

รายงานการวิจัย

เรื่อง

ผลของการใช้สมุดบันทึกการอ่าน

ที่มีต่อผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

ตามการประเมินของนักเรียน ผู้ปกครอง และครู

EFFECTS OF READING NOTEBOOK USAGE

ON LEARNING RESULTS IN 'LIBRARY UTILIZATION SUBJECT'

AS EVALUATED BY STUDENTS, PARENTS AND TEACHERS

โดย

อาจารย์บุษกร เลิศวีระศิริกุล

สนับสนุนโดย

เงินทุนเพื่อการวิจัยคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2553

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2554

EFFECTS OF READING NOTEBOOK USAGE ON
LEARNING RESULTS IN 'LIBRARY UTILIZATION SUBJECT'
AS EVALUATED BY STUDENTS, PARENTS AND TEACHERS

Busakorn Lertveerasirikul

Chulalongkorn University Demonstration School
Faculty of Education
Chulalongkorn University
2011

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1) สํารวจและเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างนักเรียนที่ใช้และไม่ใช้สมุดบันทึกการอ่าน โดยใช้การประเมินตนเองของนักเรียน การประเมินนักเรียนของผู้ปกครอง และครู รวม 5 ด้าน ได้แก่ ความสนใจในการอ่าน ความสนใจในการเขียน ความสนใจในการค้นคว้า ความสนใจในการเข้าใช้บริการห้องสมุด การเห็นคุณค่า และคุณประโยชน์ของห้องสมุด 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างนักเรียนที่ใช้และไม่ใช้สมุดบันทึกการอ่าน 3) เปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างนักเรียนที่ใช้และไม่ใช้สมุดบันทึกการอ่าน 4) ศึกษาความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะของนักเรียนและผู้ปกครองในการใช้สมุดบันทึกการอ่าน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มตัวอย่างได้แก่ 1) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ที่ศึกษาในระดับชั้นดังกล่าวในปีการศึกษา 2553 จำนวน 78 คน 2) ห้องเรียน ได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยความน่าจะเป็น โดยการสุ่มแบบง่ายมา 2 ห้องเรียน จากประชากรทั้งหมด 7 ห้องเรียน จากนั้นทำการสุ่มหน่วยตัวอย่าง ให้ได้รับเงินโอนใขาการทดลอง โดยให้ 1 ห้องเรียนเป็นกลุ่มทดลอง และอีก 1 ห้องเรียนเป็นกลุ่มควบคุม แต่ละกลุ่ม มีนักเรียนกลุ่มละ 39 คน 2) ผู้ปกครองของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 78 คน 3) ครูผู้สอน และประเมินผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดในระหว่างการทดลองซึ่งดำเนินการโดยผู้วิจัย เครื่องมือวิจัยได้แก่ สมุดบันทึกการอ่าน แบบสอบถาม แบบประเมินตนเอง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน มีการรวบรวมข้อมูลโดย การวัดก่อนเรียน การวัดระหว่างเรียน และการวัดหลังเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ วิเคราะห์เนื้อหา ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที (t-test)

ผลของการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สํารวจและเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างนักเรียนที่ใช้และไม่ใช้สมุดบันทึกการอ่าน โดยใช้การประเมินตนเองของนักเรียน การประเมินนักเรียนของผู้ปกครอง และครู พบว่า ผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนหลังใช้สมุดบันทึกการอ่าน กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมากกว่ากลุ่มควบคุมตามการประเมินของนักเรียน ผู้ปกครอง และครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างนักเรียนที่ใช้และไม่ใช้สมุดบันทึกการอ่าน พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. เปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างนักเรียนที่ใช้และไม่ใช้สมุดบันทึกการอ่าน พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ศึกษาความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะของนักเรียนและผู้ปกครองในการใช้สมุดบันทึกการอ่าน พบว่า ความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะของนักเรียนและผู้ปกครองในการใช้สมุดบันทึกการอ่าน

ทั้งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าคือ นักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดสูงขึ้น หลังจากเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดโดยใช้สมุดบันทึกการอ่าน พบปัญหาใกล้เคียงกัน คือ นักเรียนทำงานเสร็จไม่ทันเวลา และรีบเร่งในการทำภารกิจเดิมเพื่อให้ผ่านไปยัง ภารกิจถัดไป และมีข้อเสนอแนะ คือ อยากให้เพิ่มในส่วนของ การจับใจความ ย่อความให้มากขึ้น เนื่องจากผู้วิจัย ต้องการให้นักเรียนกลุ่มทดลองกลุ่มและควบคุมได้ใช้สมุดบันทึกการอ่านเหมือนกันโดยกลุ่มควบคุมจะได้ใช้สมุด บันทึกการอ่านหลังเสร็จสิ้นการทดลอง

EFFECTS OF READING NOTEBOOK USAGE ON LEARNING RESULTS
IN 'LIBRARY UTILIZATION SUBJECT' AS EVALUATED BY STUDENTS, PARENTS
AND TEACHERS

The purposes of this research were: 1) to explore and compare the learning results in 'Library utilization subject' between two groups of grade 3 students that use and not use reading notebook evaluated by students, parents and teachers including five areas of interest in reading, interest in writing, interest in searching, interest in providing access to library services and to see the value and benefits of the library; 2) to compare the achievement in 'Library utilization subject' between groups of grade 3 students that use and not use reading notebook; 3) to compare learning behavior in 'Library utilization subject' groups of grade 3 students that use and not use reading notebook; 4) to study the opinions problems and suggestions of students and parents to use the reading notebook. This research is experimental research. The research sample consisted of: 1) 78 grade 3 students from two classrooms were the sample by a probability. By simple random sampling from a population of seven classrooms, two classrooms of the random sampling units. The experimental conditions are given by the first class in the experimental group and control group classrooms, each with a group of 39 students of Chulalongkorn University Demonstration Elementary School in academic year 2010; 2) parents of a sample of students; 3) teacher and evaluated learning results in 'Library utilization subject'. The research instruments were reading notebook, questionnaire, evaluated forms, the achievement test and behavioral observation study. Data is collected by pre-test, mid-test and post-test and analyzed using frequency, percentage, content analysis, means, standard deviations and t-test

The results of the study were:

1. To explore and compare learning results of students in 'Library utilization subject' between groups of grade 3 students that use and not use reading notebook evaluated by students, parents and teachers found that results of students after use reading notebook in 'Library utilization subject' were the experimental group had mean results in 'Library utilization subject' more than the control group, according to the evaluated by students, parents and teachers were statistically significant at .05 level.

2. To compare the achievement in 'Library utilization subject' between groups of grade 3 students that use and not use reading notebook found that mean achievement after using reading notebook with an average reading of the experimental group was higher than the average control group statistically significant at the .05 level.

3. To compare learning behavior in 'Library utilization subject' groups of grade 3 students that use and not use reading notebook found that mean learning behavior after using reading notebook with an average reading of the experimental group was higher than the average control group statistically significant at the .05 level.

4. To study the opinions problems and suggestions of students and parents to use the reading notebook found that opinions problems and suggestions of students and parents to use the reading notebook both the experimental group and control group are consistency, that mean the students in the experimental group and control group had higher grades after using reading notebook, similar problem is that students will be late and to haste in making the mission was to make it through to the next mission and suggestion was to add in terms of comprehension, summary for more. Because of the experimental group and control group using the same reading notebook by the control group is used to read the notebook after the trial.

กิตติกรรมประกาศ

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กวีศรา รัตนากร ประธานโครงการวิจัยและบริการวิชาการที่เป็นผู้ริเริ่มโครงการนี้ เป็นทั้งผู้ประสานงาน ผู้อำนวยการความสะอาดแก่ผู้วิจัยรุ่นใหม่ทุกท่าน และให้ความสนับสนุนในทุกๆ เรื่องเสมอมา

งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความช่วยเหลือและคำแนะนำขั้นต้นจาก ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. นงลักษณ์ วิรัชชัย ผู้ซึ่งจุดประกายการทำงานวิจัยในครั้งนี้ และได้รับคำแนะนำและกำลังใจอย่างต่อเนื่องจาก รองศาสตราจารย์ ดร. อวยพร เรืองตระกูล อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ซึ่งได้สละเวลาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ ที่มีคุณค่ายิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

งานวิจัยนี้จะไม่อาจสำเร็จสมบูรณ์ได้ หากปราศจากการให้ความร่วมมือของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของผู้ปกครอง

ขอขอบคุณอาจารย์ประจำชั้นระดับประถมศึกษาปีที่ 3 ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอขอบคุณคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพงานวิจัยทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำ, ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขงานวิจัยให้มีความถูกต้อง และสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ ผู้เป็นต้นแบบของอาจารย์ผู้ทุ่มเท มีเมตตาให้กำลังใจ ผู้มีความมุ่งมั่นต่อสู้เพื่อความถูกต้องในหลักวิชาการและการแนะนำแนวทางสำหรับการทำงานวิจัยที่ดียิ่ง

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้จัดสรรทุนการวิจัยปี 2553 ในครั้งนี้ อันเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่ทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	9
สมมติฐานของการวิจัย.....	9
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	12
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	14
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
มโนทัศน์เกี่ยวกับห้องสมุด.....	16
ความหมายและความสำคัญของห้องสมุดโรงเรียน.....	16
บทบาทและหน้าที่ของห้องสมุดต่อการเรียนรู้.....	19
การจัดการเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด.....	20
การจดบันทึก.....	22
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจดบันทึก.....	22
สมุดบันทึกการอ่าน.....	23
ความสนใจและการเห็นคุณค่าต่อการเรียนรู้.....	27
ความสนใจด้านการอ่าน.....	27
ความสนใจด้านการเขียน.....	28
ความสนใจด้านการค้นคว้า.....	29
ความสนใจด้านการเข้าใช้บริการห้องสมุด.....	31
การเห็นคุณค่าและคุณประโยชน์ของห้องสมุด.....	32
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	32

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	33
การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	33
หลักการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	33
เครื่องมือในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	35
พฤติกรรมกรรมการเรียน.....	42
ความหมายของพฤติกรรมกรรมการเรียน.....	42
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	47
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	47
แบบแผนการวิจัย.....	48
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	56
ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	66
ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนตามการ ประเมินของนักเรียน ผู้ปกครอง และครู.....	68
ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมในการเรียนวิชาการใช้ ห้องสมุดจากการสังเกตโดยครูผู้สอน.....	69
ผลการวิเคราะห์เนื้อหา ความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะ.....	70
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	80
สรุปผลการวิจัย.....	82
อภิปรายผลการวิจัย.....	85
ข้อเสนอแนะ.....	86
รายการอ้างอิง.....	87
ภาคผนวก.....	93

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันการอ่านเป็นทักษะภาษาที่สำคัญและจำเป็นในการดำรงชีวิตเพราะวิทยาการและเทคโนโลยีต่างๆ ได้เปลี่ยนแปลงก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วจนสภาพสังคมกลายเป็นสังคมข้อมูลข่าวสาร รัฐบาลจึงมีนโยบายส่งเสริมให้ประชาชนรักการอ่านอย่างจริงจัง และมีความต้องการทราบข้อมูลสถิติเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านหนังสือของประชากร สำหรับนำไปใช้กำหนดทิศทางและมาตรการต่างๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายข้างต้น สำนักงานสถิติแห่งชาติ จึงได้จัดทำโครงการสำรวจการอ่านหนังสือของประชากรครั้งแรก ใน พ.ศ. 2546 ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2548 และ พ.ศ. 2551 เป็นครั้งที่ 3 เพื่อให้มีข้อมูลสำหรับใช้พัฒนาและส่งเสริมให้ประชาชนรักการอ่าน ตลอดจนติดตามประเมินผลการดำเนินงานเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีความจำเป็นและสำคัญยิ่ง เนื่องจากการอ่านหนังสือทำให้ผู้อ่านมีความรอบรู้ เป็นการเพิ่มพูนศักยภาพในการดำเนินชีวิต และการทำงานสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต จึงนับเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาประเทศโดยตรง โดยมีวัตถุประสงค์ของการสำรวจ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1. จำนวนผู้อ่านหนังสือและไม่อ่านหนังสือ พร้อมทั้งลักษณะทางประชากร
2. รายละเอียดเกี่ยวกับการอ่านหนังสือ เช่น ประเภทหนังสือที่อ่าน ความถี่ในการอ่าน เวลาที่ใช้อ่านหนังสือเฉลี่ยต่อวัน สถานที่ที่อ่าน เป็นต้น
3. ความคิดเห็นในเรื่องของวิธีการจูงใจให้ประชาชนรักการอ่านหนังสือ

การอ่านหนังสือในปัจจุบัน ถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ประชาชนและคนในชุมชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ และยังเป็นการพัฒนาสมองของผู้อ่านไปในตัวด้วย ซึ่งสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2552: ออนไลน์) ได้มีการเปิดเผยผลสำรวจพฤติกรรมการอ่านหนังสือของประชากร ประจำปี 2548 โดยได้มีการเก็บข้อมูลจากประชากรอายุ 6 ปี ขึ้นไปโดยจากการสำรวจพบว่ามีจำนวนผู้ที่ชื่นชอบการอ่านหนังสือเพิ่มมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 69.1 ซึ่งในจำนวนนี้พบว่าเพศชายอ่านหนังสือมากถึงร้อยละ 51.5 ขณะที่เพศหญิงอ่านหนังสือเพียง 48.5 เท่านั้น และพบว่ามี การอ่านหนังสือมากที่สุด ในวัยเด็กอายุระหว่าง 10 – 14 ปี โดยสาเหตุอาจเนื่องมาจากวัยนี้อยู่ในวัยเรียนหนังสือ รองลงมาคือกลุ่มคนทำงาน และผู้สูงอายุ ซึ่งหนังสือที่พบว่าผู้อ่านนิยมอ่านมากที่สุด ได้แก่ หนังสือพิมพ์ หนังสือนิยาย และหนังสือการ์ตูน ตามลำดับและไม่ว่ากลุ่มของผู้อ่านหนังสือจะนิยมอ่านหนังสือประเภทใด สิ่งที่เป็นผลพลอยได้จากการอ่านจะช่วยให้ผู้อ่านได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารและทันต่อเหตุการณ์มากขึ้น

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (2554: 233-239) ครั้งทรงเป็นองค์ปาฐกถาเกี่ยวกับการอ่านเรื่อง "รักการอ่าน" เนื่องในวันสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ครั้งที่ 22 ณ ศูนย์การแพทย์ปัญญานันทภิกขุ ชลประทาน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วันที่ 29 ธันวาคม 2551 พระราชดำรัสความว่า ...เรื่องรักการอ่าน เป็นเรื่องเกี่ยวกับภาษาโดยตรง ทักษะภาษาก็มี พูด-ฟัง-อ่าน-เขียน ภาษา เป็นเรื่องของการสื่อสารจากคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่ง แม้แต่สื่อสารกับตนเอง ก็ต้องใช้ภาษาคิดในใจ ถ้าไม่มีภาษาก็จะไม่มีความคิดสร้างอะไรขึ้นไม่ได้ ทำอะไรไม่ได้ถ้าไม่มีภาษา ภาษานี้เป็นเบื้องต้น ภาษาพูดใช้เสียงเป็นสัญลักษณ์ เป็นพื้นฐาน เพราะคนพูดเป็น ก็ต้องมีคนฟังเป็น พูด-ฟัง เป็น 2 ทักษะ ถ้าพูดแล้วคนที่ฟังฟังไม่เป็นก็ไม่ได้ ต่อจากภาษาพูด ก็เป็นเรื่องภาษาที่มีการขีดเขียน ภาษาเขียน ก็มีหลายแบบ เช่น วาดรูป เมื่อมีคนเขียนก็ต้องมีคนอ่าน พออ่านมันมีประโยชน์ คือ ช่วยสำหรับจำ บางอย่างคนสมองเต็มแล้ว จำไม่ได้ ก็จดไว้ พอมาดูอีกทีก็จำได้ เพราะฉะนั้นการจดการเขียน ก็ช่วยความจำ นอกจากนี้จะได้ความรู้ความคิดที่เป็นประโยชน์แล้ว อาจจะได้ความสนุก ความบันเทิงด้วย ... มีคนกล่าวว่า คนปัจจุบันไม่รักการอ่าน เพราะมีเรื่องตื่นเต้นสนุกสนาน หรือจะรับรู้สื่อต่างๆ ที่ไม่จำเป็นต้องใช้หนังสือ เช่น ดูหนัง ฟังเพลง เดียวนี้คนอ่านสั้นลง การเขียนก็สั้นลง เขียนเป็นนิยายไม่ได้เหมือนแต่ก่อน การเขียนนิยายเป็นศิลปะการเขียนที่ต้องอาศัยความสามารถ แต่คนอ่านก็ต้องชอบด้วย

คนที่เป็นครู คือ นักเรียนตลอดชาติ ตลอดชีวิตก็ต้องอ่าน ครูต้องรักการอ่าน นักเรียนก็อาจจะน้อยลงไป แต่ครูต้องรักการอ่าน เพราะถ้าไม่รักการอ่านก็ไม่มีอะไรมาสอนนักเรียน ชั่วโมงเรียนในปัจจุบันมี 6-8 คาบ คาบละ 50 นาที แต่ความรู้ในโลกนี้มีมากมายก็ต้องไปหาอ่านที่อื่น ขณะนี้หลายหน่วยงานก็ช่วยกันรณรงค์ให้รักการอ่าน ส่วนมากก็จะเป็นหนังสือนิทานต่างๆ ถือเป็นการเริ่มต้นที่ดี เพราะดึงดูดใจผู้อ่าน จากไม่เคยอ่านก็มาอ่านและช่วยสร้างจินตนาการต่อไป ... บางทีคนเขียนหนังสือ เขียนไม่รู้เรื่อง คนอ่านไม่เข้าใจ เพราะเขียนเฉพาะที่เห็นว่าสำคัญ แล้วละทิ้งรายละเอียดหลายอย่างที่คนอ่านไม่รู้ จึงต้องเขียนให้ละเอียดให้กระจ่าง

เด็กที่รักการอ่านหรือว่าต้องอ่าน มักจะเกิดมาในครอบครัวที่พ่อแม่อ่าน พ่อแม่บางคนก็ทำมาหากินไม่มีเวลาอ่านหรืออยู่กับลูก ก็ต้องพึ่งครูที่โรงเรียน ครูอ่านให้เห็น เด็กที่อยู่ในสภาพแวดล้อมแบบนี้จะรักการอ่าน

อนงค์ รุ่งแจ้ง และคนอื่นๆ (2551: ออนไลน์) กล่าวว่า หลังจากการอ่านแล้ว วิธีที่จะทราบได้ว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดความเข้าใจ หรือบันทึกเพื่อป้องกันการลืมก็ควรจะมีการบันทึกการอ่าน (note-taking) ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการเขียน ผู้อ่านจำเป็นต้องมีทักษะการเขียนสรุปความ ถอดความ และคัดลอกข้อความสำคัญ การมีระบบการบันทึกที่ดีจะช่วยให้สามารถรวบรวมข้อมูลข่าวสารต่างๆ จากการอ่านไปใช้ให้เป็นประโยชน์

ได้ถูกต้อง ครบถ้วน ช่วยให้การจัดระเบียบข้อมูลที่ได้จากการอ่านเป็นไปอย่างมีระบบ ทั้งยังช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจและจดจำข้อมูลเหล่านั้นได้ง่ายกว่าการอ่านจากตำราหรือเอกสาร การบันทึกการอ่านจึงเป็นทักษะที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเรียนในระดับอุดมศึกษา ทั้งนี้เพราะการเรียนในระดับอุดมศึกษาผู้เรียนต้องค้นคว้าเอกสารประกอบการเรียนเป็นจำนวนมาก การบันทึกการอ่านช่วยให้ผู้เรียนมีสมาธิในการอ่าน เนื่องจากต้องเลือกบันทึกเฉพาะสิ่งที่เป็นประเด็นสำคัญที่ต้องการนำไปใช้ในงานของตน ดังนั้นการบันทึกจากการอ่าน ผู้อ่านจึงต้องมีความเข้าใจเรื่องที่กำลังอ่านเป็นอย่างดี และสร้างความคิดของตนเองในขณะที่เขียนบันทึกนั้นด้วย ดังนั้นการบันทึกจากการอ่านที่ดีนั้น ผู้เรียนจำเป็นต้องมีความสามารถในด้าน จับใจความสำคัญของเรื่องได้ ทราบว่าข้อมูลใดเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการศึกษา มีวิธีการบันทึกที่เป็นระบบ สามารถเชื่อมโยงหัวข้อสำคัญต่างๆ เข้าด้วยกัน นำข้อมูลเหล่านั้นไปเขียนเป็นแผนภูมิ (Diagrams) แผนที่ความคิด (Concept maps หรือ Mind maps) ให้เข้าใจได้ง่าย เขียนบันทึกด้วยถ้อยคำของตนเอง บันทึกแหล่งที่มาของข้อมูลนั้น ๆ ได้อย่างชัดเจน

สำหรับการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาจะมีหนังสือเรียนให้ผู้เรียนอ่าน ส่วนการจดบันทึกนั้นอาจมีน้อยลง และข้อสอบส่วนใหญ่มักเป็นข้อสอบแบบปรนัย คือให้นักเรียนเลือกตอบ ส่งผลให้ผู้เรียนไม่ค่อยได้จดบันทึกหรือเขียนสรุปสาระจากเรื่องที่อ่าน ดังนั้นครูผู้สอนควรเพิ่มกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะทางการเขียนเพิ่มเติมด้วย ซึ่งการเรียนการสอน ในห้องเรียนนั้น ผู้เรียนจะได้เรียนรู้หลายหลากวิชา เช่น ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคม เป็นต้น ขเพิ่มขึ้นคือวิชาการใช้ห้องสมุด

กรมวิชาการ (2535: 4) ได้กล่าวถึงวิชาการใช้ห้องสมุดว่า วิชานี้จะช่วยให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อห้องสมุด ปลูกฝังให้รักการอ่านและรักการค้นคว้า ได้จัดทำสมุดบันทึกการอ่านประกอบการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดขึ้น เพื่อนักเรียนจะได้เรียนรู้แหล่งความรู้ต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัว เรียนรู้วิธีการสืบค้นข้อมูลอย่างง่าย ๆ ทั้งในและนอกห้องสมุด เช่น รู้จักหมวดหมู่หนังสือระบบดิวอี้ ประกอบด้วย หมวด 000-900 การเขียนอ้างอิงแหล่งข้อมูล หนังสือพิมพ์ วารสารสำหรับเด็ก การสืบค้นฐานข้อมูลของห้องสมุด ฐานข้อมูล ซีดีรอม การใช้ อินเทอร์เน็ตอย่างถูกวิธี การใช้แผนที่ สารานุกรม พจนานุกรม แผ่นพับ เป็นต้น ดังนั้นวิชาการใช้ห้องสมุดจึงมีความสัมพันธ์กับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เพราะหนังสือในห้องสมุดแบ่งหมวดหมู่ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ หากนักเรียนได้เรียนรู้หมวดหมู่หนังสืออย่างเข้าใจจะส่งผลให้นักเรียนสามารถหาสิ่งที่ต้องการค้นคว้าได้อย่างแม่นยำมากขึ้น

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2552: 108-109) กล่าวว่า การปลูกฝังให้นักเรียนรักการอ่าน และรักการค้นคว้าเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ที่สำคัญยิ่ง ควรเริ่มต้นปลูกฝังตั้งแต่ยังเล็ก

เพราะการอ่านช่วยเปิดโลกจินตนาการ ฝึกกระบวนการทางความคิด และค้นหาความชอบของตนเองได้ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะสอนในวิชาการใช้ห้องสมุด แต่สำหรับนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม นั้นนักเรียนจะได้เรียนวิชาการใช้ห้องสมุดเพียงสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมงเท่านั้น ซึ่งอาจจะไม่เพียงพอต่อการเปลี่ยนแปลงนิสัยรักการอ่านในทันที แต่จะต้องอาศัยเวลา ความสม่ำเสมอและการเห็นแบบอย่างจากผู้ใกล้ชิด ด้วยเหตุนี้เองผู้ปกครองจึงมีส่วนสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนเป็นนักอ่านที่ดีในอนาคตด้วย ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการอ่าน และได้ส่งเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมการอ่านผ่านสมุดบันทึกการอ่านนี้ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น ในการค้นคว้าตามศักยภาพของตนเอง แต่อาจจะต้องใช้เวลาออกเหนือจากการเรียนในชั่วโมง เช่น การค้นคว้าหลังเลิกเรียน หรือวันหยุด ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี เอ็ม โกเมซ ศาสตราจารย์ด้านศาสตร์แห่งการเรียนรู้ (Learning Sciences) แห่งสถาบันสอนนโยบายการศึกษาและสังคม (School of Education and Social Policy) มหาวิทยาลัยนอร์ทเวสเทิร์น (Northwestern University) และ คิมเบอิลี โกเมซ นักวิชาการด้านการศึกษาในสหรัฐอเมริกา วิทยาลัยการศึกษา (College of Education) มหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ (University of Illinois) (Gomez, L. M. and, Gomez, K., 2007: 224-228) กล่าวว่า ทักษะการอ่าน เป็นสิ่งที่ควรปลูกฝังตั้งแต่วัยประถมศึกษาชั้นพื้นฐาน และการขาดทักษะการอ่านของผู้เรียนระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานเป็นปัญหาใหญ่ที่มีผลต่อการทำงานในอนาคต โดยเฉพาะในศตวรรษที่ 21 ต้องการแรงงานคนที่มีทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ การคิดเชิงวิเคราะห์ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกและในอนาคต อาชีพที่จะเติบโตมากที่สุดคือ อาชีพที่อาศัยความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และอาชีพด้านงานบริการ ทั้ง 2 อาชีพ ต้องอาศัยทักษะการสื่อสารกับกลุ่มคนที่มีความแตกต่าง โดยเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนมีทักษะดังกล่าวคือ “การอ่านเพื่อการเรียนรู้” เนื่องจากการอ่านต้องอาศัยการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูล จนสามารถแปลงข้อมูลที่ได้รับและนำไปใช้ประโยชน์ ผู้เรียนที่มีพื้นฐานด้านทักษะการอ่านที่ไม่ดีตั้งแต่วัยประถมศึกษาชั้นพื้นฐาน จะมีความยากลำบากในการเรียนระดับการศึกษาที่สูงขึ้นและเมื่อก้าวเข้าสู่โลกการทำงาน ในสหรัฐอเมริกา ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาจำนวนมาก มีทักษะการอ่านเท่ากับผู้เรียนระดับประถมศึกษา นั้นหมายความว่า สถานศึกษาในสหรัฐอเมริกาหลายแห่ง ไม่ได้ฝึกทักษะพื้นฐานด้านการอ่านเพื่อการเรียนรู้ให้ผู้เรียน ปัญหาดังกล่าวส่วนหนึ่งมีสาเหตุเนื่องจากผู้เรียนส่วนใหญ่ มักคิดว่าตนเองรู้เทคนิคการอ่านอยู่แล้ว ขณะเดียวกันผู้สอนก็มักคิดว่าตนเองไม่ได้มีหน้าที่สอนวิธีการอ่านหนังสือ และคิดว่าผู้เรียนน่าจะรู้เทคนิคการอ่านอยู่แล้ว จึงไม่ได้เข้มข้นในการสอนและพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพให้ผู้เรียน

จารุณี ้วยเจริญ (2545) ได้ศึกษาผลการเรียนโดยใช้บันทึกการเรียนรู้อันมีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ความคงทนของผลการเรียนรู้และความพึงพอใจต่อการเขียนบันทึกการเรียนรู้อันมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และพบว่า 1) นักเรียนที่เรียนโดยใช้บันทึกการเรียนรู้อันมีได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือต่ำกว่าร้อยละ 70 2) นักเรียนที่เรียนโดยใช้บันทึกการเรียนรู้อันมีมีความคงทนของผลการเรียนรู้ 3) นักเรียนที่เรียนโดยใช้บันทึกการเรียนรู้อันมีความพึงพอใจต่อการเขียนบันทึกการเรียนรู้อันมีในระดับปานกลาง 4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บันทึกการเรียนรู้อันมีแตกต่างจากนักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้บันทึกการเรียนรู้อันมีอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 5) ความคงทนของผลการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บันทึกการเรียนรู้อันมีแตกต่างจากนักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้บันทึกการเรียนรู้อันมีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนอมรรัตน์ บุษบงโชติ (2546) ทำการศึกษาค้นคว้าของการใช้บันทึกการเรียนรู้อันมีในการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ที่มีต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตสังกัฒมหาวิทยาลัยของรัฐในกรุงเทพมหานคร พบว่า 1) การรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์หลังการเรียนโดยใช้บันทึกการเรียนรู้อันมีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 2) กลุ่มที่เรียนโดยใช้บันทึกการเรียนรู้อันมีค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองในวิชาวิทยาศาสตร์สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) กลุ่มที่เรียนโดยใช้บันทึกการเรียนรู้อันมีได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือสูงกว่าร้อยละ 70 4) กลุ่มที่เรียนโดยใช้บันทึกการเรียนรู้อันมีค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองในวิชาวิทยาศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้บันทึกการเรียนรู้อันมีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 5) กลุ่มที่เรียนโดยใช้บันทึกการเรียนรู้อันมีค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์สูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยไม่ใช้บันทึกการเรียนรู้อันมีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่ามีความไม่ตรงกันในส่วนบันทึกการเรียนรู้อันมีส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่สอดคล้องในส่วนที่บันทึกการเรียนรู้อันมีช่วยในด้านอื่นอย่างชัดเจน เช่น ความคงทนของการเรียนรู้อันมี การรับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นต้น

ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความประสงค์การสร้างสมุดบันทึกการอ่านเล่มนี้ให้เป็นกิจกรรมหนึ่งสำหรับกิจกรรมยามว่างของทุกคนในครอบครัวเพื่อให้ผู้ปกครองได้เห็นวิถีชีวิตการจินตนาการของนักเรียน ความคิดสร้างสรรค์ และได้ท่องเที่ยวในโลกแห่งการเรียนรู้พร้อมๆ กับนักเรียน และที่สำคัญนักเรียนไม่ควรถูกบังคับให้อ่าน ในทางตรงกันข้าม นักเรียนควรอยากอ่านหนังสือด้วยตนเอง

เพราะโดยพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น เป็นวัยที่สนใจอยากรู้อยากเห็น เรื่องราวต่างๆ แต่นักเรียนหลายคนยังอ่านหนังสือไม่คล่องและไม่ชอบเขียนบันทึก อาจเป็นเพราะ การเขียนบันทึกมีความซับซ้อนกว่าการอ่าน เนื่องจากผู้เขียนบันทึกจะต้องเรียบเรียงสิ่งที่ตนเองอ่าน และจับใจความสำคัญก่อนที่จะนำมาเขียน การเขียนจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้ผู้อ่านจดจำ เรื่องที่อ่านได้แม่นยำขึ้น ดังนั้นจึงควรเขียนบันทึกควบคู่ไปกับการอ่านด้วย กล่าวได้ว่า **สมุดบันทึกการอ่านแนวใหม่** จะช่วยให้นักเรียนที่อ่านหนังสือไม่เก่ง เขียนหนังสือ ไม่คล่องเกิดความสนุกสนานไปกับจินตนาการในโลกของการอ่านอย่างไม่รู้ตัว

จุดเด่นของสมุดบันทึกการอ่านแนวใหม่นี้ เป็นการดำเนินเรื่องราวของการผจญภัย ในรูปแบบต่างๆ ที่นักเรียนสนใจ เข้าใจได้ง่าย และช่วยพัฒนากระบวนการทางการเรียนรู้ ของนักเรียน 5 ด้าน คือ

1. **ด้านจินตนาการ:** นักเรียนจะได้ใช้จินตนาการ วาดภาพออกแบบ ระบายสี ใช้ความคิดสร้างสรรค์ และสนุกสนานไปกับการเดินทางเพื่อค้นคว้าหาความรู้ตลอดการเดินทาง

2. **ด้านการอ่าน:** นักเรียนจะเลือกอ่านหนังสือที่เหมาะสมกับวัยได้, เลือกกิจกรรม การอ่านหนังสือเล่มโปรดหากมีเวลาว่าง, ได้ฝึกนิสัยรักการอ่านอย่างไม่รู้ตัว

3. **ด้านการเขียน:** นักเรียนได้ฝึกการเรียบเรียงประโยคอย่างง่ายๆ และฝึกสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

4. **ด้านการค้นคว้า:** นักเรียนได้ฝึกการค้นคว้าความรู้จากสื่อความรู้ต่างๆ อย่างหลากหลาย เช่น หนังสือ, วารสารสำหรับเด็ก, หนังสือพิมพ์, อินเทอร์เน็ต, แผ่นพับ, ป้ายความรู้ ฯลฯ และเน้นไปที่การ “อ่านไป ค้นไป”

5. **ด้านการใช้ห้องสมุด:** นักเรียนรู้จักหมวดหมู่หนังสือในห้องสมุด, รู้จักแหล่งค้นคว้า ที่หลากหลาย, มีนิสัยรักและถนอมหนังสือ, รู้จักการยืม-คืนหนังสือของห้องสมุด, รู้จักการอ้างอิง ข้อมูลที่ถูกต้อง

วิชาการใช้ห้องสมุดจึงเป็นวิชาหนึ่งที่สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการอ่าน รักการค้นคว้า และให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยการใช้ห้องสมุดอย่างถูกต้อง การเรียนรู้จึงควรมีการใช้สมุดบันทึกการอ่านควบคู่ไปด้วย เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการอ่านและการเขียนไปพร้อมๆ กับการสร้างจินตนาการ ในการวาดภาพระบายสี ซึ่งจินตนาการมีความสำคัญมากในเด็กวัยนี้

ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมข้อมูลจากการประเมินตนเองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2551 - นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2552 รวมถึงข้อเสนอแนะ จากนักเรียนและผู้ปกครอง (ซึ่งเป็นนักเรียนและผู้ปกครองกลุ่มเดิม) พบว่า นักเรียน มากกว่าร้อยละ 50 เห็นคุณค่าของการบันทึกการอ่านในการเรียนวิชาวิชาการใช้ห้องสมุด ดังตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 ผลการเปรียบเทียบการประเมินตามการรับรู้ของนักเรียนต่อการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ของภาคปลายปีการศึกษา 2551 และภาคต้น ปีการศึกษา 2552 รวม 242 คน

หัวข้อ	ปี	เห็นด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็นด้วย	ไม่ตอบ
1. กิจกรรมนี้ทำให้นักผจญภัยอ่านหนังสือเก่งขึ้น	2551	133 (54.96%)	64 (26.45%)	30 (12.40%)	15 (6.20%)
	2552	168 (69.42%)	46 (19.01%)	13 (5.70%)	15 (6.20%)
2. กิจกรรมนี้ทำให้นักผจญภัยรักและถนอมหนังสือมากขึ้น	2551	113 (46.69%)	74 (30.58%)	40 (16.52%)	15 (6.20%)
	2552	152 (62.81%)	42 (17.35%)	33 (16.63%)	15 (6.20%)
3. นักผจญภัยคิดว่ากิจกรรมนี้ไม่ยากเกินความสามารถ	2551	145 (59.92%)	62 (25.62%)	20 (8.26%)	15 (6.20%)
	2552	158 (65.29%)	42 (17.36%)	27 (11.16%)	15 (6.20%)
4. กิจกรรมนี้ช่วยให้นักผจญภัยเขียนหนังสือเก่งขึ้น	2551	136 (56.20%)	61 (25.20%)	30 (12.40%)	15 (6.20%)
	2552	172 (71.07%)	35 (14.46%)	20 (8.26%)	15 (6.20%)
5. นักผจญภัยอยากจะตะลุยภาคต่อไป เร็ว ๆ	2551	188 (77.69%)	28 (11.57%)	11 (4.54%)	15 (6.20%)
	2552	194 (80.16%)	22 (9.09%)	11 (4.54%)	15 (6.20%)

ส่วนข้อเสนอแนะของนักเรียนในแบบสอบถามปลายเปิด แบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มความคิดเห็นด้านข้อเสนอแนะ ด้านความคิดเห็นโดยภาพรวม และความคิดเห็นขณะเรียน การเสนอข้อมูลเป็นการนับจำนวนความถี่ของนักเรียนผู้ตอบ และการคิดร้อยละใช้ฐานจำนวนนักเรียนที่ตอบในแต่ละข้อ (จำนวนนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 242 คน)

ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองในแบบสอบถามปลายเปิด แบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม

กลุ่มแรกคือ การประเมินผลผู้เรียน แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านรักการอ่าน ด้านการเขียน ด้านการสรุปและจับใจความ ด้านความเป็นระเบียบเรียบร้อย ด้านความกระตือรือร้น ในการสืบค้นข้อมูล และด้านการใช้ห้องสมุด

กลุ่มที่สองคือ การประเมินผลสมุดบันทึกการอ่าน แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหาของสมุดบันทึกการอ่านและด้านรูปแบบของสมุดบันทึกการอ่าน การเสนอข้อมูลเป็นการนับจำนวน ความถี่ของผู้ปกครองผู้ตอบ และการคิดร้อยละใช้ฐานจำนวนผู้ปกครองที่ตอบในแต่ละข้อ (จำนวนผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 242 คน)

จากข้อเสนอแนะดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยสรุปประเด็นที่นักเรียน ผู้ปกครองเสนอแนะแยกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง คือสิ่งที่ต้องการให้นำมาพัฒนาและปรับปรุงในครั้งต่อไป ได้แก่

1. เพิ่มกิจกรรมตามความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น
2. ลดความยากของกิจกรรมให้เหมาะสมมากขึ้น
3. เพิ่มความชัดเจนของคำสั่งให้มากขึ้น เนื่องจากการเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด มีการเรียนการสอนเพียงสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครูผู้สอน 1 คน และในช่วงเวลาเรียนอาจารย์จะอธิบายวัตถุประสงค์ประกอบเพื่อให้นักเรียนเข้าใจก่อนลงมือปฏิบัติ หากทำไม่เสร็จนักเรียนจะนำไปทำเป็นการบ้าน และนำส่งงานในสัปดาห์หน้า จึงทำให้นักเรียนบางคนจำคำอธิบายไม่ได้ และด้วยสมุดบันทึกการอ่านนี้เป็นขนาดเล็ก (ครึ่ง A4) จึงทำให้มีพื้นที่ในการบอกคำสั่งน้อย ดังนั้นในการปรับปรุงครั้งต่อไปผู้วิจัยเห็นว่าควรจะปรับขนาดของสมุดบันทึกการอ่านให้มีขนาดใหญ่ขึ้นเป็นขนาด A4 เพื่อให้มีพื้นที่ในการอธิบายคำสั่งให้ชัดเจนมากขึ้น

ส่วนประเด็นที่สองคือ ความประทับใจในคุณค่าของสมุดบันทึกการอ่าน ซึ่งความประทับใจเหล่านี้แบ่งเป็น 5 ประเด็น ดังนี้

1. สมุดบันทึกการอ่านช่วยฝึกทักษะด้านจินตนาการ การอ่าน การเขียน การใช้ห้องสมุดได้เป็นอย่างดี
2. สมุดบันทึกการอ่านช่วยให้นักเรียนมีความตั้งใจทำงานมากขึ้น เช่น เขียนเป็นระเบียบลายมือสวยงาม
3. เนื้อหาของสมุดบันทึกการอ่านมีความหลากหลาย ทำให้นักเรียนอ่านหนังสือได้ทุกหมวดหมู่ในห้องสมุด
4. รูปแบบของสมุดบันทึกการอ่านมีความน่าสนใจมาก มีผลให้นักเรียนเกิดความสนุกเพลิดเพลินในการบันทึกการอ่าน

5. สมุดบันทึกการอ่านช่วยให้นักเรียนรักการอ่านและรักการค้นคว้าอย่างไรไม่รู้ตัว

สำหรับการศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาถึง **ผลการใช้สมุดบันทึกการอ่านที่ปรับปรุงแล้วตามข้อเสนอแนะข้างต้นว่ามีผลต่อการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดโดยวัดจากการประเมินตนเองของนักเรียน การประเมินโดยผู้ปกครองและครู** ในการเรียนรู้ของนักเรียนนั้น ผู้วิจัยได้สร้างแบบบันทึกการอ่าน 1 เล่ม ให้นักเรียนได้บันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้ โดยจะเน้นให้นักเรียนได้บันทึกการอ่านอย่างสนุกสนานและมีความสุขในการเรียนรู้ นักเรียนจะได้เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด 1 ครั้ง ต่อสัปดาห์ และมีการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองตลอดสัปดาห์อีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสำรวจและเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างนักเรียนที่ใช้และไม่ใช้สมุดบันทึกการอ่าน โดยใช้การประเมินตนเองของนักเรียน การประเมินนักเรียนของผู้ปกครอง และครู รวม 5 ด้าน ได้แก่ ความสนใจในการอ่าน, ความสนใจในการเขียน, ความสนใจในการค้นคว้า, ความสนใจในการเข้าใช้บริการห้องสมุด และการเห็นคุณค่าและคุณประโยชน์ของห้องสมุด
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างนักเรียนที่ใช้และไม่ใช้สมุดบันทึกการอ่าน
3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างนักเรียนที่ใช้และไม่ใช้สมุดบันทึกการอ่าน
4. เพื่อศึกษาความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะของนักเรียนและผู้ปกครองในการใช้สมุดบันทึกการอ่าน

สมมติฐานของการวิจัย

- 1) ผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนที่ใช้สมุดบันทึกการอ่านจะมีค่าเฉลี่ยความสนใจในการอ่าน, ความสนใจในการเขียน, ความสนใจในการค้นคว้า, ความสนใจในการเข้าใช้บริการห้องสมุด และการเห็นคุณค่าและคุณประโยชน์ของห้องสมุด สูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้ใช้สมุดบันทึกการอ่าน
- 2) ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนที่ใช้สมุดบันทึกการอ่านจะมีค่าเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้ใช้สมุดบันทึกการอ่าน
- 3) พฤติกรรมการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนที่ใช้สมุดบันทึกการอ่านจะมีค่าเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้ใช้สมุดบันทึกการอ่าน

4) ผลการประเมินของนักเรียน ผู้ปกครองและครู เกี่ยวกับผลการใช้สมุดบันทึกการอ่าน ที่มีต่อผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่าง ตัวแปร และระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองดังต่อไปนี้

1. ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้มี 3 กลุ่ม คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ที่ศึกษาในระดับชั้นดังกล่าวในปีการศึกษา 2553 จำนวน 266 คน 7 ห้องเรียน ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ที่ศึกษาในระดับชั้นดังกล่าวในปีการศึกษา 2553 จำนวน 266 คน และครูผู้สอน ประเมินผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดในระหว่างการทดลอง ซึ่งดำเนินการโดยผู้วิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษานักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เนื่องจากวิชาการใช้ห้องสมุดจะมีเรียนเฉพาะนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เท่านั้น แต่ในปีการศึกษา 2553 นี้ โรงเรียนมีการปรับหลักสูตรใหม่ ทำให้วิชาการใช้ห้องสมุด มีการเรียนการสอนทั้งนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-3 ส่วนนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จะแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม แต่ละกลุ่มจะเรียนครั้งละ 9 สัปดาห์ (สลับกับการเรียนภาษาอังกฤษที่สอนโดยชาวต่างชาติ) ทั้ง 2 ภาคการศึกษา ทั้งนี้นักเรียนในระดับอื่น ๆ จะได้เรียนวิชาการใช้ห้องสมุดก็ต่อเมื่อมีการปรับรายวิชาหรือลดจำนวนชั่วโมงเรียนเท่านั้น งานวิจัยนี้จะต่อยอดจากเดิมเนื่องจากนักเรียนกลุ่มดังกล่าวนี้ มีการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในปีการศึกษา 2552 และในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในปีการศึกษา 2551 มาแล้ว ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้พัฒนาสมุดบันทึกการอ่านให้มีเนื้อหาสาระลึกซึ้งต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมาได้ และกิจกรรมมีความยากเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ในการวิจัยนำร่อง ปี 2552 ที่ผ่านมา ผู้วิจัยมีการเก็บข้อมูลของนักเรียน รวมทั้งได้มีการศึกษา การประเมินผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดจาก 3 แหล่ง คือ นักเรียน ผู้ปกครอง และครู ซึ่งเป็นประโยชน์ในการสร้างความสัมพันธ์อันดีและความร่วมมือในการพัฒนาการเรียนรู้นักเรียนระหว่างโรงเรียน และผู้ปกครองมากขึ้น ทั้งให้ครอบคลุมกับงานวิจัยที่ต้องอาศัยผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนักเรียน ผู้ปกครองและครู ที่สามารถทราบพัฒนาการของผู้เรียนได้อย่างใกล้ชิด และเพื่อควบคุมให้เกิดความเที่ยงตรงในการประเมินผล

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้มี 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มตัวอย่างที่ 1 คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ที่ศึกษาในระดับชั้นดังกล่าวในปีการศึกษา 2553 จำนวน 78 คน 2 ห้องเรียน ได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) มา 2 ห้องเรียน จากประชากรทั้งหมด 7 ห้องเรียน จากนั้นทำการสุ่มหน่วยตัวอย่างให้ได้รับเงื่อนไขการทดลอง (Random Assignment) โดยให้ 1 ห้องเรียนเป็นกลุ่มทดลอง และอีก 1 ห้องเรียนเป็นกลุ่มควบคุม แต่ละกลุ่มมีนักเรียนกลุ่มละ 39 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ 2 คือ ผู้ปกครองของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 78 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ 3 คือ ครูผู้สอนและผู้ประเมินผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดในระหว่างการทดลองซึ่งดำเนินการโดยผู้วิจัย

3. ตัวแปรที่ศึกษามีดังนี้

3.1 ตัวแปรต้น มี 1 ตัวแปร

3.1.1 ตัวแปรสมุดบันทึกการอ่าน แบ่งเป็น 2 ค่า คือ

3.1.1.1 การใช้สมุดบันทึกการอ่าน

3.1.1.2 การไม่ใช้สมุดบันทึกการอ่าน

3.2 ตัวแปรตาม มี 4 ตัวแปร คือ

3.2.1 ตัวแปรผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด รวม 5 ด้าน คือ

3.2.1.1 ผลความสนใจในการอ่าน

3.2.1.2 ผลความสนใจในการเขียน

3.2.1.3 ผลความสนใจในการค้นคว้า

3.2.1.4 ผลความสนใจในการเข้าใช้บริการห้องสมุด

3.2.1.5 ผลการเห็นคุณค่าและคุณประโยชน์ของห้องสมุด

3.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียน

3.2.3 พฤติกรรมการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียน

3.2.4 ผลความคิดเห็นหลังการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด รวมถึง

ข้อเสนอแนะในการใช้สมุดบันทึกการอ่าน

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ใช้เวลาในการ

ดำเนินการทดลอง สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง เป็นเวลา 9 สัปดาห์

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หมายถึง นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ที่ศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2553

2. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หมายถึง นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ที่ศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2552

3. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หมายถึง นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ที่ศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2551

4. สมุดบันทึกการอ่าน หมายถึง เอกสารวิชาการที่จัดทำเป็นรูปเล่มเพื่อให้ นักเรียนได้ฝึก การสังเกต จินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ ฝึกอ่าน ฝึกเขียนความ ย่อความ การวิเคราะห์ รวมถึง ได้ฝึกการใช้ห้องสมุดขั้นพื้นฐานคือ การเรียนรู้หมวดหมู่หนังสือในห้องสมุดโดยไม่ต้องท่องจำ และแนะนำแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม รูปแบบของสมุดบันทึกการอ่านจะเป็นการดำเนินเรื่อง แบบต่อเนื่องตั้งแต่ต้นจนจบ คำอธิบายภายในเล่มประกอบไปด้วย

4.1 คำแนะนำการใช้สมุดบันทึกการอ่านที่แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ สำหรับนักเรียน ผู้ปกครอง และอาจารย์ผู้นำสมุดบันทึกการอ่านไปใช้ด้วย

4.2 ภาพสัญลักษณ์ที่ใช้ในสมุดบันทึกการอ่าน เพื่อให้ผู้เรียนทราบว่าจะสามารถ ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้จากแหล่งใดได้บ้าง

4.3 วัตถุประสงค์ของแต่ละภารกิจ

เนื้อหาในเล่มเป็นการดำเนินเรื่องราวของการผจญภัยในรูปแบบต่างๆ ที่นักเรียนสนใจ เข้าใจได้ง่าย และช่วยพัฒนากระบวนการทางการเรียนรู้ของนักเรียน รวมทั้งหมด 12 ภารกิจ ระหว่างการทำกิจกรรมแต่ละภารกิจ ผู้ปกครองจะช่วยตรวจสอบและเซ็นชื่อกำกับ ตอนท้ายของเล่ม จะให้นักเรียนสะสมการอ่านหนังสือ วารสารและหนังสือพิมพ์, การส่งเสริมให้นักเรียนยืมหนังสือของ ห้องสมุดกลับไปอ่าน, การรณรงค์ให้นักเรียนส่งคืนหนังสือตามวันที่กำหนด และการประเมินผลของ นักเรียนและผู้ปกครอง

5. อ่านไป ค้นไป หมายถึง การอ่านจากสื่อความรู้ต่างๆ และใช้ทักษะทางคอมพิวเตอร์ ค้นคว้าสิ่งที่สนใจทางอินเทอร์เน็ตไปด้วยกัน

6. การประเมินตนเอง หมายถึง กิจกรรมการวัดและประเมินผล โดยนำผลการวัด มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด หรือเกณฑ์การให้คะแนนตามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต และเกณฑ์การแปลความหมายของเบสท์ เพื่อแปลความหมายระดับคุณภาพของสิ่งที่ ประเมิน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การประเมินโดยตนเองและการประเมินโดยผู้อื่น ในการวิจัยครั้งนี้

เป็นการใช้การประเมินผลการเรียนของนักเรียนในวิชาการใช้ห้องสมุด โดยให้นักเรียนประเมินตนเอง ผู้ปกครองและครูประเมินผลการเรียนของนักเรียน

7. ผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด หมายถึง ผลคะแนนที่ได้จากการการประเมินตนเอง โดยใช้เครื่องมือ เป็นแบบประเมินให้เลือกตอบตามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต และใช้เกณฑ์การแปลความหมายของเบสท์ ซึ่งประเมินโดยผู้ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการเรียนรู้อของนักเรียน ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครองและครูผู้สอน ประกอบไปด้วยตัวแปรย่อย 5 ตัวแปร ดังนี้

7.1 ความสนใจในการอ่าน หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการอ่าน แสดงถึงความใส่ใจและความตั้งใจที่จะอ่านมากกว่าการทำกิจกรรมอื่น มีความกระตือรือร้นที่จะอ่านหนังสือเมื่อมีเวลาว่าง ให้ความสำคัญกับหนังสือใหม่ๆ หรือหนังสือที่น่าสนใจตลอดเวลา เมื่อได้ฟังเรื่องราวต่างๆ จากหนังสือเล่มใดจะให้ความสนใจกับหนังสือเล่มนั้นเพื่อจะอ่านต่อ ตลอดจนเห็นประโยชน์และคุณค่าของการอ่าน ซึ่งวัดได้จากคะแนนการตอบแบบประเมินตนเอง

7.2 ความสนใจในการเขียน หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการเขียนบันทึกสาระต่างๆ ที่ได้จากการอ่าน ได้ยิน หรือได้ฟังจากผู้อื่น และนำมาจินตนาการผูกแต่งเป็นเรื่องราว มีความกระตือรือร้นที่จะเขียนเรื่องราวใหม่ๆ ตลอดเวลา อาจทำเป็นเล่มเฉพาะและตั้งชื่องานเขียนของตนหรือเขียนบันทึกใส่กระดาษ ส่วนใหญ่งานเขียนของเด็กมักมีการวาดภาพประกอบแทรกด้วย และมักจะเป็นภาพที่มีความหมายในตัวมันเอง บางครั้งเด็กจะเขียนโดยใช้ภาพในการสื่อความได้ โดยแสดงความใส่ใจและความตั้งใจที่จะเขียนมากกว่าการทำกิจกรรมอื่น ตลอดจนเห็นประโยชน์และคุณค่าของการเขียน ซึ่งวัดได้จากคะแนนการตอบแบบประเมินตนเอง

7.3 ความสนใจในการค้นคว้า หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่แสดงออกถึงความกระตือรือร้นที่จะหาคำตอบ โดยการค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เมื่อนักเรียนมีข้อสงสัยอาจจะเริ่มต้นจากการสอบถามจากผู้ใหญ่ก่อน และหากได้รับคำแนะนำแหล่งค้นคว้าต่อ ก็จะสามารถค้นหาข้อมูลจากแหล่งอื่นๆ ได้ เช่น หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต ซีดีรอม เมื่อได้คำตอบที่ต้องการแล้วมักจะนำมาเล่าต่อให้ครูหรือเพื่อนฟัง หากค้นคว้าได้คล่องขึ้น ก็จะสามารถค้นจากแหล่งอื่นๆ ได้ด้วยตนเอง ตลอดจนเห็นประโยชน์และคุณค่าของการค้นคว้า ซึ่งวัดได้จากคะแนนการตอบแบบประเมินตนเอง

7.4 ความสนใจในการเข้าใช้บริการห้องสมุด หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่แสดงออกถึงความรู้สึกยินดี ชื่นชอบการเข้าใช้ห้องสมุด แสดงออกโดยมักให้ความสำคัญกับความเปลี่ยนแปลงทางกายภาพภายในห้องสมุด สนใจป้ายนิเทศของห้องสมุด เด็กเล็กๆ มักจะชวนเพื่อนๆ มาห้องสมุดด้วยกันเมื่อมีเวลาว่าง หากเด็กที่มีอัธยาศัยดีก็มักจะมาชวนเจ้าหน้าที่ห้องสมุดคุยด้วย และมักจะให้ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อให้ห้องสมุดปรับให้ถูกใจผู้ใช้บริการ

7.5 การเห็นคุณค่าและคุณประโยชน์ของห้องสมุด หมายถึง การมีทัศนคติที่ดีต่อห้องสมุด เช่น เห็นว่าห้องสมุดเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือไปจากการเรียนการสอนตามปกติ การเห็นว่าทรัพยากรของห้องสมุดเป็นสมบัติของส่วนรวมและใช้อย่างทะนุถนอม เช่น หนังสือ โต๊ะ เก้าอี้ ฯลฯ จะรับทราบและปฏิบัติตามกฎระเบียบต่างๆ ของห้องสมุดอยู่เสมอ

8. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด หมายถึง ผลคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้การวัดผล 2 แบบ คือ แบบนั่งทดสอบโดยพร้อมเพรียงกัน และการเดินค้นหาหัวข้อเรื่องที่กำหนดโดยที่แต่ละเรื่องนั้นจะมีเวลาเป็นตัวกำหนด การวัดผลในลักษณะนี้เพื่อให้นักเรียนผู้เข้าสอบได้ใช้ความรู้ความสามารถเหมือนจริงในการค้นคว้าข้อมูลในห้องสมุดโดยเปรียบเทียบระหว่างนักเรียน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ใช้สมุดบันทึกการอ่านและไม่ใช้สมุดบันทึกการอ่าน โดยผลคะแนนจากการทดสอบนำมาคิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ

9. พฤติกรรมการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดที่สามารถวัดได้จากแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน วิชาการใช้ห้องสมุดรายบุคคล ซึ่งประกอบไปด้วย ความรับผิดชอบในการนำอุปกรณ์การเรียนมาครบทุกครั้ง การตรงต่อเวลา การส่งงานตรงตามกำหนด ความสนใจต่อการอ่าน, เขียน, ค้นคว้า รวมถึงการเห็นคุณค่าของทรัพยากรในห้องสมุด เช่น การถนอมหนังสือ และการใช้ทรัพยากรในห้องสมุดอย่างระมัดระวังเช่น นั่งไม่โยกเก้าอี้ เกือบเก้าอี้เรียบร้อย ไม่ขีดเขียนบนโต๊ะ เป็นต้น

10. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของการใช้สมุดบันทึกการอ่าน หมายถึง ความรู้สึกตอบสนองของนักเรียน ผู้ปกครองต่อการใช้สมุดบันทึกการอ่าน ปัญหาอุปสรรค จุดเด่น รวมทั้งข้อเสนอแนะเฉพาะกลุ่มนักเรียนที่ใช้สมุดบันทึกการอ่าน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1.1 เป็นการศึกษาเพื่อทราบถึงผลสะท้อนจากตัวผู้เรียนในความพึงพอใจต่อการเรียน วิชาการใช้ห้องสมุด โดยใช้แบบบันทึกการอ่าน

1.2 เป็นการศึกษาเพื่อทราบถึงผลสะท้อนจากผู้ปกครองในความพึงพอใจต่อการเรียน วิชาการใช้ห้องสมุด โดยใช้แบบบันทึกการอ่าน

1.3 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรวิชาการใช้ห้องสมุดและแบบบันทึกการอ่านให้ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายโดยตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนให้รักการอ่าน การเขียนและการฝึกจับใจความสำคัญยิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศเสนอเป็นลำดับตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. มโนทัศน์เกี่ยวกับห้องสมุด
 - 1.1 ความหมายและความสำคัญของห้องสมุดโรงเรียน
 - 1.2 บทบาทและหน้าที่ของห้องสมุดต่อการเรียนรู้
2. การจัดการเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด
3. การจัดบันทึก
 - 3.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดบันทึก
 - 3.2 สมุดบันทึกการอ่าน
4. ความสนใจและการเห็นคุณค่าต่อการเรียนรู้
 - 4.1 ความสนใจในการอ่าน
 - 4.2 ความสนใจในการเขียน
 - 4.3 ความสนใจในการค้นคว้า
 - 4.4 ความสนใจในการเข้าใช้บริการห้องสมุด
 - 4.5 การเห็นคุณค่าและคุณประโยชน์ของห้องสมุด
5. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 6.1 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 6.2 หลักการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 6.3 เครื่องมือในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 6.4 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
7. พฤติกรรมการเรียน

มโนทัศน์เกี่ยวกับห้องสมุด

ความหมายของห้องสมุดโรงเรียน

พรีเธิร์ช (Prytherch, 2005: 618) ได้ให้ความหมายของห้องสมุดโรงเรียนว่า ห้องสมุดโรงเรียน คือ สถานที่รวบรวมทรัพยากรที่จัดตั้งขึ้นภายในโรงเรียน เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับครูและนักเรียน ซึ่งโดยทั่วไปจะมุ่งประโยชน์เพื่อนักเรียน ห้องสมุดโรงเรียนประกอบด้วยหนังสือและวัสดุอื่นๆ แหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องคอมพิวเตอร์ และอยู่ในความดูแลของบรรณารักษ์ ครู หรือครูบรรณารักษ์ ห้องสมุดโรงเรียนบางแห่งอาจเรียกว่า ศูนย์วัสดุการสอน ศูนย์สื่อการเรียนการสอน ศูนย์สื่อ

เจเลียว พันธุ์สีดา (2539: 10) ให้ความหมายว่า ห้องสมุดโรงเรียนคือสถาบันการศึกษาที่ผู้บริหารโรงเรียนจัดขึ้นเป็นแหล่งรวมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ซึ่งมีทั้งวัสดุตีพิมพ์ และวัสดุไม่ตีพิมพ์ เป็นศูนย์วิชาการสำหรับครูและนักเรียนใช้ศึกษาหาความรู้ เพื่อประกอบการเรียนการสอน อาจจัดเป็นอาคารเอกเทศหรือห้องใดห้องหนึ่งในอาคารเรียนก็ได้ มีครูบรรณารักษ์ที่มีความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์ หรือ ครูที่ทางโรงเรียนคิดว่าเหมาะสมเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารงาน เช่น จัดหาทรัพยากรสารสนเทศ จัดหมู่หนังสือตามระบบสากลและมีการจัดทำเครื่องมือช่วยค้นหาเรื่องราว ข่าวสาร ข้อมูล อาทิ บัตรรายการ บรรณานุกรมเฉพาะเรื่อง ดรชชนีวารสาร เป็นต้น สำหรับให้ครู อาจารย์ และนักเรียนได้มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรการเรียนการสอนทุกชนิดได้สะดวกรวดเร็ว

ธาดาศักดิ์ วิชิรปรีชาพงษ์ (2525: 47) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ห้องสมุดโรงเรียนคือห้องสมุดที่จัดขึ้นภายในโรงเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนและครูอาจารย์ในโรงเรียนนั้นได้ศึกษาค้นคว้า ซึ่งเป็นแหล่งรวบรวมวัสดุสารนิเทศ ประกอบด้วยหนังสือ เอกสารสิ่งพิมพ์ และโสตทัศนวัสดุ วัสดุสารนิเทศทุกชนิด เสนอเรื่องราวอันให้ความรู้ทุกแขนงวิชา ความบันเทิง ความจรรโลงใจ รวมทั้งการจัดบริการ เพื่อให้ความสะดวกแก่ผู้ใช้ทุกวิถีทาง

จันทิมา รัชนิวงศ์ (2546: 14) กล่าวว่า ห้องสมุดโรงเรียน หมายถึง สถานที่รวบรวม จัดการ และให้บริการสารสนเทศในทุกรูปแบบ เพื่อใช้ประกอบหลักสูตรทางการศึกษาและส่งเสริมการเรียนการสอนในโรงเรียน ตลอดจนเพื่อสนองความต้องการของนักเรียน ครู และชุมชน นอกจากนี้ยังช่วยสร้างนิสัยรักการอ่านและการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองให้แก่นักเรียน เพื่อเป็นรากฐานในการใช้ห้องสมุดอื่นๆ โดยมีครูบรรณารักษ์ หรือครูผู้รับผิดชอบงานห้องสมุดเป็นผู้ดำเนินการ และจัดกิจกรรมต่างๆ ของห้องสมุด

วัลลภ สวัสดิวัลลภ และคนอื่นๆ (2544: 4) กล่าวว่าห้องสมุดโรงเรียนเป็นสถาบันที่ตั้งขึ้นในโรงเรียนทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนเพื่อสนองความต้องการของนักเรียน ครู และชุมชน นอกจากนี้ยังช่วยสร้างนิสัยรักการอ่านและการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองให้แก่นักเรียนเพื่อเป็นรากฐาน

ในการใช้ห้องสมุดอื่นๆ ต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543: 5) ให้ความหมายว่า ห้องสมุดโรงเรียน หมายถึง ห้องสมุดที่จัดขึ้นในโรงเรียนทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน รวมทั้งส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการค้นคว้าด้วยตนเองให้แก่ นักเรียน

ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์ (2548: 15) ได้กล่าวว่า ห้องสมุดโรงเรียน เป็นห้องสมุดที่จัดตั้งขึ้นในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้สนับสนุนและส่งเสริมการเรียนการสอนของครูและนักเรียน ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และปลูกฝังนิสัยรักการอ่านแก่นักเรียน

สมุล รัตตากร (2530: 16) อธิบายว่า ห้องสมุดโรงเรียนเป็นที่รวบรวมหนังสือ วารสาร เอกสาร และสิ่งพิมพ์ต่างๆ ตลอดจน โสตทัศนวัสดุที่สอดคล้องกับหลักสูตรในปัจจุบัน เพื่อเป็นการส่งเสริมการสอนของครู และนักเรียนในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

สมจิต พรหมเทพ (2542: 2) กล่าวว่า ห้องสมุดโรงเรียน หมายถึง แหล่งรวบรวมทรัพยากรความรู้ที่มีคุณค่าต่อความคิดและพัฒนาการของนักเรียน ครู เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ประกอบการเรียน การสอนด้วยตนเอง และเป็นแหล่งสร้างเสริมสติปัญญา ความเจริญงอกงามทุกด้านของนักเรียน

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ห้องสมุดโรงเรียน คือ สถานที่รวบรวมทรัพยากรความรู้ที่มีคุณค่าที่จัดตั้งขึ้นภายในโรงเรียน เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับครูและนักเรียนใช้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เพื่อประกอบการเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อสนองความต้องการของนักเรียน ครู ช่วยส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการค้นคว้าด้วยตนเองให้แก่ นักเรียน ห้องสมุดโรงเรียนประกอบด้วยวัสดุตีพิมพ์ เช่น หนังสือ เอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ และวัสดุไม่ตีพิมพ์อื่นๆ เช่น โสตทัศนวัสดุ แหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น โดยอยู่ในความดูแลของบรรณารักษ์ ครูบรรณารักษ์ หรือครูผู้รับผิดชอบงานห้องสมุดเป็นผู้ดำเนินการและจัดกิจกรรมต่างๆ ของห้องสมุด

ความสำคัญของห้องสมุดโรงเรียน

พจมาน พงษ์ไพบูลย์ และคนอื่นๆ (2549: 1) ได้ให้ความเห็นว่า ห้องสมุดโรงเรียนในปัจจุบันมีความสำคัญต่อผู้เรียนอย่างยิ่ง เป็นแหล่งรวบรวมวิทยากรหลักของโรงเรียน ช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งมีส่วนในการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน และการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ซึ่งมีความเห็นตรงกับ เชิดชู กาฬวงศ์ (2545: 55) ที่มีความเห็นว่าห้องสมุดโรงเรียนเป็นงานที่สำคัญ เพราะเป็นแหล่งส่งเสริมความรู้

ให้แก่นักเรียน ครูและอาจารย์ ตลอดจนบริการความรู้แก่ชุมชน ถ้าจะเปรียบห้องสมุดเสมือนชุมทรัพย์ก็ไม่ผิดนัก หนังสือเปรียบเหมือนกุญแจที่จะไขไปสู่ความเป็นปัญญาชนของคน

กรมวิชาการ (2543: 4) กล่าวว่าห้องสมุดเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญและจำเป็นจะต้องจัดให้มีในโรงเรียนทุกระดับ เพราะห้องสมุดจะมีบทบาทสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมนอกหลักสูตร และกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ซึ่งนักเรียนจะได้รับประโยชน์ทั้งด้านความรู้และความเพลิดเพลิน

เฉลิม พันธ์ูสีดา (2539: 18) สรุปความสำคัญของห้องสมุดโรงเรียนไว้ 2 ประการคือ เป็นศูนย์ทรัพยากรการศึกษา ในการเป็นศูนย์กลางในด้านวัสดุอุปกรณ์การสอน การอ่าน การศึกษา ค้นคว้าที่ส่งเสริมการอ่านอย่างเสรี และเป็นศูนย์ช่วยส่งเสริมการศึกษาของนักเรียน ทักษะการอ่านที่มีสื่อการเสริมความรอบรู้ และการใช้ห้องสมุดรวมทั้งส่งเสริมอาชีพ งานอดิเรก ความคิดสร้างสรรค์ และความเข้าใจตนเอง เพื่อก้าวไปสู่โลกกว้าง

วาสนา ไตรรัตน์ (2534: 8) กล่าวไว้ว่าห้องสมุดโรงเรียนเป็นแหล่งวิชาการที่สำคัญของโรงเรียน เพราะห้องสมุดมีหน้าที่ให้บริการด้านความรู้ สื่อประกอบการเรียนการสอน และเป็นสถานที่ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนอย่างกว้างขวาง อันเป็นกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต

คุณัญญวณ อินทรกำแหง และนวลจันทร์ รัตนากกร (2531: 10) ได้กล่าวถึงความสำคัญของห้องสมุดไว้ดังนี้

1. ห้องสมุดช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ด้วยการจัดหาหนังสือเสริมหลักสูตร หนังสืออ่านประกอบมาให้บริการเพื่อเพิ่มเติมเนื้อหาวิชาให้ทันสมัย
2. ช่วยสนองความใคร่รู้ใคร่เห็นของนักเรียน หนังสือและเอกสารอ้างอิงในห้องสมุดจะช่วยตอบคำถามที่นักเรียนสนใจในเรื่องต่างๆ ได้เป็นอย่างดี
3. ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การอ่านเป็นการกระตุ้นให้เกิดความคิดในทางสร้างสรรค์
4. ช่วยให้มีโอกาสเรียนรู้ความคิดเห็นของผู้อื่น ด้วยการเปรียบเทียบความคิดเห็นเปรียบเทียบทฤษฎีและหลักฐานข้อมูลต่างๆ เพื่อแสวงหาข้อเท็จจริง
5. ช่วยให้เรียนรู้ได้ตามอัธยาศัย ห้องสมุดจะช่วยพัฒนาความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วยการจัดบริการเพื่อสนองความต้องการของนักเรียน
6. ช่วยเพิ่มพูนทักษะการใช้ห้องสมุด เป็นการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน
7. ช่วยปรับปรุงทักษะในการอ่าน การอ่านหนังสือช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนจนเป็นคนอ่านหนังสือเป็นและรักการอ่าน
8. ให้มีความรู้ในเรื่องงานอาชีพและงานอดิเรก ห้องสมุดจะรวบรวมหนังสือทางด้านความรู้ในเรื่องอาชีพและงานอดิเรก ประวัติของนักประดิษฐ์ นักวิทยาศาสตร์ และผู้ประสบความสำเร็จ

ในชีวิตในสาขาวิชาต่าง ๆ ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะเป็นแรงบันดาลใจให้ยึดเป็นแบบอย่าง

ลมูล รัตตากร (2539: 27-32) ได้ประมวลความสำคัญของห้องสมุดไว้ดังนี้

1. ห้องสมุดเป็นที่รวมแห่งทรัพยากรสารสนเทศต่างๆ ที่ผู้สอนและผู้เรียนเข้ามาค้นคว้าหาความรู้ทุกแขนงวิชาที่มีการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา
2. ห้องสมุดเป็นที่ที่ทุกคนจะเลือกอ่านหนังสือ และค้นหาความรู้ต่างๆ ได้โดยอิสระตามความสนใจของแต่ละบุคคล
3. ห้องสมุดช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดพอใจที่จะอ่านหนังสือต่างๆ โดยไม่รู้จักรับสิ้นจากเล่มหนึ่งไปสู่อีกเล่มหนึ่ง
4. ห้องสมุดช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดมีความรู้ที่ทันสมัยอยู่เสมอ
5. ห้องสมุดช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดมีนิสัยรักการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง
6. ห้องสมุดช่วยให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
7. ห้องสมุดช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดรับรู้ในสมบัติสาธารณะ รู้จักใช้และระวังรักษาอย่างถูกต้อง

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นห้องสมุดโรงเรียนมีความสำคัญ ต่อทั้งนักเรียน ครู และชุมชน ในการช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมทักษะด้านการอ่าน การเขียน การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองซึ่งนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ช่วยสร้างเสริมจินตนาการ ปลุกฝังนิสัยรักการอ่าน การรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ รวมถึงการรับรู้และเห็นคุณค่าของสมบัติส่วนรวม

บทบาทและหน้าที่ของห้องสมุดต่อการเรียนรู้

ห้องสมุดถือเป็นหัวใจของการศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนรู้ ห้องสมุดจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่คงทนถาวร เกิดนิสัยรักการเรียนรู้ สนใจใคร่ศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เป็นการปลุกฝังเกิดนิสัยรักการศึกษาด้วยตนเองไปจนตลอดชีวิต (ภิญญาพร นิตยะประภา 2534: 16)

น้ำทิพย์ วิชาวิน (2547: 19) ได้กล่าวว่าห้องสมุดโรงเรียน ทำหน้าที่ให้บริการหนังสือ สื่อการสอนในทุกสาขาวิชาในโรงเรียนให้ครอบคลุมเนื้อหาตามหลักสูตร เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านแก่นักเรียน

สุกัญญา ศรีสืบสาย (2534: 34-35) ได้สรุปบทบาทของห้องสมุดโรงเรียนไว้ดังนี้

1. เป็นแหล่งปลุกฝังนิสัยให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน โดยการจัดกิจกรรมที่จะเป็นการส่งเสริม กระตุ้น ใจ ให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านในโอกาสต่างๆ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
2. เป็นแหล่งที่รวบรวมข้อมูล ความรู้ต่างๆ สำหรับที่จะให้นักเรียนใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ในการเรียนรู้ของรายวิชาต่างๆ โดยการจัดให้มีวัสดุสารสนเทศอย่างครบถ้วนและเพียงพอ
3. เป็นแหล่งที่จะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักวิธีการศึกษาหาความรู้จากการอ่าน การเรียนรู้

วิธีการใช้ห้องสมุด โดยจัดเป็นกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ หรือกิจกรรมอิสระของผู้เรียน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าว

4. เป็นแหล่งข้อมูลสารสนเทศสำหรับโรงเรียนโดยศึกษาสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับท้องถิ่นทางด้านทรัพยากร สภาพปัญหา ความต้องการของท้องถิ่น แผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อที่โรงเรียนจะนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

กรมสามัญศึกษา (2542: 50) ได้สรุปหน้าที่หลักของห้องสมุดไว้ 4 ประการคือ

1. รวบรวมสะสม มีหน้าที่จัดหา รวบรวม สื่อสารสนเทศทุกรูปแบบที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของห้องสมุด และความต้องการของผู้ใช้บริการไว้ให้บริการ

2. ดำรงรักษา มีหน้าที่ดูแลรักษาสื่อสารสนเทศที่รวบรวมสะสมไว้ให้คงอยู่ และมีสภาพที่เหมาะสมต่อการใช้ได้ตลอดเวลา

3. จัดการ จัดระเบียบและระบบในการปฏิบัติงานและการให้บริการ วิเคราะห์และจัดหมู่ทรัพยากรสารสนเทศ ตลอดจนจัดทำเครื่องมือใช้ในการสืบค้นสื่อสารสนเทศให้สะดวก รวดเร็วและมีประสิทธิภาพสูงสุด

4. เผยแพร่ จัดบริการและกิจกรรมต่างๆ เพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้ใช้งานห้องสมุดได้มาใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสารสนเทศต่างๆ มากที่สุด

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น ห้องสมุดมีบทบาทและหน้าที่ในการเผยแพร่ความรู้ โดยเป็นแหล่งข้อมูลสารสนเทศในรูปแบบต่างๆ ทำให้ผู้เรียนได้รู้จักวิธีการศึกษาหาความรู้ ได้อย่างหลากหลาย ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่คงทนถาวร ส่งเสริมให้มีนิสัยรักการอ่าน รักการเรียนรู้ สนใจใฝ่ศึกษา แสวงหาความรู้ เป็นการปลูกฝังให้เกิดนิสัยรักการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต

การจัดการเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด

วิชาการใช้ห้องสมุด เป็นวิชาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับห้องสมุด และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ตระหนักถึงความสำคัญ และคุณประโยชน์ของห้องสมุด เรียนรู้วิธีการสืบค้น ข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกวิธี เสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อห้องสมุด มีทักษะในการใช้ห้องสมุด เพื่อเป็นพื้นฐานในการต่อยอดและแสวงหาความรู้เพิ่มเติม รักการค้นคว้า และมีนิสัยรักการอ่าน

สุพัทธรา ไชยศิริ (อ้างถึงใน นันทา วิทวุฒิศักดิ์, 2533: 134) ให้ความหมายว่า การสอนวิชาการใช้ห้องสมุด หมายถึง การสอนให้ผู้ใช้งานห้องสมุดรู้จักใช้ห้องสมุดได้ด้วยตนเอง กล่าวคือให้รู้จักใช้บริการ กิจกรรม หนังสือ และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ในห้องสมุด โดยใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดด้วยวิธีที่ฉลาด ด้วยความเร็วและประหยัดเวลา

นันทา วิทวุฒิศักดิ์ (2533: 134) ได้กล่าวไว้ว่าการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด หมายถึง การสอนให้ผู้ใช้งานห้องสมุดรู้จักวิธีการใช้ห้องสมุดด้วยตนเอง กล่าวคือ รู้จักลักษณะและบริการต่างๆ

ของทรัพยากรห้องสมุด รวมถึงรู้จักลักษณะและวิธีใช้เครื่องช่วยการค้นคว้า ทั้งบัตรรายการ ทรัพยากรวารสาร ฯลฯ จนสามารถใช้บริการและกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง และอาจสามารถช่วยเพื่อน ในการใช้ห้องสมุดได้ด้วย หรือหมายถึงวิธีการที่ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการใช้ห้องสมุด รวมทั้งการใช้เทคนิคการสอน เนื้อหาวิชาและสื่อการเรียน เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของการสอน วิธีใช้ห้องสมุด

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนการใช้ห้องสมุด เป็นกระบวนการที่ผู้สอนจัดประสบการณ์ หรือ สภาพแวดล้อม เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดเพื่อให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เช่น ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ข้อปฏิบัติในการใช้ห้องสมุด การสืบค้นข้อมูล การใช้อินเทอร์เน็ต มารยาทในห้องสมุด เป็นต้น

ความมุ่งหมายการสอนวิธีใช้ห้องสมุด

การเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด มีความมุ่งหมายสำคัญที่จะให้ผู้เรียนได้มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด รู้จักการค้นคว้ารวบรวมและบันทึกข้อมูลที่ได้จากแหล่งวิทยากรต่างๆ ที่ไม่สามารถ ปลูกฝังให้เกิดขึ้นได้จากการพูด หรืออ่านให้ฟัง แต่จะต้องเกิดจากประสบการณ์ที่ผู้เรียนมีส่วนเข้าไป เกี่ยวข้องด้วยจริงๆ จึงจะทำให้บังเกิดความเชื่อมั่นในเรื่องราวและหลักการนั้นๆ ด้วย ดังนั้นการเรียน วิชาการใช้ห้องสมุดจึงต้องมีการปฏิบัติควบคู่กันไปด้วยเสมอ (นันทา วิทวุฒิศักดิ์, 2533: 126)

ณรงค์ ป้อมบุบผา (2526: 4) ได้กล่าวไว้ว่า จุดมุ่งหมายการสอนวิธีใช้ห้องสมุด ควรมีดังนี้

1. ให้มีความสามารถใช้ประโยชน์จากวัสดุห้องสมุดชนิดต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง กล่าวคือให้ทราบว่ ห้องสมุดมีองค์ประกอบ มีวัสดุ มีเครื่องช่วยค้น เพื่อให้ค้นหาวัสดุนั้น ๆ อย่างไร วางระเบียบกฎเกณฑ์ไว้อย่างไร ตลอดจนมีบทลงโทษที่กำหนดไว้สำหรับผู้อ่านที่ฝ่าฝืนและละเมิด สิทธิของผู้อื่นอย่างไร และทราบวิธีศึกษาและนำเอาสิ่งที่ได้จากห้องสมุดไปใช้ประโยชน์ ในทางวิชาการ
2. ให้มีความสนใจต่อความเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ ใฝ่ใจหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ มีนิสัยรักการอ่าน
3. ให้มีนิสัยพึ่งตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใ้ตนเอง
4. ให้รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเองในการใช้ประโยชน์จากห้องสมุด และระมัดระวัง มิให้ตนเองละเมิดสิทธิของผู้อื่น ซึ่งย่อมมีสิทธิและหน้าที่ต่อห้องสมุดเช่นเดียวกันทุกคน
5. ให้มีความรู้สึกรู้สึกเป็นเจ้าของห้องสมุดร่วมกัน เล็งเห็นประโยชน์ของสมบัติส่วนรวม รู้จักใช้ประโยชน์จากสิ่งต่างๆ ของห้องสมุดอย่างทะนุถนอม เพื่อให้สามารถใช้ได้นานจนคุ้มค่า

จากข้อความข้างต้น สรุปได้ว่า ความมุ่งหมายในการสอนวิธีใช้ห้องสมุด คือการสอน ให้ผู้เรียนสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชนิดต่างๆ ในห้องสมุดได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง ทั้งทางทฤษฎีและการปฏิบัติ มีความสนใจใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ มีนิสัยรักการอ่าน

มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของห้องสมุด เห็นประโยชน์ และใช้สาธารณสมบัติร่วมกันอย่างทะนุถนอม

ฉอน พาร์เมเตอร์ โนแลน (Nolan, J. P., 1989: online) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบสองวิธีเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดของนักเรียนระดับประถมศึกษา วัตถุประสงค์ของการศึกษา ทดสอบความแตกต่างระหว่างนักเรียนที่มีการเรียนการสอนทักษะห้องสมุด โดยวิธีการเรียนการสอนแบบแยกชั้นต่างหาก และนักเรียนที่ได้รับการสอนทักษะการใช้ห้องสมุดรวมอยู่ในหลักสูตร มีประชากรเป็นนักเรียนเกรด 5 ทั้งหมด 200 คน แบ่งเป็น วิธีที่ 1 นักเรียน 100 คน เรียนทักษะการใช้ห้องสมุดซึ่งสอนโดยบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนโดยเรียนรวมอยู่ในหลักสูตร วิธีที่ 2 นักเรียน 100 คน เรียนโดยวิธีการเรียนการสอนแบบแยกชั้นต่างหาก ใช้ระยะเวลาในการเรียน 2-3 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนทักษะการใช้ห้องสมุดซึ่งสอนโดยบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนโดยเรียนรวมอยู่ในหลักสูตร มีทักษะการใช้ห้องสมุดมากกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีการเรียนการสอนแบบแยกชั้นต่างหาก

การจดบันทึก

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจดบันทึก

การอ่าน และการจดบันทึก เป็นการทบทวนความคิด ให้เกิดความเข้าใจ จดจำในสิ่งที่อ่านได้ และกระตุ้นความสนใจให้เกิดความต้องการในการศึกษา เกิดกระบวนการเรียนรู้ และต้องการค้นคว้าเพิ่มเติมในเรื่องที่ได้อ่าน

ซินเธีย เจ ไวท์ (White, C. J., 1996: 94-95) ได้ให้นิยามของการจดบันทึกว่า หมายถึง การเขียนย่อแนวความคิดต่างๆ ของเนื้อหาให้สั้นลง เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจ

บี บี อาร์มบรสเตอร์ และคณะ (Armbruster, B.B. et al., 1987 : 331-346) ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจดบันทึกไว้ว่า สามารถช่วยให้การเรียนของนักเรียนในทุกระดับชั้น และทุ่วัยง่ายขึ้น

ชาร์ล วอลเกอร์ (Walker, C., 1995 อ้างถึงใน สราวัตน์ จันกลิ่น, 2542) ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจดบันทึกไว้ว่า คุณค่าของการจดบันทึกนั้นขึ้นอยู่กับการใช้ข้อมูลหลังจากที่ได้บันทึกแล้ว ถ้าสิ่งที่จดบันทึกไม่ได้นำมาใช้ก็ไม่มีประโยชน์อะไร

อีเลน เพนย์ และ เลสลีย์ วิทเทคเกอร์ (Payne, E. and Whittaker, L., 2000: 153-154) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการจดบันทึกไว้ว่า การจดบันทึกเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการเรียนและทำความเข้าใจ เราไม่สามารถจดจำสิ่งที่เราอ่านได้อย่างมากมาย ยกเว้นแต่เราต้องมีการทบทวนหรือนึกถึงอยู่ประจำ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญต่อความทรงจำในระยะยาว ดังนั้นการจดบันทึกด้วยคำพูดของตนเอง ช่วยให้กับเนื้อหารายละเอียดไว้ในความทรงจำอย่างเหนียวแน่น

ทลูยส์ เอ็ม โกเมซ และคิมเบอิลี โกเมซ (Gomez, L. M. and, Gomez, K., 2007) ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับ การฝึกอ่านควบคู่การฝึกจดบันทึก โดยอาจารย์หรือผู้ปกครองควรแนะนำให้เด็ก

มีสมุดพกเล่มเล็กๆ ติดตัวไว้ เมื่ออ่านหนังสือและพบสิ่งใดน่าสนใจให้จดบันทึกไว้และนำมาพูดคุยกับอาจารย์หรือผู้ปกครอง เพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาเพิ่มขึ้น อาจารย์หรือผู้ปกครองอาจแนะนำให้เด็กจดลงในสมุดบันทึก โดยเพิ่มลูกเล่นหรือความน่าสนใจในการจด เช่น การใช้ปากกาสีสันทันที่ต่างกันเพื่อเน้นข้อความที่สำคัญมากน้อยต่างกัน การใช้รูปภาพหรือสัญลักษณ์แทนตัวอักษร ทั้งนี้อาจสอนให้เด็กทำการจดบันทึกจากการอ่านด้วยวิธีการที่หลากหลายผสมผสานกัน เช่น

จดบันทึกความรู้อะไร โดยจดบันทึกเกี่ยวกับหนังสือแต่ละเล่มที่อ่านว่ามีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องอะไร ผู้เขียนต้องการเล่าสิ่งใด เพื่อสะดวกต่อการนำกลับมาทบทวนหรือเปรียบเทียบกับหนังสือเล่มอื่นที่มีเนื้อหาด้ายคล้ายกัน ทำให้ไม่เสียเวลาในการอ่านซ้ำ

จดบันทึกแนวคิดแปลกใหม่ เพื่อยกระดับความรู้ของเด็กให้กว้างไกลยิ่งขึ้น รู้ว่ามีสิ่งใดบ้างที่มีคนเคยคิดและให้ความเห็นต่อเรื่องนั้น ๆ อย่างไร เพื่อจะไม่คิดซ้ำหรือทำในสิ่งที่คนอื่นได้ทำมาแล้ว สามารถนำข้อคิด ความผิดพลาดจากคนอื่นมาเป็นฐานในการคิดต่อไป

จดบันทึกคำศัพท์ คำที่ไม่คุ้นเคย เพื่อหาความหมายและทำความเข้าใจกับคำเหล่านั้นอย่างลึกซึ้งอีกครั้ง เนื่องจากหนังสือในแต่ละเล่มอาจมีรูปแบบภาษาที่แตกต่างกัน มีคำศัพท์เฉพาะของแต่ในสาขาวิชา เช่น คำศัพท์เฉพาะทางเศรษฐศาสตร์ ศัพท์เฉพาะทางเคมี ฟิสิกส์ สังคมศาสตร์ ปรัชญา ฯลฯ การที่เด็ก ๆ พบคำที่ไม่คุ้นเคยอยู่เป็นประจำในขณะที่อ่าน อาจส่งผลให้ความสนใจที่มีต่อเนื้อหาในหนังสือเล่มนั้นลดน้อยลง และอาจเป็นเหตุที่ทำให้เขาไม่อยากที่จะอ่านหนังสือเล่มนั้นต่อไปในที่สุด

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า การจดบันทึก เป็นเครื่องมือในการย่อแนวความคิดต่างๆ ของเนื้อหาจากการอ่านให้สั้นลง ช่วยในการเรียนและทำความเข้าใจในเนื้อหาได้ง่ายขึ้น

สมุดบันทึกการอ่าน

สมุดบันทึกการอ่าน เป็นสมุดสำหรับจดบันทึกข้อความ รูปภาพ หรือความคิดของผู้เรียนที่มีต่อสิ่งที่ได้อ่านได้เรียนรู้จากการศึกษาค้นคว้า เพื่อให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่กำลังศึกษา อาจมีการออกแบบรูปเล่มเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียนให้เกิดความต้องการในการเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ รวมถึงสรรสร้างจินตนาการและความเพลิดเพลินให้กับการศึกษาค้นคว้าได้มากยิ่งขึ้น

จารุณี วัยเจริญ (2545) ศึกษาผลการเรียนโดยใช้บันทึกการเรียนรู้อันมี ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ความคงทนของผลการเรียนรู้และความพึงพอใจต่อการเขียนบันทึกการเรียนรู้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศรีอยุธยา โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มทดลอง 56 คน และกลุ่มควบคุม 56 คน เรียนโดยใช้บันทึกการเรียนรู้อและไมใช้บันทึกการเรียนรู้อตามลำดับ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ 1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ที่มีค่าระดับความยาก อยู่ระหว่าง 0.15-0.75 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20-0.70 และค่าความเที่ยง 0.83 2) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเขียน

บันทึกการเรียนรู้อื่น และ 3) แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจต่อการเขียนบันทึกการเรียนรู้อื่น ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่เรียนโดยใช้บันทึกการเรียนรู้อื่นได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือต่ำกว่าร้อยละ 70 2) นักเรียนที่เรียนโดยใช้บันทึกการเรียนรู้อื่นมีความคงทนของผลการเรียนรู้อื่น 3) นักเรียนที่เรียนโดยใช้บันทึกการเรียนรู้อื่นมีความพึงพอใจต่อการเขียนบันทึกการเรียนรู้อื่นในระดับปานกลาง 4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บันทึกการเรียนรู้อื่นไม่แตกต่างจากนักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้บันทึกการเรียนรู้อื่นอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 5) ความคงทนของผลการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บันทึกการเรียนรู้อื่นแตกต่างจากนักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้บันทึกการเรียนรู้อื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดุจเดือน จิราพันธ์ (2547) ศึกษาผลของการใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ ที่มีต่อความพร้อมทางการอ่านด้านความเข้าใจเรื่องจากภาพ ความเข้าใจในการฟัง และความสามารถในการรู้จำคำศัพท์ของเด็กอนุบาล ตัวอย่างประชากร คือ เด็กอนุบาลอายุ 5 ถึง 6 ปี จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบทดสอบความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาล และแบบทดสอบความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาลฉบับคู่ขนาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ สูงกว่าความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอน โดยวิธีปกติ ที่ระดับนัยสำคัญ .01 2) ความเข้าใจเรื่องจากภาพ ความเข้าใจในการฟัง และความสามารถในการรู้จำคำศัพท์ของเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ สูงกว่าเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีปกติ ที่ระดับนัยสำคัญ .01 3) ความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์หลังการจัดการเรียนการสอนสูงกว่า ก่อนการจัดการเรียนการสอนที่ระดับนัยสำคัญ .01 4) ความพร้อมทางการอ่านด้านความเข้าใจเรื่องจากภาพ ความเข้าใจในการฟัง และความสามารถในการรู้จำคำศัพท์ ของเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ หลังการจัดการเรียนการสอน สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนการสอน ที่ระดับนัยสำคัญ .01

ลำยอง แดงกุลวานิช (2540) ศึกษาผลของการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเสริมหลักภาษาไทยของนักเรียนชั้นปีที่ 1 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียน ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีจะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2540 ที่ได้คะแนนทดสอบก่อนเรียนต่ำกว่าร้อยละ 50 จำนวน 60 คน นำมาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน ให้กลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองเรียนเสริมหลักภาษาไทยจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน อีกกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุมเรียนเสริมหลักภาษาไทยโดยครูเป็นผู้สอนใช้เวลาในการเรียนคาบละ 30 นาที วันละ 1 คาบ เป็นเวลา 12 วัน เมื่อเรียนจบแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิจัย

พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเสริมหลักภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยครูเป็นผู้สอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

จาง (Cheung, W. M., 2009: 293-308) นักวิจัยชาวฮ่องกง ได้ศึกษาความก้าวหน้าในการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนเกรด 4 โดยเปรียบเทียบคะแนนสอบ Progress in International Reading Literacy Study 2006 (PIRLS) พบว่าครูมีส่วนช่วยให้เด็กนักเรียนเกิดความสามารถมากขึ้น สัมภาษณ์จากนักเรียน 4,712 คน ครู 144 คน จาก 144 โรงเรียน โดยการสุ่มตัวอย่าง การวิจัยพบว่าวิธีการสอนของครู โดยสอน และการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้อ่านหนังสือเอง เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนดีขึ้น และที่ดีที่สุดคือ การใช้สื่อการสอนในการสอนทุกครั้ง

จากแนวคิดและการศึกษางานวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่าการใช้สื่อการสอน หรือสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ เช่น แบบบันทึกการเรียนรู้ สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีผลทำให้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการอ่านและการเขียนเพิ่มสูงขึ้น การใช้สมุดบันทึกการอ่านเป็นสื่อในการเรียนการสอน และเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ช่วยในการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน ฝึกการเขียน การคิด และรักการศึกษาค้นคว้า เป็นการทบทวนความคิดให้เกิดความเข้าใจและจดจำในสิ่งที่อ่านได้

หลักการสร้างสมุดบันทึกการอ่าน

ในชีวิตประจำวันของผู้ใหญ่หลายคนอาจใช้การจดบันทึกเพื่อช่วยเตือนความจำกับเรื่องราวหรือข้อมูลต่างๆ ในแต่ละวัน แต่สำหรับเด็กนักเรียน การจดบันทึกอาจมีประโยชน์มากกว่านั้น เพราะเป็นได้ทั้งครูสอนทักษะด้านภาษา ช่วยในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ แล้วยังจุดประกายจินตนาการในการออกแบบบันทึกให้เกิดความสนุกเพลิดเพลิน ซึ่งในการสร้างสมุดบันทึกการอ่านให้มีความน่าสนใจนั้น ต้องมีความเข้าใจในลักษณะสำคัญและเนื้อหาของหนังสือที่เด็กมีความสนใจดังต่อไปนี้

ลักษณะของหนังสือสำหรับเด็ก (สมลักษณ์ ภาพันธ์, 2547: 9-13)

1. ด้านเทคนิคการพิมพ์และการจัดรูปเล่ม การจัดพิมพ์ภาพ ตัวอักษรนั้นต้องชัดเจน ปรกติต้องสวยงามดึงดูดความสนใจของเด็ก ขนาดรูปเล่มเหมาะสมกับความต้องการของเด็ก คุณภาพกระดาษต้องดี ขนาดตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของเด็ก การจัดหน้าหนังสือดูโปร่งตา ภาพกับตัวอักษรไม่ทับกันและชื่อเรื่องดึงดูดความสนใจของเด็ก

2. ด้านเนื้อหา ควรน่าสนใจ มีความสนุกสนาน ความง่ายเหมาะสมกับวัย เนื้อหาถูกต้อง การดำเนินเรื่องควรเร้าใจชวนติดตาม เนื้อหาของเรื่องในแง่ของความสั้นยาวจะต้องเหมาะสมกับวัยของเด็กไม่ยาวหรือสั้นเกินไป เหมาะกับเด็กแต่ละวัย มีประโยชน์และแง่คิด หลังจากอ่านหนังสือแล้ว เด็กจะได้รับประโยชน์จากการอ่านไปแล้วอย่างไรบ้าง สำนวนภาษา

จะต้องเหมาะสมกับวัยของเด็กเป็นอย่างยิ่ง

3. ด้านภาพประกอบ ปกติแล้วหนังสือสำหรับเด็กจะมีภาพประกอบเกือบทุกหน้า ไม่ว่าจะเป็น บันเทิงคดี สารคดี หรือร้อยกรอง ภาพประกอบนั้นจะต้องมีสีสันสวยงาม วาดอย่างประณีต สอดคล้องกับเนื้อหาของเรื่อง ภาพต้องถูกต้อง ขนาดภาพเหมาะกับขนาดรูปเล่ม และน่าสนใจ

ลักษณะเรื่องที่เด็กชื่นชอบ

1. เรื่องที่สิ่งเล็กสามารถเอาชนะสิ่งใหญ่ได้
2. เรื่องแสดงความเจ้าเล่ห์ เพทุบาย กลั่นแกล้งแล้วแก้ภัยตัวเอง
3. เรื่องเกี่ยวกับความรัก ของสิ่งที่เด็กรู้จัก เช่น สัตว์ต่าง ๆ
4. เรื่องตำนาน เช่น ทำไมทะเลจึงเค็ม
5. เรื่องปริศนาคำทาย
6. เรื่องจินตนาการที่สนุกเหลือเชื่อ
7. เรื่องใช้เขาวงกต ความเฉลียวฉลาดในการแก้ปัญหา
8. เรื่องที่เสริมสร้างคุณธรรม และลักษณะนิสัย
9. เรื่องลึกลับ แต่ไม่ต้องซับซ้อน
10. หนังสือการ์ตูน

ลักษณะภาพที่เด็กชื่นชอบ

1. ภาพที่มีลักษณะง่ายไม่ซับซ้อน
 2. ภาพที่แสดงการกระทำและการมจญภัย
 3. เด็กชอบภาพสีมากกว่าภาพขาวดำ
 4. เด็กอายุ 8 ปีสนใจการ์ตูนประกอบวรรณคดีหรือนิทานมากที่สุด อายุ 9 ปี และ 10 ปี ชอบการ์ตูนตลกขำขันมากที่สุด
 5. ชอบภาพประกอบมาก มากกว่า ภาพประกอบน้อย ชอบภาพประกอบใหญ่ มากกว่า ภาพประกอบเล็ก ชอบภาพตรงกับข้อความ มากกว่า ภาพไม่ตรงกับข้อความ
 6. ภาพสีน้ำช่วยให้เกิดจินตนาการได้มากกว่าภาพลักษณะอื่น
 7. เด็กสนใจภาพที่อยู่ด้านขวา มากกว่า อยู่ด้านซ้าย
 8. เด็กชายและเด็กหญิงที่อ่านหนังสือได้เก่งหรือไม่เก่ง ชอบภาพลักษณะเดียวกัน
- จากแนวทางหนังสือสำหรับเด็กที่เด็กสนใจดังที่กล่าวมาแล้วนี้ สมุดบันทึกการอ่านที่น่าสนใจควรจะมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ

1. รูปเล่ม มีขนาดเหมาะสม ปกสวยงาม มีชื่อเรื่องที่ดึงดูดความสนใจ ภายในตัวเล่มขนาดตัวอักษรเหมาะสม การจัดหน้าหนังสือให้ดูสบายตา ภาพกับตัวอักษรไม่ทับกัน
2. เนื้อเรื่อง ควรเลือกเนื้อหาที่อยู่ในความสนใจของเด็ก เช่น การใช้เขาวงกตปัญญา

การแก้ปริศนาต่าง ๆ การผจญภัย การท่องเที่ยว เรื่องเล่าจากตำนาน เป็นต้น

3. ภาพประกอบในเล่ม มีสีสันสวยงาม สอดคล้องกับเนื้อหาของเรื่อง

ความสนใจและการเห็นคุณค่าต่อการเรียนรู้

ความสนใจในการอ่าน

การอ่าน หมายถึง กระบวนการแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นความคิดอย่างมีเหตุผล การเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่าน ตลอดจนสามารถนำความหมายนั้นไปใช้ให้ถูกต้องและเป็นประโยชน์ (อัญชลี แจ่มเจริญ, 2526: 82)

สแตรง (Strang, 1967: 8) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านมิได้หมายถึงการมองเห็น การออกเสียงคำ และการจำความหมายของคำโดดๆ ได้เท่านั้น ยังหมายถึงการที่ต้องใช้ความคิด ความรู้สึก และจินตนาการอีกด้วย การอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ซึ่งผู้อ่านจะต้องทำความเข้าใจในเรื่องที่อื่นออกมาเป็นความคิด และนำความคิดไปใช้ประโยชน์

การสร้างนิสัยรักการอ่านจำเป็นต้องมีการพัฒนาและฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง องค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยพัฒนาการอ่านและนิสัยรักการอ่าน ดังต่อไปนี้

1. สภาพแวดล้อม เด็กที่เติบโตมาในสภาพแวดล้อมที่การอ่านและหนังสือเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันในบ้านและเป็นส่วนหนึ่งในการทำกิจกรรมต่างๆ จะสนใจการอ่านและสามารถได้รับการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านได้ง่าย ดังนั้นถ้าผู้ปกครองไม่ใช่คนที่สนใจหนังสือหรือรักการอ่านแต่อย่างใด ก็เป็นเรื่องยากที่จะคาดหวังให้บุตรหลานของตนสนใจหนังสือได้ เว้นเสียแต่ว่าเด็กจะได้รับอิทธิพลจากบุคคลแวดล้อมอื่น ๆ

2. ความสัมพันธ์และความประทับใจที่มีหนังสือเป็นส่วนประกอบ องค์ประกอบนี้หมายถึงบรรยากาศประทับใจที่มีการอ่านและหนังสือเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น แม่อ่านหนังสือให้ลูกฟังก่อนนอน หลานอ่านหนังสือให้ยายฟัง พ่อเล่าเรื่องจากหนังสือที่อ่านให้ลูกฟัง อาตั้งใจซื้อหนังสือมาให้เป็นของขวัญ เป็นต้น บรรยากาศที่สะท้อนความสัมพันธ์อันใกล้ชิด ซิดอบอุ้นทำนองนี้ เป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างนิสัยรักการอ่าน และควรเกิดขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติและเป็นกันเอง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2548 : 19-20)

ดิจีโอวานนา (Digiovanna, 1997: 1-10) ศึกษาถึงความสำคัญของการอ่าน เพื่อการบันเทิงอย่างเสรี และผลกระทบของการอ่านต่อแรงจูงใจในการอ่าน ทำคนคิดต่อการอ่าน และความสามารถในการอ่านของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับเกรด 3, 5 และ 7 รวมทั้งผู้ปกครองของเด็กเหล่านี้ วิธีการศึกษาเป็นวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ โดยให้ผู้ปกครองตอบแบบสอบถาม ใช้การสังเกตของครู และใช้คะแนนจากแบบทดสอบมาตรฐาน ที่ทดสอบถึงทักษะของนักเรียนเวลาที่ใช้ในการอ่านเพื่อพักผ่อนคลาย และความสามารถในการอ่านโดยรวม จากนั้นได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างตามคะแนนการทดสอบความสามารถในการอ่านออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นกลุ่ม

ที่มีความสามารถในการอ่านสูง กลุ่มที่สองเป็นกลุ่มที่มีความสามารถในการอ่านระดับปานกลาง และกลุ่มสามมีความสามารถในการอ่านระดับต่ำ ผลการศึกษาพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างกลุ่มตัวอย่างทั้งสามกลุ่ม

จากคำกล่าวข้างต้น วิธีการกระตุ้นการอ่าน คือการจัดบรรยากาศในการอ่านให้เกิดความเป็นกันเอง ให้ความเป็นอิสระในการเลือกหยิบหนังสืออ่าน สร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดด้วยการอ่านหนังสือให้ฟัง เล่านิทานจากหนังสือให้ฟังเป็นประจำ มอบของรางวัลเป็นหนังสือ จะทำให้เกิดความสนใจในการอ่าน

ดังนั้นความสนใจในการอ่านหมายถึง ความสนใจ ความกระตือรือร้น ความพึงพอใจที่จะอ่านมากกว่าการทำกิจกรรมอื่น

ความสนใจในการเขียน

การเขียนเป็นหนึ่งในสี่ทักษะที่เป็นหลักสำคัญของการเรียนรู้ จำเป็นต้องมีการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอเพื่อพัฒนาการเขียนให้มีประสิทธิภาพ มีนักการศึกษาหลายท่านได้นิยามไว้เกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของการเขียนดังนี้

สมพร มั่นตะสูตร แห่งพิพัฒน์ (2540 : 3) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การเขียน คือ การสื่อสารความรู้ ความคิด ทัศนคติและอารมณ์เป็นตัวอักษรจากผู้เขียนถึงผู้อ่าน

สุจริต เพ็ชรขอบ และสายใจ อินทร์มพรรย์ (2538) กล่าวว่า การเขียน คือ การเรียบเรียงความรู้ ความคิด ประสบการณ์ต่างๆ ตลอดจนความรู้สึกนึกคิด และจินตนาการ ออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร จะเป็นข้อความสั้นๆ ทำนองคำขวัญ ร้อยแก้วสั้นๆ หรือบทกวีนิพนธ์ก็ได้ ข้อเขียนต่างๆ เหล่านี้จะมีเอกภาพ มีความเป็นตัวของตัวเองทั้งในด้านความคิด และการใช้ภาษาเรียบเรียง

กล่าวโดยสรุป การเขียนเป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก จินตนาการ และความต้องการของผู้ส่งสารออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรไปถึงผู้อ่าน

โรเบิร์ต ดับเบิลยู เบลค (Robert W. Blake, 1983: 48) แบ่งขั้นตอนการเขียนออกเป็น 4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นก่อนลงมือเขียน (Prewriting) เป็นขั้นตอนที่ผู้เขียนเตรียมรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เขียน
2. ขั้นเขียนร่าง (Drafting) เป็นขั้นตอนที่ผู้เขียนลงมือเขียนด้วยการเรียบเรียงข้อมูลที่เตรียมไว้ลงบนกระดาษ
3. ขั้นทบทวน (Revision) เป็นขั้นตอนที่ผู้เขียนทบทวนความเหมาะสมของเนื้อหา และตรวจแก้ความถูกต้องของการใช้ภาษา
4. ขั้นตรวจทาน (Editing) เป็นขั้นตอนที่ผู้เขียนตรวจดูรูปแบบการพิมพ์เป็นครั้งสุดท้าย แล้วคัดลอกหรือจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มออกมา

มาร์ติน อาร์นอเด็ต และแมรี บาร์เรต (Martin Arnaudet and Mary Barrett, 1990: 85) แบ่งขั้นตอนการเขียนออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

1. การสำรวจ (Exploring) โดยการกำหนดหัวข้อและลำดับความคิดออกมาเป็นคำหรือวลีให้มากที่สุด
2. ขั้นเขียนร่าง (Drafting) โดยการเลือกหัวข้อที่ถนัดมา 1 หัวข้อแล้วนำรายการคำที่รวบรวมได้มาเขียนเป็นประโยคและย่อหน้าต่างๆ
3. การพิจารณา (Considering) โดยการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่าง และคำวิจารณ์ และตรวจแก้ โดยตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างประธานกับกริยา การใช้รูปเอกพจน์ พหูพจน์ และการใช้กาลประโยค เป็นต้น

จากข้อความข้างต้นสรุปขั้นตอนการเขียนได้ว่า

1. ขั้นก่อนการเขียน เป็นขั้นตอนที่ผู้เขียนรวบรวมความคิดให้ออกมาเป็นข้อมูล กำหนดหัวข้อ และเนื้อเรื่องที่ต้องการเขียน
2. ขั้นร่างการเขียน เป็นขั้นตอนที่ผู้เขียนนำข้อมูล ความคิด ที่รวบรวมไว้ มาเรียบเรียงให้ออกมาเป็นภาษาเขียน
3. ขั้นทบทวนและตรวจทาน เป็นขั้นตอนที่ผู้เขียน ตรวจสอบ แก้ไข ความเหมาะสมของเนื้อหาและภาษาที่ใช้ก่อนจัดพิมพ์

จากแนวคิดเกี่ยวกับการเขียนดังที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า ผู้เรียนเกิดความต้องการในการอ่าน เมื่อได้รับแรงดึงดูดความสนใจ และมีการตอบสนองเต็มเต็มในสิ่งที่ต้องการ มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ทำให้ผู้เรียนเกิดความสุขที่จะค้นคว้า เกิดการคิดวิเคราะห์ในระหว่างการอ่าน และถ่ายทอดความคิดออกมาในรูปแบบของการเขียน

ดังนั้นความสนใจในการเขียน หมายถึง ความสนใจ ความกระตือรือร้น ที่จะเขียนในรูปแบบต่างๆ เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก จินตนาการ และความต้องการของผู้เขียนออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรไปถึงผู้อ่าน เช่น การเขียนบันทึกสาระต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่าน เป็นต้น

ความสนใจในการค้นคว้า

ความหมายของการค้นคว้า ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546: 217) หมายถึง หาข้อมูลอย่างถี่ถ้วนตามหลักวิชา, เสาะหาเอามา

การศึกษาค้นคว้า คือ การหาความรู้จากหนังสือ และทรัพยากรสารสนเทศจากห้องสมุด และแหล่งทรัพยากรสารสนเทศทั้งหลาย ตลอดจนการหาความรู้จากต้นตอ เช่น การสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นต้น (ลมุล รัตตากร, 2539: 11)

ทักษะในการค้นคว้า คือ การแสวงหาข้อมูลจากการอ่าน การฟัง ตลอดจนการใช้สื่อสิ่งตีพิมพ์ และไม่ตีพิมพ์ เพื่อสรุปและนำมาเสนอโดยวิธีต่าง ๆ เช่น การเขียนรายงาน การรายงาน

ปากเปล่า เป็นต้น (ระพินทร์ คร้ามมี, 2544: 32)

ละเอียด แจ่มจันทร์ (2541: 43) กล่าวว่า การใฝ่รู้ คือ ความอยากเรียนรู้ ชอบอ่านค้นคว้าด้วยตนเอง ตั้งคำถาม ชอบใช้สื่อและเทคโนโลยี

เสาวนีย์ กานต์เดชารักษ์ (2539: 15) กล่าวว่า การใฝ่รู้ หมายถึง การใฝ่ตาม เสาะแสวงหาด้วยตนเองเพื่อให้รู้ และเข้าใจเป็นการค้นคว้าหาความรู้และแก้ปัญหาด้วยตนเอง

ชิตสุภาวงศ์ มณีโชติ (2541: 36) กล่าวว่า การใฝ่รู้ หมายถึง การที่บุคคลมีแรงจูงใจ ความปรารถนา ความอยากรู้อยากเห็น ความกระตือรือร้น ความสนใจ และความพอใจที่จะแสวงหาข้อมูลต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการหรือความกระหายใคร่รู้ที่เกิดขึ้น พฤติกรรมที่แสดงการใฝ่รู้ เช่น การสนใจแสวงหาความรู้ การคิดจะสืบค้น การถาม การสอบถามผู้รู้ การสืบสวนสอบสวน การสืบเสาะหาความรู้

เชน และ เฮอร์มันอน (Chen, C. C. and Hemon, P., 1982: 8) กล่าวว่า พฤติกรรม การแสวงหาสารนิเทศ (Information seeking behavior) คือ กิจกรรมที่บุคคลกระทำเพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะตอบสนองความต้องการที่ตนตระหนัก การบวนการแสวงหาสารนิเทศจะเริ่มเมื่อบุคคลพบว่าต้องการสารนิเทศ เพื่อช่วยแก้ปัญหาหรือตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และยุติลงเมื่อบุคคลนั้นไม่มีความต้องการสารนิเทศดังกล่าวอีกต่อไป

บัดด์ (Budd, J. M., 2001: 256) ได้ให้ความหมายว่า พฤติกรรมแสวงหาสารนิเทศ หมายถึงการกระทำของบุคคลในการสืบค้น หรือสอบถามเกี่ยวกับเนื้อหา ซึ่งมีความสัมพันธ์กับความต้องการของบุคคลนั้น ๆ

วารี ธิระจิตร (2534: 100-101) กล่าวว่า การแสวงหาความรู้ เป็น ทักษะที่ต้องอาศัยการเรียนรู้และวิธีการฝึกฝนจนสามารถเกิดความชำนาญ ผู้ที่มีทักษะในการแสวงหาความรู้จะช่วยให้เกิดความคิด ความเข้าใจที่ถูกต้อง และกว้างขวางยิ่งขึ้น เพราะผู้เรียนเกิดทักษะในการค้นคว้าสิ่งที่ต้องการและสนใจใคร่รู้จากแหล่งต่าง ๆ จะทำให้ทราบข้อเท็จจริง เปรียบเทียบข้อเท็จจริงที่ได้มาว่าน่าเชื่อถือหรือไม่ ขณะเดียวกันผู้เรียนอาจขยายวงการศึกษาความรู้จากการสัมภาษณ์ผู้รู้ การไปศึกษาหาความรู้นอกสถานที่ การไปสังเกตรวบรวมความรู้จากแหล่งวิทยากรในชุมชน การรวบรวมความรู้โดยการค้นคว้าจากเอกสารต่าง ๆ เลือกประเด็นที่สำคัญเพื่อประกอบความเข้าใจจะช่วยขยายประสบการณ์เดิม และเป็นพื้นฐานของประสบการณ์ใหม่ได้เป็นอย่างดี ความสำคัญของการแสวงหาความรู้อีกประการหนึ่งก็คือ การให้ผู้เรียนประเมินผลการแสวงหาความรู้ซึ่งกันและกัน

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น ความสนใจในการค้นคว้าข้อมูล หมายถึง ความสนใจ ความกระตือรือร้น ความอยากรู้อยากเห็น และความพอใจที่จะศึกษาค้นคว้าหาความรู้ แสวงหาข้อมูลต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการที่จะค้นหาคำตอบ โดยการค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น การสอบถามจากผู้ใหญ่ การค้นหาข้อมูลจากหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต ซีดีรอม เป็นต้น

ความสนใจในการเข้าใช้บริการห้องสมุด

ห้องสมุดมีทรัพยากรอยู่อย่างมากมาย หากมีการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดสรรทรัพยากรให้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ และมีผู้ให้บริการที่ยินดีที่จะบริการ จะเป็นสิ่งที่ดึงดูดผู้ใช้ นอกเหนือไปจากการเข้าใช้บริการห้องสมุดเฉพาะเวลาที่มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับห้องสมุด หรือจำเป็นต้องเข้าใช้บริการ หากห้องสมุดสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้ในส่วนใดส่วนหนึ่ง ผู้ใช้ก็จะเข้ามาใช้บริการห้องสมุดเป็นประจำ

เบญจมาศ เพ็ชรพิรุณ (2541) ศึกษาความต้องการของผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนในจังหวัดชุมพร เปรียบเทียบความต้องการของผู้ใช้บริการ ด้านเพศ อายุ อาชีพ และสถานภาพการเป็นสมาชิกห้องสมุด และรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการใช้บริการห้องสมุดประชาชนในจังหวัดชุมพร กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนทั้ง 8 แห่ง จำนวน 450 คน ซึ่งได้จากการสุ่มโดยบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ และหาความแตกต่างโดยวิธีผลต่างอย่างมีนัยสำคัญน้อยที่สุด ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชน เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย กลุ่มอายุที่ใช้บริการมาก คือ กลุ่มอายุ 18-35 ปี ส่วนระดับการศึกษา กลุ่มที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่าใช้บริการมากที่สุด ผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนส่วนใหญ่เป็นสมาชิกห้องสมุด อาชีพที่มาใช้บริการมากคือ อาชีพนักเรียน/นักศึกษา ห้องสมุดที่มีผู้มาใช้บริการมากคือ ห้องสมุดประชาชนจังหวัด ความต้องการใช้บริการ 3 ด้านคือ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย การจัดการศึกษานอกโรงเรียน และการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน ผู้ใช้บริการมีความต้องการใช้บริการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชนมีความต้องการใช้บริการอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความต้องการใช้บริการด้านเพศ อายุ อาชีพ และสถานภาพการเป็นสมาชิกห้องสมุดโดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการของผู้ใช้บริการ คือ สนับสนุนให้ผู้ให้บริการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ และบริการถ่ายสำเนาเอกสาร

ความสนใจในการเข้าใช้บริการห้องสมุด หมายถึง ความต้องการในการใช้บริการห้องสมุด เพื่อสนองตอบความต้องการในด้านต่าง ๆ เช่น การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม การเข้าใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ภายในห้องสมุด โดยแสดงออกในรูปแบบของความถี่ในการเข้าใช้ การเยี่ยมทรัพยากรห้องสมุด การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ทางห้องสมุดจัดขึ้น

การเห็นคุณค่าและคุณประโยชน์ของห้องสมุด

ห้องสมุดเป็นแหล่งในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ที่มีหลากหลายศาสตร์สาขาวิชา สามารถเข้าถึงได้สะดวกกว่าแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ เป็นสถานที่ที่สามารถศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม นอกเหนือจากวิชาที่เรียนในชั้นเรียน เป็นสถานที่ที่ช่วยสร้างนิสัยรักการอ่าน การค้นคว้าได้ง่าย มีการจัดกิจกรรมร่วมกัน ให้โอกาสในการแสดงออกถึงความสามารถในรูปแบบต่างๆ ทำให้ผู้ใช้เห็นประโยชน์ และรับรู้ถึงคุณค่าในการดำรงอยู่ของห้องสมุด

คุณค่าและคุณประโยชน์ของห้องสมุดมีดังนี้ (จิตภาภา มิเพชกร, 2552: 22-24)

1. เป็นสถานที่ที่สามารถหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากวิชาที่เรียนในชั้นเรียน
2. เป็นสถานที่ที่นักเรียนสามารถเลือกหนังสือ สื่อต่าง ๆ อ่านได้ตามความสนใจ
3. ช่วยให้นักเรียนเป็นคนที่มีวินัยและทันสมัยอยู่ตลอดเวลา
4. ช่วยให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
5. ช่วยให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน และได้รับความรู้กว้างขวางจากการอ่าน
6. ฝึกให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบในสาธารณสมบัติร่วมกัน
7. ฝึกให้นักเรียนรู้จักรักษาระเบียบวินัยตามกฎหมายที่ห้องสมุดเขียนไว้

จากคำกล่าวข้างต้น การเห็นคุณค่าและคุณประโยชน์ของห้องสมุด หมายถึง การมีทัศนคติที่ดีต่อห้องสมุด เห็นว่าห้องสมุดเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือไปจากการเรียนการสอนตามปกติ และเห็นว่าทรัพยากรในห้องสมุดเป็นสมบัติของส่วนรวม แสดงออกโดยการรักษา การเคารพสิทธิ และการใช้ห้องสมุดอย่างระมัดระวัง

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ความหมายการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผล การเรียนซึ่งผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐาน การเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็น เป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลทุกระดับ

การวัด (Measurement) หมายถึง การกำหนดตัวเลขให้กับวัตถุ สิ่งของ เหตุการณ์ ปรากฏการณ์ หรือพฤติกรรมต่างๆ ของผู้เรียน การจะได้มาซึ่งตัวเลขนั้น อาจต้องใช้เครื่องมือวัด เพื่อให้ได้ตัวเลขที่สามารถแทนคุณลักษณะต่างๆ ที่ต้องการวัด

การประเมิน (Assessment) หมายถึง กระบวนการเก็บข้อมูล ตีความ บันทึกลง และใช้ข้อมูล เกี่ยวกับคำตอบของผู้เรียน ที่ทำในภาระงาน ชิ้นงาน ว่าผู้เรียนรู้อะไร สามารถทำอะไรได้ และจะทำ ต่อไปอย่างไร ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย

การประเมินค่า/การตัดสิน (Evaluation) หมายถึง การนำเอาข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากการวัดหลายๆ อย่างมาเป็นข้อมูลในการตัดสินผลการเรียน โดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (Critical) ที่สถานศึกษากำหนดเพื่อประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนว่าผู้เรียนมีความเก่งหรืออ่อนเพียงใด บรรลุเป้าหมายที่ต้องการมากน้อยเพียงใด ซึ่งคือการสรุปผลการเรียนนั่นเอง (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552: 81)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ไพศาล หวังพานิช (2536: 89) ให้ความหมายว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการฝึกอบรมหรือการสอบ จึงเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถของบุคคลว่าเรียนแล้วมีความรู้เท่าใด สามารถวัดได้โดยการใช้แบบทดสอบต่าง ๆ เช่น ใช้ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ข้อสอบวัดภาคปฏิบัติ เป็นต้น

ฮูเซน และ โปสเตอร์วิท (Husen and Postlewaite, 1985: 35) ได้ให้ความหมายว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นผลสะท้อนของความรอบรู้และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างที่ทักษะและความรู้กำลังพัฒนา

จากคำกล่าวข้างต้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะ และความรู้ความสามารถ ที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอน หรือ การฝึกอบรม

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สุรัชย์ ชวีญเมือง (2522: 232) กล่าวว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การตรวจสอบดูว่าผู้เรียนได้บรรลุถึงจุดหมายทางการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนดไว้แล้วเพียงใด ทั้งนี้ ยกเว้นในทางด้านอารมณ์ สังคมและการปรับตัว นอกจากนี้แล้วยังหมายรวมถึงการประเมินผลความสำเร็จต่าง ๆ ทั้งที่เป็นการวัดโดยใช้แบบทดสอบ แบบให้ปฏิบัติการ และแบบที่ไม่ใช่แบบทดสอบ

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2530: 29) ได้กล่าวว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การวัดคุณลักษณะ ซึ่งรวมถึงความรู้ ความสามารถของบุคคลอันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน หรือ มวลประสบการณ์ทั้งปวงที่บุคคลได้รับจากการเรียนการสอน ทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพสมอง

หลักการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะวัดความสามารถของผู้เรียนในการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ทางการศึกษาซึ่ง บลูม (Benjamin S. Bloom. 1956) และคณะจำแนกออกเป็น 3 ด้าน

โดย สมหวัง คุรุรัตน์ (2539: 51-63) และ ภพ เลาหไพบูลย์ (2542: 97-99) ได้ให้คำอธิบายการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้านไว้ดังนี้

1. **ด้านพุทธิพิสัย** เป็นการแสดงความรู้ ความจำ และทักษะทางปัญญา ได้แก่ ความเข้าใจ ในเนื้อหาการจัดระบบความคิด การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์ข้อมูลการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ และประเมินคุณค่าความคิดหรือการกระทำนั้น บลูม จำแนกวัตถุประสงค์การเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ออกเป็น 6 ชั้นตามระดับความซับซ้อนจากต่ำไปสูงได้ ดังนี้

1.1 ความรู้ เป็นความสามารถทางสมอง ในการรับรู้จดจำเรื่องราวต่างๆ วัดได้จาก ความสามารถในการระลึกของบุคคลนั้น

1.2 ความเข้าใจ เป็นความสามารถในการจับใจความของเรื่องแบ่งเป็น 3 ชั้นย่อย ดังนี้

1.2.1 การแปลความ เป็นความสามารถในการบอกความหมายตามนัย ของเรื่องราวนั้น

1.2.2 การตีความ เป็นการถอดความจากหลายๆความหมายตามนัย ของเรื่องราวนั้น

1.2.3 การขยายความเป็นการคาดคะเนหรือพยากรณ์โดยอาศัยข้อเท็จจริง ที่เป็นอยู่

1.3 การนำไปใช้ เป็นความสามารถในการนำความรู้ ทฤษฎี หลักการข้อเท็จจริง ฯลฯ ไปแก้ปัญหาใหม่ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ใหม่ได้

1.4 การวิเคราะห์ เป็นความสามารถในการแยกแยะความรู้ต่างๆ ออกเป็น ส่วนย่อย ว่าประกอบกันอยู่อย่างไรแต่ละอันคืออะไรมีความสำคัญและเกี่ยวพันกันอย่างไรจำแนกได้ 3 ชั้นย่อย ดังนี้

1.4.1 วิเคราะห์ความสำคัญ เป็นความสามารถในการหาส่วนประกอบ ที่สำคัญหรือหัวใจของเรื่อง

1.4.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็นความสามารถในการหาความสัมพันธ์ ของส่วนต่างๆ

1.4.3 วิเคราะห์หลักการ เป็นความสามารถ ในการหาหลักการ ของความสัมพันธ์ของส่วนสำคัญในเรื่องนั้น

1.5 การสังเคราะห์ เป็นความสามารถในการประกอบส่วนย่อย ๆ ให้เข้ากันได้โดย จัดระบบโครงสร้างให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น จำแนกพฤติกรรมเป็น 3 ชั้นย่อยดังนี้

1.5.1 สังเคราะห์ข้อความ เป็นความสามารถในการเรียบเรียงถ้อยคำ ให้ผูกเป็นเรื่องราวได้โดยต้องอาศัยข้อมูลหลายอย่างมาสนับสนุน พร้อมทั้งตัวอย่างความคิดเห็น

เพื่อให้ได้ความหมายชัดเจนตามต้องการ

1.5.2 **สังเคราะห์แผนงาน** เป็นความสามารถในการสร้างโครงการหรือแผนการในการทำงานต่างๆ

1.5.3 **สังเคราะห์ความสัมพันธ์** เป็นความสามารถในการจัดระบบของส่วนประกอบให้เป็นสิ่งใหม่ที่มีประโยชน์หรือประสิทธิภาพมากขึ้น

1.6 **การประเมินค่า** เป็นความสามารถในการตัดสินเกี่ยวกับคุณค่า โดยอาศัยเกณฑ์และมาตรฐานเป็นหลัก พฤติกรรมการประเมินค่า สามารถจำแนกได้เป็นการประเมิน โดยอาศัยข้อเท็จจริงภายในและการประเมินโดยอาศัยข้อเท็จจริงภายนอก

2. ด้านทักษะพิสัย เป็นวัตถุประสงค์ทางการศึกษา ที่ใช้การวัดความสามารถในการกระทำอย่างมีทักษะของผู้เรียน เป็นการเรียนรู้ การปฏิบัติงาน เช่น การใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ เกณฑ์ในการวัดความสำเร็จของทักษะที่ออกมาจะสัมพันธ์กับผลที่ออกมาจริง ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับ ความความถูกต้องแม่นยำ ความรวดเร็ว ระดับความดีของผลงานซึ่งอาจเปรียบเทียบโดยอาศัย ข้อมูลจากภายนอกเป็นเกณฑ์ตัดสิน

3. ด้านเจตพิสัย เป็นวัตถุประสงค์ทางการศึกษาที่เกี่ยวกับการแสดงความรู้สึก เจตคติ คุณธรรม หรือค่านิยมต่อคน ความคิดหรือสิ่งของ สามารถวัดได้จากพฤติกรรมความรู้สึก ที่แสดงออกมา สามารถแบ่งระดับการเรียนรู้ด้านเจตพิสัย ออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ การรับรู้ การตอบสนอง การสร้างค่านิยม การจัดระบบค่านิยม และการสร้างลักษณะนิสัยตามค่านิยม

เครื่องมือในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เครื่องมือในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ หมายถึง แบบทดสอบที่วัดปริมาณความรู้ ความสามารถ ทักษะเกี่ยวกับด้านวิชาการที่นักเรียนได้เรียนรู้มาในอดีต ว่ารับรู้ได้มากน้อยเพียงใด (ชวาล แพร์ตกุล, 2517: 61)

สุรชัย ขวัญเมือง (2522: 233) ได้กล่าวไว้ว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่วัดความรู้ ทักษะ และสมรรถภาพสมองต่าง ๆ ที่เด็กได้รับจากประสบการณ์ ทั้งปวงจากทางโรงเรียนและจากที่บ้าน ยกเว้นการวัดร่างกาย ความถนัดและทางบุคคล สังคม ได้แก่ อารมณ์และการปรับตัว เป็นต้น

ภัทรา นิคมานนท์ (2534: 23) ได้กล่าวไว้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดปริมาณความรู้ ความสามารถ ทักษะเกี่ยวกับด้านวิชาการที่เด็กได้เรียนรู้มาในอดีต ว่ารับรู้ได้มากน้อยเพียงใด โดยทั่วไปแล้วมักใช้หลังจากทำกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว เพื่อประเมินการเรียนการสอนว่าได้ผลเพียงใด

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์มีขั้นตอนดังนี้ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2544: 99)

1. วิเคราะห์หลักสูตรและสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร

การสร้างแบบทดสอบ ควรเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์หลักสูตรและสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาสาระและพฤติกรรมที่ต้องการจะวัด ตารางวิเคราะห์หลักสูตรจะใช้เป็นกรอบในการออกข้อสอบซึ่งจะระบุจำนวนข้อสอบในแต่ละเรื่องและพฤติกรรมที่ต้องการวัดไว้

2. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นพฤติกรรมที่เป็นผลการเรียนรู้ที่ผู้สอนมุ่งหวังจะเกิดขึ้นกับผู้เรียนซึ่งผู้สอนจะต้องกำหนดไว้ล่วงหน้าสำหรับเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและการสร้างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์

3. กำหนดชนิดของข้อสอบและศึกษาวิธีการสร้าง

โดยการศึกษาตารางวิเคราะห์หลักสูตรและจุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้ออกข้อสอบต้องพิจารณาและตัดสินใจเลือกใช้ชนิดของข้อสอบที่จะใช้วัดว่าจะ เป็นแบบใด โดยต้องเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน แล้วศึกษาวิธีเขียนข้อสอบชนิดนั้นให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักและวิธีการเขียนข้อสอบ

4. เขียนข้อสอบ

ผู้ออกข้อสอบลงมือเขียนข้อสอบ ตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในตารางวิเคราะห์หลักสูตร และให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยอาศัยหลักและวิธีการเขียนข้อสอบที่ได้ศึกษามาแล้วในขั้นที่ 3

5. ตรวจสอบข้อสอบ

เพื่อให้ข้อสอบที่เขียนไว้แล้วในขั้นที่ 4 มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ มีความสมบูรณ์ครบถ้วน ตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในตารางวิเคราะห์หลักสูตร ผู้ออกข้อสอบต้องพิจารณา ทบทวนอีกครั้งก่อนที่จะจัดพิมพ์และนำไปใช้ต่อไป

6. จัดพิมพ์ข้อสอบฉบับทดลอง

เมื่อตรวจสอบข้อสอบเสร็จแล้วให้พิมพ์ข้อสอบทั้งหมด จัดทำเป็นแบบทดสอบฉบับทดลอง โดยมีคำชี้แจงหรือคำอธิบายวิธีตอบแบบทดสอบ และจัดวางรูปแบบการพิมพ์ให้เหมาะสม

7. ทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ

การทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ เป็นวิธีการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ ก่อนนำไปใช้จริง โดยนำแบบทดสอบไปทดลองสอบกับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มที่ต้องการทดสอบจริง แล้วนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์และปรับปรุงข้อสอบให้มีคุณภาพ โดยสภาพการปฏิบัติจริงของการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในโรงเรียนมักไม่ค่อยมีการทดลองและวิเคราะห์ข้อสอบ ส่วนใหญ่นำแบบทดสอบไปใช้ทดสอบจริงแล้วจึงวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อปรับปรุงข้อสอบและนำไปใช้

ในครั้งต่อไป

8. จัดทำแบบทดสอบฉบับจริง

จากผลการวิเคราะห์ข้อสอบ หากพบว่าข้อสอบใดไม่มีคุณภาพ หรือมีคุณภาพไม่ดีพอ อาจจะต้องตัดทิ้ง หรือปรับปรุงแก้ไขข้อทดสอบให้มีคุณภาพดีขึ้น แล้วจึงจัดทำเป็นแบบทดสอบฉบับจริงที่จะนำไปทดสอบกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

บรรดล สุขปิติ (2542: 7-12) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ในการจำแนกประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

1. จำแนกตามลักษณะการสร้าง แบ่งได้ 2 ประเภท คือ

1.1 แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง เป็นแบบทดสอบที่ครูผู้สอนเป็นผู้สร้างขึ้นมาใช้เองในห้องเรียน เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเป็นครั้ง ๆ ไป มักเป็นแบบทดสอบที่ครอบคลุมเนื้อหาเฉพาะ ตามหลักสูตรเนื้อหานั้น ๆ โดยทั่วไปแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเองจะมี 2 ชนิด คือ แบบทดสอบที่ใช้วัดระหว่างการเรียนการสอน เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียนและนำมาใช้เพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอน และแบบทดสอบที่ใช้วัดหลังสิ้นสุดการเรียนการสอน เพื่อนำผลการวัดไปใช้ในการสรุปรวบยอด หรือตัดสินผลการเรียนของผู้เรียน

1.2 แบบทดสอบมาตรฐาน เป็นแบบทดสอบที่มีความเป็นมาตรฐาน 3 ประการ คือ ประการแรก มาตรฐานในการดำเนินการสร้าง คือ ผ่านกระบวนการตรวจสอบคุณภาพ และพัฒนาปรับปรุงคุณภาพจนเป็นที่เชื่อถือได้ มักออกแบบให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระอย่างกว้าง ๆ ที่สอนในหลักสูตรนั้น ๆ เพื่อให้สามารถใช้ได้กับสถาบันการศึกษาทั่ว ๆ ไป ประการที่สอง มาตรฐานในการดำเนินการสอบ คือ มีคู่มือการดำเนินการสอน ไม่ว่านำไปใช้ที่ใดหรือใครเป็นผู้ดำเนินการสอบก็ปฏิบัติเหมือนกัน ประการที่สาม มาตรฐานในการให้คะแนนหรือความหมายของคะแนน ไม่ว่าจะใครให้คะแนนก็ผลเหมือนกัน มีเกณฑ์ในการเปรียบเทียบที่เป็นมาตรฐานที่เรียกว่าเกณฑ์ปกติ สำหรับแปลความหมายของคะแนนผู้เข้าสอบ เมื่อเปรียบเทียบกับคนส่วนใหญ่

2. จำแนกตามรูปแบบการตอบ แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

2.1 การทดสอบปากเปล่า เป็นแบบทดสอบที่อาศัยการถาม ตอบ หรือการซักถาม ให้ตอบด้วยวาจาเป็นรายบุคคล เหมาะสำหรับการสอบที่มีคนจำนวนน้อยเพราะต้องใช้เวลามากและถามได้ละเอียด เช่น การสอบสัมภาษณ์

2.2 แบบให้เขียนตอบ เป็นแบบทดสอบที่ตอบโดยการเขียนตอบทุกชนิด ซึ่งต้องใช้กระดาษ ดินสอ หรือปากกา เป็นเครื่องมือสำคัญในการสอบ แบบทดสอบให้เขียนตอบสามารถจำแนกได้ดังนี้

2.2.1 แบบทดสอบแบบไม่จำกัดคำตอบแบบความเรียง เป็นแบบทดสอบที่กำหนดคำถามให้แล้วให้ผู้ตอบเรียงเรียงคำตอบเอง โดยการใช้ความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ ความคิดเห็นได้เต็มที่

2.2.2 แบบทดสอบจำกัดคำตอบ เป็นแบบทดสอบที่มีคำตอบถูกภายในเงื่อนไขที่กำหนดให้อย่างจำกัด มี 4 ลักษณะ คือ

2.2.2.1 แบบถูกผิด

2.2.2.2 แบบเติมคำ

2.2.2.3 แบบจับคู่

2.2.2.4 แบบเลือกตอบ

3. จำแนกตามเกณฑ์ที่ใช้แปลความหมายคะแนน แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

3.1 แบบทดสอบอิงเกณฑ์ เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนว่ามีความรู้ความสามารถอะไรบ้าง แบบทดสอบอิงเกณฑ์ จึงสร้างให้ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ที่สำคัญของการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน โดยนำคะแนนที่ได้จากการสอบไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน แล้วแปลความหมายในเชิงปริมาณความรอบรู้ในเนื้อหาที่เรียกว่า ผู้เรียนอยู่ในระดับที่ถือว่ารอบรู้ในเนื้อหานั้น ๆ หรือไม่

3.2 แบบทดสอบอิงกลุ่ม เป็นแบบทดสอบที่มุ่งเปรียบเทียบความสามารถของกลุ่มผู้เรียนด้วยตัวเอง แล้วจำแนกผู้เรียนเป็นกลุ่ม ๆ ตามระดับความสามารถ ข้อสอบอิงกลุ่มจึงสร้างขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่จำแนกนักเรียนโดยการเปรียบเทียบกันเองภายในกลุ่มในวิชาเดียวกัน เพื่ออธิบายว่าผู้เรียนนั้น ๆ เก่งหรืออ่อนกว่าผู้เรียนคนอื่น ๆ เท่าไร

4. จำแนกตามลักษณะของการตรวจให้คะแนน แบ่งได้ 2 ประเภท คือ

4.1 แบบทดสอบอัตนัย เป็นแบบทดสอบที่การตรวจให้คะแนน จะขึ้นอยู่กับความรู้ลึก ความคิดเห็นของผู้ตรวจเป็นสำคัญ ผู้ตรวจต่างคนกันอาจให้คะแนนไม่ตรงกัน หรือไม่สอดคล้องกัน ลักษณะการให้คะแนนจึงไม่คงที่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอารมณ์ของผู้ตรวจ ช่วงเวลาในการตรวจ เป็นต้น จุดเด่นแบบทดสอบชนิดนี้ คือ ในแต่ละข้อคำถามสามารถวัดความรู้ความสามารถได้หลาย ๆ ด้าน มีจุดมุ่งหมายให้ผู้ตอบ ตอบยาว ๆ ผู้ตอบมีโอกาสแสดงความรู้ความสามารถ ความรู้สึกและความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้สามารถวัดความสามารถด้านการเขียนได้ ลักษณะคำถาม ต้องการให้ผู้ตอบได้บูรณาการแนวคิด และประเมินแนวคิดที่เห็นว่าเหมาะสมกับสถานการณ์นั้น ๆ มาตอบ ข้อสอบอัตนัยเหมาะสำหรับใช้วัดความสามารถทางสมองขั้นสูงมากกว่า จะใช้วัดความสามารถทางสมองขั้นต่ำ แบบทดสอบอัตนัยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

4.1.1 ข้อสอบอัตนัยแบบไม่จำกัดคำตอบ เป็นข้อสอบที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการตอบมากกว่าแบบจำกัดคำตอบ โดยการใช้เลือกข้อความรู้ หลักการ ทฤษฎี หรือแนวคิดอื่น ๆ มาเรียงเรียงสนับสนุนคำตอบเพื่อที่จะตอบให้ดีที่สุด ไม่จำกัดขอบเขตของคำตอบแต่

ตอบภายใต้เวลาที่จำกัด ลักษณะของคำถามที่สร้างขึ้นมีความยืดหยุ่นและให้เสรีภาพในการตอบมาก เพราะคำถามอาจวิเคราะห์ ดังนั้นคำตอบจึงกว้างมาก และส่งผลต่อความเที่ยงในการตรวจให้คะแนนที่อาจให้ผลการตรวจไม่สอดคล้องกัน กรณีที่ผู้ตรวจมีหลายคน หรือไม่มีความคงเส้นคงวาของผลการตรวจกรณีที่มีการตรวจซ้ำ แบบทดสอบประเภทนี้ เหมาะสำหรับใช้วัดความรู้ความสามารถทางสมองขั้นสูง ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า รวมทั้งผลการเรียนรู้ที่ซับซ้อนได้ดี โดยเฉพาะวัดความสามารถในการจัดระบบเรียบเรียง การตีความสรุป การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ การเสนอแนวคิด การประเมินคุณค่าของแนวคิด การบูรณาการ การเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ ในรูปแบบใหม่ เป็นต้น ดังนั้นกล่าวโดยสรุปได้ว่าข้อสอบลักษณะนี้สามารถวัดความสามารถของผู้เรียนทั้งในแง่ของความรู้ที่ผู้เรียนมีอยู่ ความสามารถในการประเมินความรู้ที่มีอยู่ การจัดระบบระเบียบความคิด โดยการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่เรียนและความสามารถในการถ่ายทอดแนวคิดเชิงเหตุผลให้ผู้อื่นเห็น

4.1.2 ข้อสอบอัตนัยแบบจำกัดคำตอบ เป็นข้อสอบที่มีการจำกัดกรอบเนื้อหาและความยาวของคำตอบ หรือเป็นข้อสอบที่มีการกำหนดแนวทางในการตอบค่อนข้างตายตัว โดยกำหนดขอบเขตของประเด็นในการตอบ ผู้ตอบต้องตอบภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด คำตอบจึงสั้นและแคบกว่าข้อสอบอัตนัยแบบไม่จำกัดคำตอบ ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ข้อสอบอัตนัยแบบจำกัดคำตอบ ผู้ตอบมีอิสระในการตอบและแสดงความรู้ ความสามารถ ความคิดเห็นได้น้อยกว่าแบบไม่จำกัดคำตอบ ดังนั้นในการตรวจให้คะแนนมีเกณฑ์การตรวจที่ค่อนข้างชัดเจนกว่า เนื่องจากคำตอบอยู่ในกรอบแนวคิดเดียวกัน สามารถเปรียบเทียบคุณภาพของการตอบได้ง่ายกว่า จึงส่งผลให้การตรวจให้คะแนนมีความเที่ยงสูงกว่าแบบไม่จำกัดคำตอบ ข้อสอบอัตนัยแบบจำกัดคำตอบ เหมาะที่จะใช้วัดความรู้ ความสามารถในการอธิบายถึงความสัมพันธ์ในเชิงเหตุและผล การบรรยายถึงการนำหลักเกณฑ์ หลักการต่าง ๆ ไปใช้ การแสดงข้อโต้แย้งในประเด็นต่าง ๆ การให้ข้อสรุป การบ่งชี้ถึงเงื่อนไขข้อตกลงที่จำเป็น การอธิบายถึงแนวทางวิธีการที่นำมาใช้ ลักษณะของข้อสอบอัตนัยแบบจำกัดคำตอบ สิ่งที่วัดค่อนข้างเป็นเนื้อหาที่จัดอยู่ในความสามารถในขั้นที่ต่ำกว่าข้อสอบอัตนัยแบบไม่จำกัดคำตอบ และเป็นการวัดที่เฉพาะเจาะจงได้ครอบคลุมดีกว่าข้อสอบอัตนัยแบบไม่จำกัดคำตอบ

4.2 แบบทดสอบปรนัย เป็นแบบทดสอบที่มีการตรวจให้คะแนนแบบมีกฎเกณฑ์ตายตัว ใครตรวจก็ให้คะแนนตรงกัน ตรวจกี่ครั้งก็ให้คะแนนตรงกัน แบบทดสอบชนิดนี้มักเรียกว่าแบบทดสอบที่ถูกเป็นหนึ่ง ที่ผิดเป็นศูนย์ หมายความว่า ตอบถูกจะได้คะแนนและตอบผิดจะไม่ได้คะแนน ข้อสอบถามให้ผู้ตอบ ตอบในขอบเขตที่จำกัด มีการกำหนดคำตอบมาให้ล่วงหน้า หรือไม่กำหนดคำตอบมาให้แต่ให้ตอบสั้น ๆ คำถามแต่ละข้อวัดความสามารถเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพียงเรื่องเดียว ผู้ตอบไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นได้อย่างกว้างขวางเหมือนแบบทดสอบอัตนัยแบบทดสอบปรนัยแบ่งได้ 4 ประเภทดังนี้

4.2.1 ข้อสอบปรนัยแบบถูกผิด ลักษณะลักษณะข้อสอบประกอบด้วย ข้อความหรือประโยคที่กำหนดมาให้สั้น ถูกหรือผิด ใช่หรือไม่ใช่ จริงหรือเท็จ หรือสามารถดัดแปลงให้อยู่ในรูปแบบอื่นได้อีก ข้อสอบแบบถูกผิดสามารถนำไปใช้วัดพฤติกรรมการเรียนรู้ชั้นความรู้ ความจำ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับความจริง นิยามหรือหลักการต่าง ๆ ความเข้าใจในหลักการและนำไปใช้รวมถึงความสามารถในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับโจทย์ทางคณิตศาสตร์ได้ นอกจากนี้ยังสามารถใช้วัดความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผล หรือความเป็นเหตุเป็นผลระหว่างสิ่งสองสิ่งได้ เป็นข้อสอบที่เหมาะสมสำหรับใช้วัดความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี สร้างง่ายและสามารถสร้างข้อคำถามได้หลายข้อ ซึ่งช่วยให้ครอบคลุมเนื้อหาที่กำหนด แต่ข้อสอบประเภทนี้มีข้อจำกัด คือ ผู้สอบมีโอกาสสูงในการเดาข้อสอบให้ถูก และเป็นข้อสอบที่มีแนวโน้มว่าจะวัดเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ และวัดในเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกัพฤติกรรมการเรียนรู้ที่สำคัญ

4.2.2 ข้อสอบปรนัยแบบจับคู่ เป็นข้อสอบปรนัยประเภทหนึ่งที่มีผู้ตอบจับคู่ระหว่างคำ หรือข้อความ ประกอบด้วย 2 คอลัมน์ คอลัมน์หนึ่งมักอยู่ทางซ้ายมือเป็นกลุ่มของคำถามอาจเป็นคำ ข้อความ วลี หรือประโยค อีกคอลัมน์หนึ่งอยู่ทางขวามือเป็นกลุ่มของคำตอบ อาจเป็นคำ จำนวน หรือสัญลักษณ์ ลักษณะของข้อสอบแบบจับคู่ คือ คอลัมน์ทางซ้ายมือกับคอลัมน์ทางขวามือ เป็นการจับคู่ของสิ่งที่มีความเกี่ยวข้อง สอดคล้องหรือสัมพันธ์กัน ข้อสอบแบบจับคู่เหมาะสำหรับวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ ชั้นความจำเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ซึ่งเป็นเรื่องราวที่มีความเกี่ยวข้องกัน ข้อดีของข้อสอบประเภทนี้ คือ เหมาะสำหรับเนื้อหาที่ต้องการถามความจำเกี่ยวกับบุคคล เวลา สถานที่ เหตุการณ์ การกระทำ เป็นข้อสอบที่สร้างง่าย ใช้สะดวก สร้างความสนใจให้ผู้สอบ ใช้พื้นที่ในการสร้างหรือเขียนน้อย เป็นการประหยัด และผู้ตอบมีโอกาสเดาได้น้อย แต่มีข้อจำกัดคือ มักนำไปใช้ได้ในเรื่องที่มีขอบเขตจำกัด วัดพฤติกรรมการเรียนรู้ชั้นความรู้ ความจำเป็นส่วนใหญ่ เนื้อหาและคำตอบที่นำมาถาม ถ้าสร้างไม่ดีจะทำให้เดาได้ เนื่องจากคำถามและคำตอบไม่สอดคล้องกัน

4.2.3 ข้อสอบปรนัยแบบเติมคำ หรือ เติมคำตอบสั้น ข้อสอบประเภทนี้จัดอยู่ในข้อสอบปรนัย เนื่องจากเป็นข้อสอบที่มีคำตอบถูกต้องตายตัว ใครตรวจก็ให้คะแนนที่ตรงกัน ข้อสอบลักษณะนี้ ผู้สอบต้องคิดและสร้างคำตอบขึ้นมาเอง แต่เป็นการเติมคำตอบเพียงสั้น ๆ เช่น เป็นคำ วลี จำนวน สัญลักษณ์ ความแตกต่างของข้อสอบแบบเติมคำและแบบคำตอบสั้นอยู่ที่ประเด็นข้อคำถาม ข้อสอบแบบเติมคำ คำถามเป็นประโยคที่ไม่สมบูรณ์เว้นช่องว่างไว้ให้เติมเพื่อทำให้ใจความของประโยคสมบูรณ์ ส่วนข้อสอบแบบเติมคำตอบสั้น คำถามเป็นประโยคคำถามโดยตรง มีใจความสมบูรณ์ ข้อสอบปรนัยแบบเติมคำหรือข้อสอบแบบเติมคำตอบสั้น เหมาะสำหรับวัดความรู้ ความจำ สามารถวัดได้ดีกว่าข้อสอบปรนัยชนิดอื่น ๆ มีข้อดีคือลดการเดาได้ สร้างง่ายรวดเร็ว สามารถสร้างได้ครอบคลุมเนื้อหา เหมาะสำหรับวัดการแก้ปัญหาในวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ แต่มีข้อจำกัดคือ วัดพฤติกรรมการเรียนรู้ในขอบเขตที่จำกัด ไม่เหมาะสำหรับการวัด

พฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ที่ซับซ้อน หากคำถามไม่ชัดเจน จะทำให้คำตอบเป็นไปได้หลายอย่าง และมีความเป็นปรนัยในการตรวจให้คะแนนน้อยกว่าข้อสอบปรนัยแบบอื่น ๆ

4.2.4 ข้อสอบปรนัยแบบเลือกตอบ หรือข้อสอบแบบหลายตัวเลือก เป็นข้อสอบที่ให้ผู้สอบเลือกคำตอบจากตัวเลือกที่กำหนดให้ ข้อสอบแบบนี้ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วนคือ ส่วนที่เป็นตัวคำถาม และส่วนที่เป็นคำตอบหรือตัวเลือก ส่วนที่เป็นตัวคำถาม โดยทั่วไปมีรูปแบบการถาม 2 ลักษณะ คือ เป็นรูปแบบคำถามโดยตรง และถามในลักษณะเป็นข้อความไม่สมบูรณ์ถาม ในส่วนของคำตอบหรือตัวเลือก แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือตัวเลือกที่เป็นคำตอบถูก เรียกว่าตัวคำตอบ มี 1 ตัวเลือก ส่วนที่เหลือเป็นตัวเลือกที่ผิดหรือเรียกว่า ตัวลวง

ลักษณะของแบบทดสอบที่ดี

แบบทดสอบไม่ว่าจะเป็นชนิดใดก็ตาม ถ้าจะถือว่าเป็นแบบทดสอบที่ดีควรมีลักษณะสำคัญ 10 ประการดังต่อไปนี้ให้มากที่สุด คือ (ซวาล แพร์ตกุล 2518: 123-138)

1. มีความเที่ยงตรง คือ เป็นแบบทดสอบที่สามารถวัดได้ตรงตามจุดหมายที่ตั้งไว้ ความเที่ยงตรงส่วนใหญ่ จะเป็นความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

2. มีความเชื่อมั่น คือวัดได้แน่นอนไม่เปลี่ยนแปลงไปเปลี่ยนมา แม้จะใช้วัดซ้ำสักกี่ครั้ง หรือให้ผู้อื่นนำไปวัดก็จะได้ผลในการทำงานเดียวกัน

3. มีอำนาจจำแนก คือ เป็นแบบทดสอบที่สามารถแยกเด็กได้ตรงตามสภาพจริงว่า เด็กคนใดอ่อน เด็กคนใดเก่ง

4. มีความเป็นปรนัย ซึ่งมีคุณสมบัติสำคัญ 3 ประการคือ

4.1 คำถามชัดเจน ผู้สอบเข้าใจตรงกันว่า คำถามถามอะไร

4.2 ตรวจได้คงที่ ไม่ว่าจะให้ผู้ใดตรวจก็ได้ผลเช่นเดียวกัน

4.3 มีวิธีแปลความหมายของคะแนนที่ชัดเจน

ความเป็นปรนัยนี้ มิได้หมายถึงเป็นลักษณะของแบบทดสอบปรนัยเท่านั้นแม้แต่แบบทดสอบแบบอัตนัย หากมีคุณสมบัติครบทั้ง 3 ประการข้างต้น ก็เรียกได้ว่า แบบทดสอบอัตนัยนั้น มีความเป็นปรนัย ตรงกันข้าม หากแบบทดสอบแบบปรนัยขาดคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อดังกล่าวมาแล้ว ก็เรียกได้ว่าแบบทดสอบปรนัยนั้นไม่มีความเป็นปรนัย

5. มีประสิทธิภาพ คือใช้แบบทดสอบจำนวนน้อย แต่ผลที่ได้มีเช่นเดียวกับการใช้แบบทดสอบจำนวนมาก ทำให้ประหยัด ทั้งการจัดทำแบบทดสอบ และประหยัดเมื่อนำมาใช้

6. วัดได้ลึกซึ้ง ความลึกซึ้งของการวัดผลมีอยู่ 6 ระดับ ตามลำดับจากระดับที่วัดง่ายที่สุดไปหาระดับที่วัดยากที่สุดคือ (วิเชียร เกตุสิงห์ 2517: 84-99)

6.1 วัดความรู้ความจำ หมายถึงพฤติกรรมที่เป็นหลักเบื้องต้นของพฤติกรรมด้านอื่นๆ ที่จะกล่าวต่อไป ความลึกซึ้งระดับแรกนี้จะต้องระลึกได้ แต่ไม่ต้องใช้การตีความหมาย เพียงแต่

ระลึกได้ตามที่รับรู้ไปเท่านั้น คือจำได้แล้วระลึกออกมาได้

6.2 วัดความเข้าใจ เป็นพฤติกรรมที่สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องราวต่างๆได้ ทั้งในด้านภาษา รหัส สัญลักษณ์ แยกได้เป็น การแปลความ คือ การเทียบความหมายจากสิ่งหนึ่งไปยังอีกสิ่งหนึ่ง การตีความ คือการเก็บใจความเดิมมาเรียบเรียงใหม่โดยให้มีความหมายเดิม และการขยายความ คือการนำเอาข้อเท็จจริงไปขยายความให้กว้างหรือลึกลงไปอีก

6.3 วัดทักษะการนำไปใช้ คือ พฤติกรรมที่สามารถนำเอาสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ หรือใช้แก้ปัญหาอื่นๆได้

6.4 วัดการวิเคราะห์ คือความสามารถในการแยกแยะเรื่องราวออกเป็น ส่วนประกอบย่อย

6.5 วัดการสังเคราะห์ คือความสามารถในการนำเอารายละเอียดย่อยๆ ต่างๆ มา ประกอบกันขึ้นเป็นเรื่องราวโดยจะมีการริเริ่มและปรับปรุงสิ่งที่สร้างขึ้นใหม่ให้ดีกว่าเดิม

6.6 วัดการประเมินค่าและทัศนคติ หมายถึงการวินิจฉัย การตีค่าเพื่อตัดสินว่า สิ่งใดดี หรือไม่ดีอย่างไร โดยมีเกณฑ์ตัดสินที่เชื่อถือได้

7. มีความยุติธรรม คือนักเรียนทุกคนมีโอกาสในการตอบคำถามโดยเท่าเทียมกัน ผู้ที่ตอบ ได้ถูกต้องมาก คือ ผู้ที่มีระดับการเรียนรู้สูงกว่า

8. เจาะเจาะจง คือถามข้อละอย่างเดียว และมีขอบเขตของปัญหาที่ชัดเจน

9. มีความยากง่ายปนกันอย่างพอเหมาะ คือมีทั้งข้อยากและข้อง่ายคละกันไปโดยเฉลี่ย ทั้งหมดจะมีความยากง่ายปานกลาง

10. มีลักษณะเป็นสิ่งเร้า หรือกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากตอบ และอยากรู้อยากเรียนมากยิ่งขึ้น

พฤติกรรมการเรียนรู้

ความหมายของพฤติกรรมเรียนรู้

เครนตัน และบาร์คเลย์ (Cranston and Barclay, 1985 อ้างถึงใน พรพจน์ เพ็ชรทวีพรเดช, 2547: 10) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า พฤติกรรมในการเรียนของผู้เรียนและเจตคติของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนการสอน ผู้สอน และสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน หมายถึง วิธีการเรียนของผู้เรียนที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าขณะนั่นเอง

กิตติรัตน์ ชัยรัตน์ (2547: 10) พฤติกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การที่บุคคลแสดงออกถึงความสนใจ ความตั้งใจที่จะศึกษาหาความรู้เพื่อให้การเรียนรู้ของตนประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายและพยายามปรับปรุงการเรียนรู้ของตนให้ดียิ่งขึ้น

กิงกาญจน์ ปานทอง (อ้างถึงใน พรพจน์ เพ็ชรทวีพรเดช, 2547: 10) ได้สรุปความหมายของพฤติกรรมเรียนรู้ไว้ว่า หมายถึง การปฏิบัติตัวของนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนทั้งในและนอกห้องเรียนได้อย่างเหมาะสมกับวัน เวลา และสถานที่ ได้แก่ การแบ่งเวลาในการเรียน การฟัง

การอ่าน การจดโน้ตเพื่อช่วยจำ การส่งการบ้าน การทบทวนบทเรียน และการเตรียมตัวสอบ เป็นต้น
 พรพจน์ เพ็ชรทวีพรเดช (2547: 11) พฤติกรรมการเรียน หมายถึง การกระทำกิจกรรม การตอบสนอง ปฏิกริยา หรือวิธีการและเทคนิคในการเรียนของนักเรียน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนา ความรู้ ทักษะ เจตคติ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดในวิชาต่างๆ โดยมีการแสดงออก อย่างสม่ำเสมอด้วยความพึงพอใจ และมานะพยายามที่จะพัฒนาการเรียนให้ดีขึ้นโดยไม่ย่อท้อ ต่ออุปสรรค

ทิพวรรณ สุวรรณประเสริฐ (2541: 7) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมการเรียนว่า หมายถึง การปฏิบัติตัวทางการเรียนของนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่

1. การปฏิบัติตัวในห้องเรียนที่โรงเรียน ขณะที่ครูกำลังสอนในชั้นเรียน ได้แก่ การนำอุปกรณ์ มาเรียนครบ เข้าชั้นเรียนตรงเวลา ตั้งใจฟังครูสอน จดคำอธิบายของครูสรุปเป็นความเข้าใจของ นักเรียนเอง

2. การปฏิบัติตัวนอกห้องเรียน ได้แก่ ทบทวนบทเรียน ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จและ ส่งตามกำหนดเวลา ไม่ละเลยหรือหลีกเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมาย พยายามติดตามผลงานของคนที่ ได้ทำไปแล้วเพื่อแก้ไขปรับปรุงงานที่ทำบกพร่องให้ดียิ่งขึ้น

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า พฤติกรรมการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด หมายถึง การปฏิบัติ ตัวของนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียนที่แสดงออกถึงความสนใจ หรือความตั้งใจที่จะศึกษา หาความรู้ เพื่อให้การเรียนของตนประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายในการเรียนวิชาการใช้ ห้องสมุด เช่น การนำอุปกรณ์มาเรียนครบ เข้าชั้นเรียนตรงเวลา ตั้งใจฟังในชั้นเรียน การจดบันทึก เพื่อช่วยจำ ทบทวนบทเรียน ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จและส่งตามกำหนดเวลา เป็นต้น

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียน

รุ่งทิศา จักรกร (อ้างถึงใน ภัทรสิริธัม เสวตไอยาราม, 2549: 12) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัย ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนประกอบด้วย

1. ลักษณะของผู้เรียน ซึ่งได้แก่ ความพร้อม ความต้องการที่จะเรียนรู้ ความสามารถในการรับรู้ อารมณ์ที่อยากจะเรียนรู้ ความสามารถในการจำสิ่งที่เรียนรู้แล้ว ระดับเชาวน์ปัญญา เจตคติต่อการเรียนรู้ และสุขภาพจิต

2. ลักษณะของที่จะเรียนรู้ สิ่งที่จะเรียนรู้อาจแบ่งออกได้เป็น 2 ชนิด คือ

2.1 บทเรียน ได้แก่ เนื้อหาสาระหรือเรื่องราวที่จะเรียน โดยลักษณะของบทเรียน ที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้ คือ ความสั้น - ยาวของบทเรียน ความยาก - ง่ายของบทเรียน เป็นต้น

2.2 สื่อประกอบการเรียน ได้แก่ สื่อสารการเรียนต่างๆ ที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้น เช่น หนังสือ รูปภาพ แผนภูมิ สไลด์ ภาพยนตร์ และอื่นๆ โดยลักษณะของ

สื่อประกอบของบทเรียนที่มีต่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้ ได้แก่ ความชัดเจน ความซับซ้อน และความเหมาะสมของสื่อ

3. วิธีการเรียนรู้ การเรียนรู้ของบุคคลอาจแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ

3.1 การเรียนรู้ด้วยตนเอง

3.2 การเรียนรู้โดยมีครูสอน

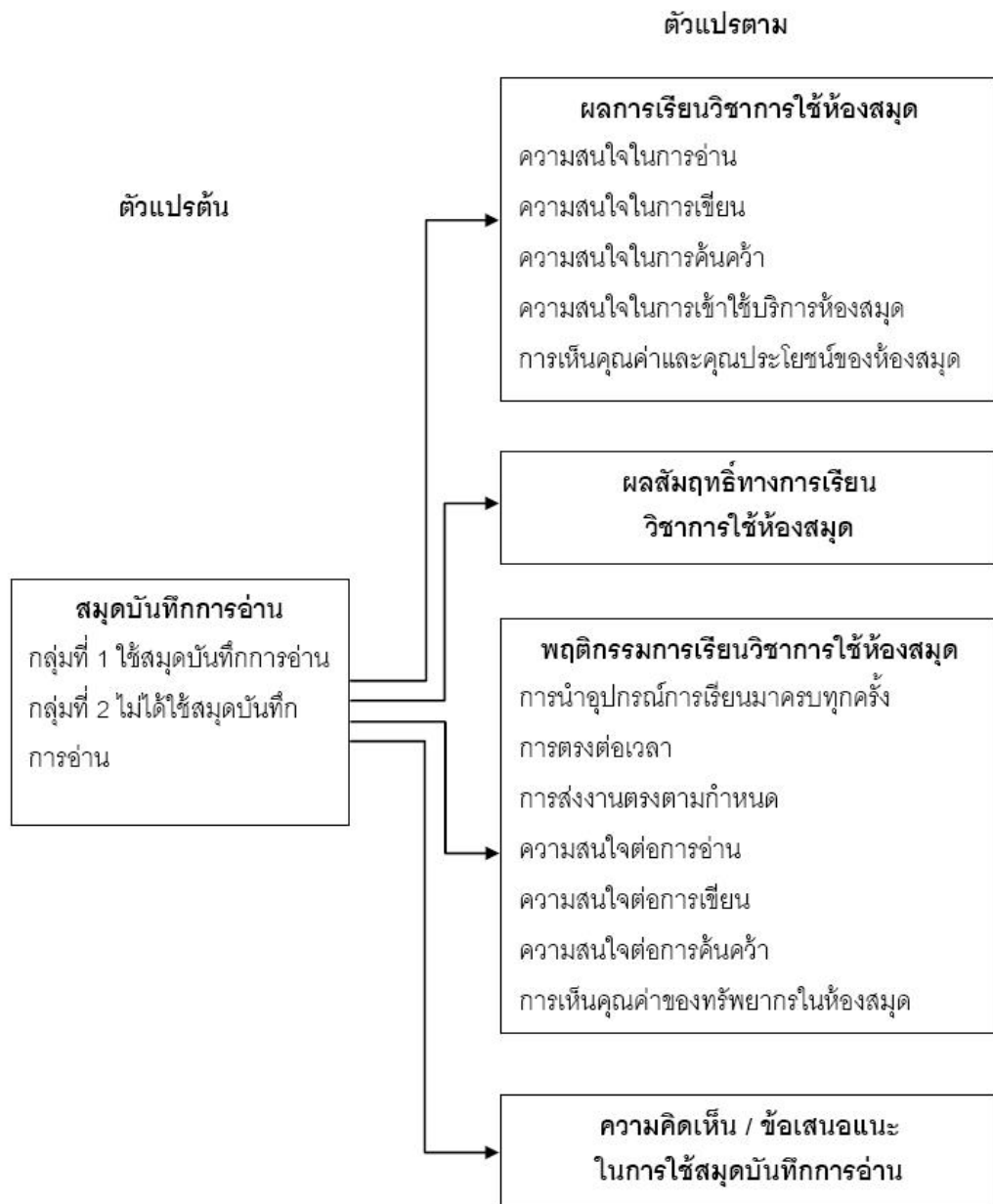
4. แรงจูงใจในการเรียน จะเป็นสิ่งที่กระตุ้นหรือแรงดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรม

ทางการเรียนรู้ออกมา ความต้องการอยากรู้ อยากรพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้า มีความพึงพอใจที่จะเรียน มีเจตคติที่ดีต่อบทเรียน ต่อครูผู้สอน ย่อมก่อให้เกิดผลการเรียนที่น่าพึงพอใจ

ภัทรสิริธัม เสวตไวยาราม (2549) ศึกษาเรื่ององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนพลเจริญวิทยาคม อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ โดยจำแนกองค์ประกอบเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านส่วนตัว ได้แก่ อายุ บุคลิกภาพ ลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อการเรียน องค์ประกอบด้านครอบครัว ได้แก่ สถานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ความเอาใจใส่ของผู้ปกครองด้านการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนช่วงชั้น ที่ 3 จำนวน 197 คน เป็นนักเรียนชาย 96 คนและนักเรียนหญิง 101 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสม วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์แบบการถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน ความสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับครู และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน 2) องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางลบต่อพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 มี 1 องค์ประกอบ ได้แก่ อายุ 3) องค์ประกอบที่ไม่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสม มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ สถานะทางเศรษฐกิจ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ได้แก่ ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี และบุคลิกภาพ 4) องค์ประกอบที่มีอิทธิพล ต่อพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสมมี 2 องค์ประกอบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเรียงลำดับจากองค์ประกอบที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปน้อยที่สุด ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และเจตคติต่อการเรียน ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบนี้ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนต่อพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสมได้ร้อยละ 33.50 5) สมการที่สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสมนักเรียน

ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนพุลเจริญวิทยาคม เขตบางพลี สมุทรปราการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ 5.1) สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ ได้แก่ $\hat{Y} = .901 + .410X_{13} + .360X_9$
 5.2) สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่ $Z = .429X_{13} + .284X_9$

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรในการวิจัยประกอบ ด้วย 1) ตัวแปรต้น คือ การใช้ / ไม่ใช้สมุดบันทึกการอ่าน 2) ตัวแปรตาม คือ ผลการเรียนรู้วิชาการใช้ห้องสมุด, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด, พฤติกรรมการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด และความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะในการใช้สมุดบันทึกการอ่าน ดังกรอบแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดทางการวิจัยดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อศึกษาผลของการใช้สมุดบันทึกการอ่านที่มีต่อผล การเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดตามการประเมินของนักเรียน ผู้ปกครองและครู โดยผู้วิจัยดำเนินการ วิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้มี 3 กลุ่ม คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ที่ศึกษาในระดับชั้นดังกล่าวในปีการศึกษา 2553 จำนวน 266 คน 7 ห้องเรียน ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียน สาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ที่ศึกษาในระดับชั้นดังกล่าวในปีการศึกษา 2553 จำนวน 266 คน และครูผู้สอน ประเมินผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดในระหว่างการทดลอง ซึ่งดำเนินการโดยผู้วิจัย

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้มี 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ 1 คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนสาธิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ที่ศึกษาในระดับชั้นดังกล่าวในปีการศึกษา 2553 จำนวน 78 คน 2 ห้องเรียน ได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) มา 2 ห้องเรียน จากประชากร ทั้งหมด 7 ห้องเรียน จากนั้นทำการสุ่มหน่วยตัวอย่างให้ได้รับเงื่อนไขการทดลอง (Random Assignment) โดยให้ 1 ห้องเรียนเป็นกลุ่มทดลอง และอีก 1 ห้องเรียนเป็นกลุ่มควบคุม แต่ละกลุ่ม มีนักเรียนกลุ่มละ 39 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ 2 คือ ผู้ปกครองของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 78 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ 3 คือ ครูผู้สอนและประเมินผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ในระหว่างการทดลองซึ่งดำเนินการโดยผู้วิจัย

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบแผนการวิจัยตามแบบการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Design) โดยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม และมีการทดสอบก่อน-หลังการทดลอง (The Randomized Pretest-Posttest Control Group Design) ซึ่งมีรูปแบบดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 3.1 แบบแผนการทดลองแบบ The Randomized Pretest-Posttest Control Group Design

	Group	Pretest	Treatment	Posttest
R	E	O ₁	X	O ₂
R	C	O ₁	~X	O ₂

หมายเหตุ สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลองมีดังนี้

- R หมายถึง การสุ่มกลุ่มตัวอย่างให้ได้รับเงื่อนไขการทดลอง
- E หมายถึง กลุ่มทดลอง
- C หมายถึง กลุ่มควบคุม
- X หมายถึง การใช้สมุดบันทึกการอ่าน
- ~X หมายถึง การไม่ใช้สมุดบันทึกการอ่าน
- O₁ หมายถึง การทดสอบก่อน
- O₂ หมายถึง การทดสอบหลัง

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรต้น มี 1 ตัวแปร
 - 1.1 ตัวแปรสมุดบันทึกการอ่าน แบ่งเป็น 2 ค่า คือ
 - 1.1.1 การใช้สมุดบันทึกการอ่าน
 - 1.1.2 การไม่ใช้สมุดบันทึกการอ่าน
2. ตัวแปรตาม มี 4 ตัวแปร คือ
 - 2.1 ตัวแปรผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด รวม 5 ด้าน คือ
 - 2.1.1 ผลความสนใจในการอ่าน
 - 2.1.2 ผลความสนใจในการเขียน
 - 2.1.3 ผลความสนใจในการค้นคว้า
 - 2.1.4 ผลความสนใจในการเข้าใช้บริการห้องสมุด

2.1.5 ผลการเห็นคุณค่าและคุณประโยชน์ของห้องสมุด

2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียน

2.3 พฤติกรรมการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียน

2.4 ผลความคิดเห็นหลังการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด รวมถึงข้อเสนอแนะในการใช้สมุดบันทึกการอ่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. สมุดบันทึกการอ่าน มีลักษณะการดำเนินเรื่องราวของการผจญภัยในรูปแบบต่างๆ ที่นักเรียนสนใจ เข้าใจได้ง่าย เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการสังเกต จินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ ฝึกอ่าน ฝึกเขียนความย่อความ การวิเคราะห์ รวมถึงได้ฝึกการใช้ห้องสมุดขั้นพื้นฐานคือ การเรียนรู้หมวดหมู่หนังสือในห้องสมุดโดยไม่ต้องท่องจำ และแนะนำแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม รูปแบบของสมุดบันทึกการอ่านจะเป็นการดำเนินเรื่องแบบต่อเนื่องตั้งแต่ต้นจนจบ

คำอธิบายภายในเล่มประกอบไปด้วย

1.1 คำแนะนำการใช้สมุดบันทึกการอ่านที่แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ สำหรับนักเรียน ผู้ปกครอง และอาจารย์ผู้นำสมุดบันทึกการอ่านไปใช้ด้วย

1.2 ภาพสัญลักษณ์ที่ใช้ในสมุดบันทึกการอ่าน เพื่อให้ผู้เรียนทราบว่าจะสามารถค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้จากแหล่งใดได้บ้าง

1.3 วัตถุประสงค์ของแต่ละภารกิจ

เนื้อหาในเล่มเป็นการดำเนินเรื่องราวของการผจญภัยในรูปแบบต่างๆ ที่นักเรียนสนใจ เข้าใจได้ง่าย และช่วยพัฒนากระบวนการทางการเรียนรู้ของนักเรียน รวมทั้งหมด 12 ภารกิจ ระหว่างการทำกิจกรรมแต่ละภารกิจ ผู้ปกครองจะช่วยตรวจสอบและเซ็นชื่อกำกับ ตอนท้ายของเล่ม จะให้นักเรียนสะสมการอ่านหนังสือ วารสารและหนังสือพิมพ์, การส่งเสริมให้นักเรียนยืมหนังสือของห้องสมุดกลับไปอ่าน, การรณรงค์ให้นักเรียนส่งคืนหนังสือตามวันที่กำหนด และการประเมินผลของนักเรียนและผู้ปกครอง

2. แบบสอบถามผู้ปกครอง แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง เป็นแบบเลือกตอบตามมาตราส่วนประมาณค่าของ Likert 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ และแบบเลือกตอบมากกว่า 1 ตัวเลือก จำนวน 1 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบประเมินนักเรียน เป็นแบบเลือกตอบตามมาตราส่วนประมาณค่าของ Likert 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสมุดบันทึกการอ่าน เป็นแบบเลือกตอบตามมาตราส่วนประมาณค่าของ Likert 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ และแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อรวบรวมความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะ

3. แบบประเมิน แบ่งเป็น แบบประเมินตนเองของนักเรียน แบบประเมินนักเรียนของผู้ปกครอง และ แบบประเมินนักเรียนโดยครู เป็นแบบเลือกตอบตามมาตราส่วนประมาณค่าของ Likert 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ
4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดำเนินการวัดผลเมื่อเสร็จสิ้นการทดลองใช้ สมุดบันทึกการอ่าน ผลคะแนนจากการทดสอบนำมาคิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ
5. แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียนของนักเรียนที่สังเกตโดยครูผู้สอน

มาตราส่วนประมาณค่า ชนิด 5 ระดับ ของ Likert

มาตราส่วนประมาณค่าเป็นเครื่องมือในการประเมินผลที่ทั้งครูใช้ในการประเมินนักเรียน และนักเรียนใช้ในการประเมินหรือพิจารณาตนเองหรือสิ่งอื่นๆ ใช้ทั้งการประเมินการปฏิบัติ กิจกรรม ทักษะต่างๆ และพฤติกรรมด้านจิตพิสัย เช่น เจตคติ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความสนใจ ฯลฯ โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนแปลความหมายตัวเลขในระดับต่างๆ ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

- ระดับ 5 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับดีมาก
- ระดับ 4 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับดี
- ระดับ 3 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับพอใช้
- ระดับ 1 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับควรปรับปรุง

โดยข้อความเชิงบวก ให้คะแนน 5 4 3 2 และ 1 ในกรณีที่ผู้ตอบเห็นด้วยมากที่สุด จนถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด และข้อความเชิงลบ ให้คะแนนแบบกลับทิศ หรือ 1 2 3 4 และ 5

เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria)

ตามแนวทางของเบสท์ (Best, 1981 : 204-208)

- ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ดีมาก
- ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ดี
- ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง พอใช้
- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ควรปรับปรุง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาคำที่ใช้สมุดบันทึกการอ่านวิชาการใช้ห้องสมุดในการวิจัยครั้งนี้อยู่ในช่วงภาคปลาย ช่วงที่ 1 มีระยะเวลา 2 เดือน หรือ 9 สัปดาห์ ตั้งแต่ต้นเดือนพฤศจิกายน – ปลายเดือน ธันวาคม 2553 การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงทดลองโดยมีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลอง

จะสอนวิชาการใช้ห้องสมุดและใช้สมุดบันทึกการอ่านประกอบ ในการเรียนนักเรียนจะทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ 2 ครั้ง คือ ก่อนเรียน (pre-test) และหลังเรียน (post-test) ซึ่งแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในการทดลอง กลุ่มทดลองจะได้รับมอบหมายให้บันทึกการอ่านในแต่ละสัปดาห์ สัปดาห์ละ 1-2 เรื่อง สิ่ง que นักเรียนจะต้องบันทึกขึ้นอยู่กับประเภทของแหล่งเรียนรู้ที่ค้นคว้า หากนักเรียนค้นคว้าจากหนังสือ สิ่งที่ต้องบันทึกคือ รายละเอียดของหนังสือที่ค้นคว้า เช่น ชื่อหนังสือ ผู้แต่ง สำนักพิมพ์ ปีพิมพ์ หมวดหมู่หนังสือ เลขเรียกหนังสือ บันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้ และวาดภาพประกอบ หากนักเรียนค้นคว้าจากวารสาร สิ่งที่ต้องบันทึกคือ ชื่อวารสาร เรื่องที่อ่าน ผู้เขียน ปีที่ ฉบับที่ หน้า บันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้ และวาดภาพประกอบ หากนักเรียนค้นคว้าจากหนังสือพิมพ์ สิ่งที่ต้องบันทึกคือ ชื่อหนังสือพิมพ์ หัวข้อเรื่องที่อ่าน หน้า เป็นต้น หากนักเรียนค้นคว้าจาก อินเทอร์เน็ต นักเรียนต้องบันทึกเว็บไซต์ที่สืบค้น บันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้ และวาดภาพประกอบ โดยครูจะมอบหมายให้นักเรียนบันทึกโดยเรียงลำดับตั้งแต่เรื่องแรกจนถึงเรื่องสุดท้าย ครูผู้สอนจะตรวจสอบความถูกต้องจากเนื้อหาที่นักเรียนได้อ่าน ตรวจสอบความถูกต้องของตัวสะกดและความครบถ้วนของใจความที่นักเรียนสรุป ส่วนกลุ่มควบคุมจะเป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง

เนื่องด้วยโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม มีหลักสูตร FUN FIND FOCUS ที่เป็นหลักสูตรของโรงเรียน ที่เน้นให้นักเรียนทุกคนเรียนอย่างมีความสุข มีโอกาสได้เลือกเรียนในสิ่งที่ตนเองชอบ และได้ค้นหาตัวเอง ซึ่งในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคปลาย จะแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 อยู่ระหว่างต้นเดือนพฤศจิกายน – ปลายเดือนธันวาคม 2553 และช่วงที่ 2 อยู่ระหว่างต้นเดือนมกราคม – ปลายเดือนกุมภาพันธ์ 2554 ซึ่งในช่วงที่ 1 จะเป็นการเรียนการสอนตามปกติ ส่วนช่วงที่ 2 นักเรียนจะได้เลือกเรียนในสิ่งที่ตนเองชอบ ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงให้เวลารวบรวมข้อมูลในช่วงที่ 1 เป็นเวลา 2 เดือน หรือ 9 สัปดาห์

หลังจากการทดลองเสร็จสิ้น จึงทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประเมินนักเรียนด้วยแบบประเมินตนเอง และสังเกตพฤติกรรมการเรียนรายบุคคล ในสัปดาห์สุดท้ายของการเรียน

กระบวนการทดลองและการรวบรวมข้อมูลในการวิจัย นำเสนอได้ในรูปตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.2 สรุปกิจกรรมการทดลองและการรวบรวมข้อมูล

เดือน / ปีการศึกษา	กิจกรรมการทดลอง		การรวบรวมข้อมูล
	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม	
มี.ค. 2553	จัดเตรียมข้อมูลและจัดทำสมุดบันทึกการอ่าน		
มิ.ย. 2553	สุ่มจัดนักเรียนเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม		

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

เดือน / ปีการศึกษา	กิจกรรมการทดลอง		การรวบรวมข้อมูล
	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม	
มิ.ย.-ก.ย. 2553 (ภาคต้น)	เรียนวิชาการใช้ห้องสมุดด้วยวิธีเดียวกัน		รวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำแบบ สอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
25 ต.ค.- 24 ธ.ค. 2553 (ภาคปลาย ช่วงที่ 1) 2 เดือน หรือ 9 สัปดาห์	เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด โดยดำเนินการทดลอง ใช้สมุดบันทึกการอ่าน ได้แก่ แนะนำการใช้สมุด บันทึกการอ่าน และ มอบหมายงานให้บันทึก การอ่านสัปดาห์ละ 1-2 เรื่อง ดังตารางที่ 3.2 โครงการสอนระยะยาว วิชาการใช้ห้องสมุด ระดับชั้นประถมศึกษาปี ที่ 3 ปีการศึกษา 2553 ภาคปลาย ช่วงที่ 1	เรียนโดยไม่ใช้สมุด บันทึกการอ่าน	1.ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนวิชาการใช้ ห้องสมุด 2 ครั้ง คือ ก่อนเรียน และหลังเรียน 2.นักเรียนประเมินตนเอง 2 ครั้ง คือ ก่อนเรียน และหลัง เรียน 3.ครูประเมินนักเรียน 2 ครั้ง คือ ก่อนเรียน และหลังเรียน
ภาคปลายช่วงที่ 2 เป็นการเรียนวิชาเลือกเสรี นักเรียนกลุ่มควบคุมจะได้เรียนเหมือน กลุ่มทดลอง ดังนั้นนักเรียนทุกคนจะได้ใช้สมุดบันทึกการอ่าน แต่คนละช่วงเวลากัน			
ม.ค.-ก.พ. 2554 (ภาคปลาย ช่วงที่ 2)	-	ดำเนินการทดลองใช้ สมุดบันทึกการอ่าน ได้แก่ แนะนำการใช้ สมุดบันทึกการอ่าน และมอบหมายงานให้ บันทึกการอ่านสัปดาห์ ละ 1-2 เรื่อง	1.การประเมินนักเรียนโดย ผู้ปกครอง

เมื่อทำการทดลองเสร็จสิ้นในเดือนธันวาคม 2553 แล้วนั้น ช่วงเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2554 (ภาคปลายช่วงที่ 2) เป็นช่วงที่นักเรียนกลุ่มควบคุมได้เรียนทุกอย่างเหมือนกลุ่มทดลอง เนื่องจากผู้วิจัยต้องการให้นักเรียนทุกคนได้ใช้สมุดบันทึกการอ่านนี้เหมือนกัน

ตารางที่ 3.3 โครงการสอนระยะยาว วิชาการใช้ห้องสมุด ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2553 ภาคปลาย ช่วงที่ 1

ผู้สอน : อาจารย์บุษกร เลิศวีระศิริกุล

สัปดาห์ที่ (วัน เดือน ปี)	กิจกรรม	สื่อการสอน
1 (25-29 ต.ค.53) ห้องสมุด 3 หยุด 25 ต.ค.53	- ทบทวนมารยาทในห้องสมุด - ทบทวนการใช้หนังสือ - ให้นักเรียนค้นคว้าตามอิสระและบันทึก การเรียนรู้	- หนังสือในห้องสมุด - กระดาษA4 - pre-test - ทำแบบประเมินตนเอง
2 (1-5 พ.ย.53) ห้องสมุด 3	- ให้นักเรียนค้นคว้าตามอิสระและบันทึก การเรียนรู้	
3 (8-12 พ.ย.53) ห้องสมุด 4	- แจกสมุดบันทึกการอ่านกลุ่มทดลอง - แนะนำวิธีการใช้สมุดบันทึกการอ่าน - ตกแต่งหน้าปก - แนะนำวิธีการค้นคว้าหาข้อมูลจาก แหล่งต่าง ๆ - แนะนำการวางแผนการทำงาน หน้า 9 - ภารกิจที่ 1 ออกแบบเรือดำน้ำกันเถอะ หน้า 10 - ภารกิจที่ 2 ณ ชายฝั่งทะเล หน้า 11-12 - แนะนำการค้นหาสมบัติอันล้ำค่า หน้า 37-40 - แนะนำให้ทำได้เองตามลำดับ สัปดาห์ละ 2 ภารกิจ	- สมุดบันทึกการอ่าน ผจญภัยได้ มหาสมุทร - หนังสือเรือดำน้ำ - ภาพเรือดำน้ำ - หนังสือหมวด 700 - หนังสือหมวด 500 - หนังสือหมวด 500 - หนังสือทุกหมวด

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

สัปดาห์ที่ (วัน เดือน ปี)	กิจกรรม	สื่อการสอน
4 (15-19 พ.ย.53) ห้องสมุด 3	- ภารกิจที่ 3 มุ่งหน้าสู่ได้มหาสมุทร หน้า 13-14 - ภารกิจที่ 4 กิจกรรมยามว่าง หน้า 15-16	- หนังสือหมวด 500 - หนังสือหมวด 600 - หนังสือหมวด 700 - หนังสือหมวด 800
5 (22 พ.ย.-26 พ.ย.53) ห้องสมุด 2	- ภารกิจที่ 5 คุณธรรมที่ต้องใช้ใน เรือ ดำน้ำ หน้า 17-18 - ภารกิจที่ 6 ภัยธรรมชาติ หน้า 19-20	- หนังสือหมวด 100 - หนังสือหมวด 200 - หนังสือหมวด 300 - หนังสือหมวด 500
6 (29พ.ย.-3 ธ.ค. 53) ห้องสมุด 4	- ภารกิจที่ 7 จดหมายจากนกพิราบ หน้า 21-22 - ภารกิจที่ 8 นักดำน้ำยอดอัจฉริยะ หน้า 23-24	- หนังสือพิมพ์ - หนังสือหมวด 400
7 (6-10 ธ.ค. 53) ห้องสมุด 2 หยุด 6 และ 10 ธ.ค.	- ภารกิจที่ 9 ย้อนเวลาหาอดีต หน้า 25-28 - ภารกิจที่ 10 ยกพลขึ้นบก หน้า 29-30	- หนังสือหมวด 600 - หนังสือหมวด 900
8 (13-17 ธ.ค. 53) ห้องสมุด 4	- ภารกิจที่ 11 บันทึกการผจญภัย แสน สนุก หน้า 31-35 - ภารกิจที่ 12 วิชามือปืนสินค้า หน้า 36-40	- หนังสือหมวด 800
9 (20-24 ธ.ค. 53) ห้องสมุด 3	- ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน - ประเมินตนเอง	- post-test - แบบประเมิน

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้การวิเคราะห์ค่าความถี่และค่าร้อยละในการสรุปประมวผลผลข้อมูล จากนั้นนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยเชิงสรุปประเด็นสำคัญ
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด ใช้วิธีวิเคราะห์ความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะ ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)
3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างโดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทนี้ แบ่งออกเป็น 5 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนตามการประเมินของนักเรียน ผู้ปกครอง และครู ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดจากการสังเกตโดยครูผู้สอน ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์เนื้อหา ความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะ รายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมีดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

การนำเสนอข้อมูลในตอนนี้แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) สถานภาพทั่วไปของผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่าง 2) ความคิดเห็นของผู้ปกครองกลุ่มทดลองเกี่ยวกับสมุดบันทึกการอ่าน

1.1 สถานภาพทั่วไปของผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
สถานภาพของผู้ปกครอง				
บิดา	9	23.08	10	25.64
มารดา	29	74.36	23	58.97
อื่นๆ	1	2.56	6	15.38
รวม	39	100.00	39	100.00
อายุ				
น้อยกว่า31ปี	1	2.56	1	2.56
31-40ปี	11	28.21	13	33.33
41-50ปี	25	64.10	24	61.54
51-60ปี	2	5.13	1	2.56
รวม	39	100.00	39	100.00
อาชีพ				
รับราชการ	12	30.77	8	20.51
พนักงานเอกชน	9	23.08	15	38.46
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	1	2.56	4	10.26
เจ้าของกิจการ	5	12.82	6	15.38
อื่นๆ	12	30.77	6	15.38
รวม	39	100.00	39	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ตัวแปร	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
ผู้ดูแลการบ้านของนักเรียน				
ผู้ปกครองดูแลด้วยตนเอง	23	58.98	16	41.03
คนในครอบครัวดูแล	5	12.82	7	17.95
ครูสอนพิเศษ	3	7.69	6	15.38
นักเรียนดูแลตนเอง	5	12.82	7	17.95
ไม่แน่นอน	3	7.69	3	7.69
รวม	39	100.00	39	100.00
วิชาการใช้ห้องสมุดส่งเสริมการเรียนรู้ในวิชาอื่น ๆ				
มากที่สุด	14	35.9	8	20.51
มาก	17	43.59	22	56.41
ปานกลาง	8	20.51	9	23.08
น้อย	0	0.00	0	0.00
น้อยที่สุด	0	0.00	0	0.00
รวม	39	100.00	39	100.00
วิชาการใช้ห้องสมุดส่งเสริมด้านความสนใจในการอ่าน				
มากที่สุด	11	28.21	6	15.38
มาก	21	53.85	23	58.97
ปานกลาง	7	17.95	10	25.64
น้อย	0	0.00	0	0.00
น้อยที่สุด	0	0.00	0	0.00
รวม	39	100.00	39	100.00
วิชาการใช้ห้องสมุดส่งเสริมด้านความสนใจในการเขียน				
มากที่สุด	4	10.26	0	0.00
มาก	23	58.97	23	58.97
ปานกลาง	12	30.77	16	41.03
น้อย	0	0.00	0	0.00
น้อยที่สุด	0	0.00	0	0.00
รวม	39	100.00	39	100.00
วิชาการใช้ห้องสมุดส่งเสริมด้านความสนใจในการค้นคว้า				
มากที่สุด	13	33.33	3	7.69
มาก	25	64.1	27	69.23
ปานกลาง	1	2.56	9	23.08
น้อย	0	0.00	0	0.00
น้อยที่สุด	0	0.00	0	0.00
รวม	39	100.00	39	100.00
วิชาการใช้ห้องสมุดส่งเสริมด้านความสนใจในการใช้ห้องสมุด				
มากที่สุด	6	15.38	5	12.82
มาก	23	58.97	27	69.23
ปานกลาง	10	25.64	7	17.95
น้อย	0	0.00	0	0.00
น้อยที่สุด	0	0.00	0	0.00
รวม	39	100.00	39	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ตัวแปร	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
วิชาการใช้ห้องสมุดส่งเสริมด้านการเห็นคุณค่าและคุณประโยชน์ของห้องสมุด				
มากที่สุด	8	20.51	2	5.13
มาก	20	51.28	25	64.10
ปานกลาง	11	28.21	12	30.77
น้อย	0	0.00	0	0.00
น้อยที่สุด	0	0.00	0	0.00
รวม	39	100.00	39	100.00
วิชาการใช้ห้องสมุดควรเรียนในระดับใด				
อนุบาล-ป.1	4	10.26	1	2.56
ป.2-ป.3	21	53.85	26	66.67
ป.4-ป.5	6	15.38	6	15.38
ป.5-ป.6	0	0.00	0	0.00
อื่นๆ	8	20.51	6	15.38
รวม	39	100.00	39	100.00
ควรเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดกี่ชั่วโมงต่อสัปดาห์				
1 ชั่วโมง	11	28.20	4	10.26
2 ชั่วโมง	19	48.72	27	69.23
3 ชั่วโมง	9	23.08	8	20.51
4 ชั่วโมง	0	0.00	0	0.00
อื่นๆ	0	0.00	0	0.00
รวม	39	100.00	39	100.00
ผู้ปกครองเป็นต้นแบบด้านการอ่านให้นักเรียน				
มากที่สุด	2	5.13	2	5.13
มาก	15	38.46	14	35.90
ปานกลาง	18	46.15	20	51.28
น้อย	4	10.26	3	7.69
น้อยที่สุด	0	0.00	0	0.00
รวม	39	100.00	39	100.00
ผู้ปกครองเป็นต้นแบบด้านการเขียนให้นักเรียน				
มากที่สุด	4	10.26	1	2.56
มาก	8	20.51	9	23.08
ปานกลาง	19	48.72	24	61.54
น้อย	8	20.51	5	12.82
น้อยที่สุด	0	0.00	0	0.00
รวม	39	100.00	39	100.00
ผู้ปกครองเป็นต้นแบบด้านการค้นคว้าให้นักเรียน				
มากที่สุด	3	7.69	1	2.56
มาก	13	33.33	13	33.33
ปานกลาง	21	53.85	20	51.28
น้อย	2	5.13	5	12.82
น้อยที่สุด	0	0.00	0	0.00
รวม	39	100.00	39	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ตัวแปร	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
ผู้ปกครองเป็นต้นแบบด้านการใช้ห้องสมุดให้นักเรียน				
มากที่สุด	0	0.00	0	0.00
มาก	9	23.08	6	15.38
ปานกลาง	15	38.46	17	43.59
น้อย	12	30.77	12	30.77
น้อยที่สุด	3	7.69	4	10.26
รวม	39	100.00	39	100.00
ผู้ปกครองเป็นต้นแบบด้านการเห็นคุณค่าและคุณประโยชน์ของห้องสมุดให้นักเรียน				
มากที่สุด	3	7.69	1	2.56
มาก	8	20.51	7	17.95
ปานกลาง	25	64.1	27	69.23
น้อย	3	7.69	4	10.26
น้อยที่สุด	0	0.00	0	0.00
รวม	39	100.00	39	100.00
ผู้มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่าน				
ผู้ปกครอง	18	46.15	18	46.15
ครู	17	43.60	16	41.03
พี่-น้อง	1	2.56	1	2.56
เพื่อนนักเรียน	1	2.56	0	0.00
ห้องสมุด	2	5.13	4	10.26
รวม	39	100.00	39	100.00
จำนวนชั่วโมงที่ผู้ปกครองอ่านหนังสือต่อสัปดาห์				
มากกว่า 5 ชั่วโมง	11	28.20	3	7.69
3-4 ชั่วโมง	11	28.20	16	41.03
1-2 ชั่วโมง	14	35.90	15	38.46
น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	3	7.70	5	12.82
ไม่ได้อ่านเลย	0	0.00	0	0.00
รวม	39	100.00	39	100.00
วิธีการแก้ปัญหาหากนักเรียนอ่านในสิ่งที่ผู้ปกครองไม่เห็นด้วย				
บอกให้หยุดอ่านทันที	8	20.51	10	25.64
หาหนังสือใหม่ให้อ่าน	13	33.34	13	33.33
ให้เปลี่ยนกิจกรรมทันที	6	15.38	10	25.64
ให้อ่านต่ออีกระยะ แล้วจึงให้หยุดอ่าน	3	7.69	3	7.69
นั่งอ่านกับนักเรียน	9	23.08	3	7.69
รวม	39	100.00	39	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ตัวแปร	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
นักเรียนขอให้เล่าหรือแนะนำหนังสือให้อ่าน				
มากที่สุด	1	2.56	4	10.26
มาก	17	43.59	14	35.90
ปานกลาง	18	46.15	18	46.15
น้อย	3	7.69	3	7.69
น้อยที่สุด	0	0.00	0	0.00
รวม	39	100.00	39	100.00
นักเรียนขอให้ช่วยอ่านสิ่งที่นักเรียนเขียน				
มากที่สุด	0	0.00	13	33.33
มาก	17	43.59	20	51.28
ปานกลาง	18	46.15	6	15.38
น้อย	4	10.26	5	12.82
น้อยที่สุด	0	0.00	0	0.00
รวม	39	100.00	39	100.00
นักเรียนขอให้ช่วยแนะนำแหล่งค้นคว้าข้อมูล				
มากที่สุด	0	0.00	0	0.00
มาก	19	48.72	17	43.59
ปานกลาง	19	48.72	17	43.59
น้อย	1	2.56	5	12.82
น้อยที่สุด	2	5.13	4	10.26
รวม	39	100.00	39	100.00
นักเรียนขอให้พาไปใช้บริการห้องสมุด/ร้านหนังสือ/สัปดาห์หนังสือ				
มากที่สุด	4	10.26	3	7.69
มาก	17	43.59	14	35.90
ปานกลาง	18	46.15	19	48.72
น้อย	0	0.00	1	2.56
น้อยที่สุด	0	0.00	2	5.13
รวม	39	100.00	39	100.00
นักเรียนเห็นคุณค่าและคุณประโยชน์ของห้องสมุด				
มากที่สุด	4	10.26	3	7.69
มาก	24	61.54	26	66.67
ปานกลาง	11	28.21	10	25.64
น้อย	0	0.00	0	0.00
น้อยที่สุด	0	0.00	0	0.00
รวม	39	100.00	39	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ตัวแปร	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
แหล่งค้นคว้าที่ผู้ปกครองแนะนำ				
หนังสือ	13	33.33	13	33.33
วารสารสำหรับเด็ก	3	7.69	2	5.13
หนังสือพิมพ์	0	0.00	3	7.69
อินเทอร์เน็ต	21	53.85	17	43.59
สอบถามจากผู้ใหญ่	2	5.13	4	10.26
รวม	39	100.00	39	100.00
การมอบหนังสือเป็นของรางวัลแก่นักเรียน				
มากที่สุด	1	2.56	1	2.56
มาก	14	35.9	12	30.77
ปานกลาง	17	43.59	17	43.59
น้อย	6	15.38	8	20.51
น้อยที่สุด	1	2.56	1	2.56
รวม	39	100.00	39	100.00
การใช้เวลาอ่านหนังสือกับนักเรียน				
มากที่สุด	0	0.00	0	0.00
มาก	10	25.64	9	23.08
ปานกลาง	23	58.97	26	66.67
น้อย	6	15.38	4	10.26
น้อยที่สุด	0	0.00	0	0.00
รวม	39	100.00	39	100.00
การใช้เวลาเขียนหนังสือกับนักเรียน				
มากที่สุด	0	0.00	0	0.00
มาก	6	15.38	7	17.95
ปานกลาง	16	41.03	19	48.72
น้อย	16	41.03	12	30.77
น้อยที่สุด	1	2.56	1	2.56
รวม	39	100.00	39	100.00
ให้เวลานักเรียนใช้อินเทอร์เน็ตต่อสัปดาห์				
ไม่จำกัดชั่วโมง	5	12.82	4	10.26
1-2 ชั่วโมง	22	56.41	18	46.15
3-4 ชั่วโมง	4	10.26	8	20.51
5-6 ชั่วโมง	1	2.56	3	7.69
นักเรียนไม่ได้ใช้	7	17.95	6	15.38
รวม	39	100.00	39	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ตัวแปร	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
กิจกรรมที่ทำร่วมกับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)				
อ่านหนังสือ	19	9.95	13	7.47
เขียนหนังสือ	5	2.62	3	1.72
สืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต	14	7.33	15	8.62
ทำอาหาร	7	3.66	5	2.87
ท่องเที่ยว	31	16.23	28	16.09
ดูโทรทัศน์	24	12.57	22	12.64
เล่นกีฬา	21	10.99	21	12.07
ทำงานบ้าน	12	6.28	12	6.90
ไปอ่านหนังสือ/สัปดาห์หนังสือ	19	9.95	14	8.05
เลี้ยงสัตว์	8	4.71	10	5.75
เดินซื้อของ	24	12.57	24	13.80
ทำศิลปะ/งานประดิษฐ์	6	3.14	7	4.02
รวม	191	100.00	174	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มทดลอง ผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นมารดา จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 74.36 อายุระหว่าง 41-50 ปีมากที่สุด จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 64.10 ประกอบอาชีพรับราชการ และ อื่น ๆ เท่ากัน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 30.77 ผู้ปกครองเป็นผู้ดูแลการบ้านของนักเรียนด้วยตนเองมากที่สุด จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 58.98 ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการใช้ห้องสมุดส่งเสริมการเรียนในวิชาอื่นๆ ในระดับมาก จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 43.59 วิชาการใช้ห้องสมุดส่งเสริมด้านความสนใจในการอ่าน ในระดับมาก จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 53.85 วิชาการใช้ห้องสมุดส่งเสริมด้านความสนใจในการเขียน ในระดับมาก จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 58.97 วิชาการใช้ห้องสมุดส่งเสริมด้านความสนใจในการค้นคว้า ในระดับมาก จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 64.1 วิชาการใช้ห้องสมุดส่งเสริมด้านความสนใจในการใช้ห้องสมุด ในระดับมาก จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 58.97 วิชาการใช้ห้องสมุดส่งเสริมด้านการเห็นคุณค่าและคุณประโยชน์ของห้องสมุด ในระดับมาก จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 51.28 ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการใช้ห้องสมุดควรเรียนในระดับชั้น ป.2-ป.3 มากที่สุด จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 53.85 ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ มากที่สุด จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 48.72 ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการเป็นต้นแบบด้านการอ่านให้นักเรียน ในระดับปานกลาง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 46.15 ผู้ปกครองเป็นต้นแบบด้านการเขียนให้นักเรียน ในระดับปานกลาง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 48.72 ผู้ปกครองเป็นต้นแบบด้านการค้นคว้าให้นักเรียน ในระดับปานกลาง จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 53.85 ผู้ปกครอง

เป็นต้นแบบด้านการใช้ห้องสมุดให้นักเรียน ในระดับปานกลาง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 38.46 ผู้ปกครองเป็นต้นแบบด้านการเห็นคุณค่าและคุณประโยชน์ของห้องสมุดให้นักเรียน ในระดับปานกลาง จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 64.1 ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่าน มากที่สุด จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 46.15 ผู้ปกครองส่วนใหญ่อ่านหนังสือ 1-2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ มากที่สุด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 35.90 ผู้ปกครองส่วนใหญ่แก้ปัญหาด้วยการหาหนังสือใหม่ให้อ่านหากนักเรียนอ่านในสิ่งที่ไม่เห็นด้วย มากที่สุด จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 33.34 ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่านักเรียนขอให้ผู้ปกครองเล่าหรือแนะนำหนังสือให้อ่าน ในระดับปานกลาง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 46.15 นักเรียนขอให้ผู้ปกครองช่วยอ่านสิ่งที่นักเรียนเขียน ในระดับปานกลาง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 46.15 นักเรียนขอให้ผู้ปกครองช่วยแนะนำแหล่งค้นคว้าข้อมูล ในระดับมาก และ ระดับปานกลางเท่ากัน จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 48.72 นักเรียนขอให้ผู้ปกครองพาไปใช้บริการห้องสมุด/ร้านหนังสือ/สัปดาห์หนังสือ ในระดับปานกลาง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 46.15 นักเรียนเห็นคุณค่าและคุณประโยชน์ของห้องสมุด ในระดับมาก จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 61.54 ผู้ปกครองส่วนใหญ่แนะนำอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งค้นคว้ามากที่สุด จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 53.85 ผู้ปกครองส่วนใหญ่มอบหนังสือเป็นของขวัญแก่นักเรียน ในระดับปานกลาง จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 43.59 ผู้ปกครองส่วนใหญ่ใช้เวลาอ่านหนังสือกับนักเรียน ในระดับปานกลาง จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 58.97 ผู้ปกครองส่วนใหญ่ใช้เวลาเขียนหนังสือกับนักเรียน ในระดับปานกลาง และ ระดับน้อย เท่ากัน จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 41.03 ผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้เวลานักเรียนใช้อินเทอร์เน็ต 1-2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ มากที่สุด จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 56.41 กิจกรรมที่ผู้ปกครองทำร่วมกับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ คือ ท่องเที่ยว มากที่สุด จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 16.23

กลุ่มควบคุม ผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นมารดา จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 58.97 อายุระหว่าง 41-50 ปีมากที่สุด จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 61.54 ประกอบอาชีพเป็นพนักงานเอกชนมากที่สุด จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 38.46 ผู้ปกครองเป็นผู้ดูแลการบ้านของนักเรียนด้วยตนเองมากที่สุด จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 41.03 ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าวิชาการใช้ห้องสมุดส่งเสริมการเรียนรู้ในวิชาอื่นๆ ในระดับมาก จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 56.41 วิชาการใช้ห้องสมุดส่งเสริมด้านความสนใจในการอ่าน ในระดับมาก จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 58.97 วิชาการใช้ห้องสมุดส่งเสริมด้านความสนใจในการเขียน ในระดับมาก จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 58.97 วิชาการใช้ห้องสมุดส่งเสริมด้านความสนใจในการค้นคว้า ในระดับมาก จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 69.23 วิชาการใช้ห้องสมุดส่งเสริมด้านความสนใจในการใช้ห้องสมุด ในระดับมาก จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 69.23 วิชาการใช้ห้องสมุดส่งเสริมด้านการเห็นคุณค่าและคุณประโยชน์ของห้องสมุด ในระดับมาก จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ

64.10 ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการใช้ห้องสมุดควรเรียนในระดับชั้น ป.2-ป.3 มากที่สุด จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ มากที่สุด จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 69.23 ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าผู้ปกครองเป็นต้นแบบด้านการอ่านให้นักเรียน ในระดับปานกลาง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 51.28 ผู้ปกครองเป็นต้นแบบด้านการเขียนให้นักเรียน ในระดับปานกลาง จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 61.54 ผู้ปกครองเป็นต้นแบบด้านการค้นคว้าให้นักเรียน ในระดับปานกลาง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 51.28 ผู้ปกครองเป็นต้นแบบด้านการใช้ห้องสมุดให้นักเรียน ในระดับปานกลาง จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 43.59 ผู้ปกครองเป็นต้นแบบด้านการเห็นคุณค่าและคุณประโยชน์ของห้องสมุดให้นักเรียน ในระดับปานกลาง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 69.23 ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าคุณปกครองเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่าน มากที่สุด จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 46.15 ผู้ปกครองส่วนใหญ่อ่านหนังสือ 3-4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ มากที่สุด จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 41.23 ผู้ปกครองส่วนใหญ่แก้ปัญหาด้วยการหาหนังสือใหม่ให้อ่านหากนักเรียนอ่านในสิ่งที่ไม่เห็นด้วย มากที่สุด จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าคุณนักเรียนขอให้ผู้ปกครองเล่าหรือแนะนำหนังสือให้อ่าน ในระดับปานกลาง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 46.15 นักเรียนขอให้ผู้ปกครองช่วยอ่านสิ่งที่นักเรียนเขียน ในระดับมาก จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 51.28 นักเรียนขอให้ผู้ปกครองช่วยแนะนำแหล่งค้นคว้าข้อมูล ในระดับมาก และ ระดับปานกลางเท่ากัน จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 43.59 นักเรียนขอให้ผู้ปกครองพาไปใช้บริการห้องสมุด/ร้านหนังสือ/สัปดาห์หนังสือ ในระดับปานกลาง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 48.72 นักเรียนเห็นคุณค่าและคุณประโยชน์ของห้องสมุด ในระดับมาก จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ผู้ปกครองส่วนใหญ่แนะนำอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งค้นคว้า มากที่สุด จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 43.59 ผู้ปกครองส่วนใหญ่มอบหนังสือเป็นของขวัญแก่เด็กนักเรียน ในระดับปานกลาง จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 43.59 ผู้ปกครองส่วนใหญ่ใช้เวลาอ่านหนังสือกับนักเรียน ในระดับปานกลาง จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ผู้ปกครองส่วนใหญ่ใช้เวลาเขียนหนังสือกับนักเรียน ในระดับปานกลาง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 48.72 ผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้เวลานักเรียนใช้อินเทอร์เน็ต 1-2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ มากที่สุด จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 46.15 กิจกรรมที่ผู้ปกครองทำร่วมกับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ คือ ท่องเที่ยว มากที่สุด จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 16.09

1.2 ความคิดเห็นของผู้ปกครองกลุ่มทดลองเกี่ยวกับสมุดบันทึกการอ่าน

ตารางที่ 4.2 ผลวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ปกครองกลุ่มทดลองเกี่ยวกับสมุดบันทึกการอ่าน

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	ความคิดเห็น
รูปแบบมีความเหมาะสมกับวัย	4.33	.478	มาก
รูปแบบมีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์	4.62	.493	มากที่สุด
รูปแบบน่าสนใจ เห็นแล้วสนุก อยากเปิดอ่าน	4.15	.670	มาก
รูปแบบของตัวเล่มมีความพอเหมาะ ไม่เล็ก ไม่ใหญ่จนเกินไป	3.74	.751	มาก
รูปแบบการผลงุญภัยทำให้มีความน่าสนใจ ชวนติดตามตลอดทั้งเล่ม	4.10	.718	มาก
รูปแบบการผลงุญภัยช่วยส่งเสริมให้นักเรียนสนใจในการอ่านได้	3.95	.793	มาก
รูปแบบการผลงุญภัยช่วยส่งเสริมให้นักเรียนสนใจในการเขียนได้	3.77	.810	มาก
รูปแบบการผลงุญภัยช่วยส่งเสริมให้นักเรียนสนใจในการค้นคว้าได้	4.00	.761	มาก
รูปแบบการผลงุญภัยช่วยส่งเสริมให้นักเรียนสนใจในการใช้ห้องสมุดได้	4.05	.724	มาก
รูปแบบการผลงุญภัยช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าและคุณประโยชน์ของห้องสมุดได้	3.95	.686	มาก
เนื้อหาที่มีความสนุก ไม่น่าเบื่อ	3.87	.801	มาก
เนื้อหาที่มีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์	3.90	.718	มาก
เนื้อหาที่มีความสอดคล้องเกี่ยวโยงกันทั้งเล่ม	3.64	.668	มาก
เนื้อหาที่มีความสมบูรณ์ ถูกต้องตามหลักวิชาการ	3.92	.703	มาก
เนื้อหาสอนครอบคลุมทักษะการใช้ห้องสมุดเบื้องต้น	3.97	.628	มาก
เนื้อหาที่มีความน่าสนใจ เหมาะสมกับวัย ไม่น่าเบื่อ ไม่ง่ายจนเกินไป	3.64	.743	มาก
ภารกิจในเล่มกระตุ้นให้นักเรียนสนใจและกระตือรือร้นในการค้นคว้าข้อมูล	3.69	.766	มาก
คำสั่งทุกภารกิจมีความชัดเจน เข้าใจง่าย	3.59	.715	มาก
การใช้ภาษาสละสลวย เข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัย	3.72	.686	มาก
การใช้ภาษาถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ตัวสะกดถูกต้อง	3.85	.630	มาก
การใช้ภาษาของสาระความรู้ในทุกภารกิจมีความชัดเจน เข้าใจง่าย	3.74	.751	มาก
คำอธิบายประกอบวิธีใช้สมุดบันทึกการอ่านมีความชัดเจน เข้าใจง่าย	3.67	.701	มาก
การใช้ภาษาในการดำเนินเรื่องราวแต่ละภารกิจมีความต่อเนื่อง กลมกลืน	3.46	.643	ปานกลาง
คำอธิบายประกอบภาพสัญลักษณ์สำหรับการค้นหาหมวดหมู่หนังสือมีความชัดเจน เข้าใจง่าย	3.62	.711	มาก
ภาพประกอบมีความสมจริง คมชัด	3.46	.720	ปานกลาง
ภาพประกอบมีความชัดเจน เข้าใจง่าย	3.46	.643	ปานกลาง
ภาพประกอบส่งผลให้นักเรียนสนใจอ่านมากขึ้น	3.62	.815	มาก
ภาพประกอบมีความน่าสนใจ สวยงาม เหมาะสม	3.38	.877	ปานกลาง
ภาพประกอบกระตุ้นให้นักเรียนสนใจตกแต่งภาพให้สวยงาม	3.59	.751	มาก
ภาพประกอบกระตุ้นให้นักเรียนเกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	3.56	.852	มาก

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	ความคิดเห็น
ด้านรูปแบบ	4.07	.450	มาก
ด้านเนื้อหา	3.81	.540	มาก
ด้านการใช้ภาษา	3.66	.523	มาก
ด้านภาพประกอบ	3.51	.624	มาก
รวม	3.80	.448	มาก

หมายเหตุ

ค่าเฉลี่ย	4.51-5.00	มีความหมาย	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51-4.50	มีความหมาย	มาก
ค่าเฉลี่ย	2.51-3.50	มีความหมาย	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51-2.50	มีความหมาย	น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00-1.50	มีความหมาย	น้อยที่สุด

จากตารางที่ 4.2 ในกลุ่มทดลอง ข้อคิดเห็นที่ผู้ปกครองเห็นด้วยโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านมีข้อคิดเห็นที่เห็นด้วยมากที่สุดคือ ด้านรูปแบบ ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = .450) เห็นด้วยน้อยที่สุดคือ ด้านภาพประกอบ ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = .624) เมื่อพิจารณารายข้อมีข้อคิดเห็นที่เห็นด้วยมากที่สุดคือ รูปแบบมีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = .493) รองลงมาคือ รูปแบบมีความเหมาะสมกับวัย ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = .478) น้อยที่สุดคือ ภาพประกอบมีความน่าสนใจ สวยงาม เหมาะสม ($\bar{X} = 3.38$, S.D. = .877)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การนำเสนอข้อมูลในตอนนี้แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม 2) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลอง

2.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการใช้สมุดบันทึกการอ่าน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

คะแนน	N	\bar{X}	S.D.	t	P
กลุ่มทดลอง	39	42.82	10.600	-.328	.744
กลุ่มควบคุม	39	43.59	10.138		

จากตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการใช้สมุดบันทึกการอ่าน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วย t-test พบว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้สมุดบันทึกการอ่าน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

คะแนน	N	\bar{X}	S.D.	t	P
กลุ่มทดลอง	39	66.21	9.709	5.262**	.000
กลุ่มควบคุม	39	56.36	6.503		

** p < .05

จากตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้สมุดบันทึกการอ่าน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วย t-test พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลอง

ตารางที่ 4.5 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้สมุดบันทึกการอ่านของกลุ่มทดลอง

คะแนน	N	\bar{X}	S.D.	t	P
ก่อนเรียน	39	42.82	10.600	-23.518**	.000
หลังเรียน	39	66.21	9.709		

** p < .05

จากตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้สมุดบันทึกการอ่านของกลุ่มทดลองด้วย t-test พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนของกลุ่มทดลอง หลังการใช้สมุดบันทึกการอ่านมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้สมุดบันทึกการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนตามการประเมินของนักเรียน ผู้ปกครอง และครู

การนำเสนอข้อมูลในตอนนี้แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนหลังใช้สมุดบันทึกการอ่าน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตามการประเมินของนักเรียน ผู้ปกครอง และครู 2) ผลการวิเคราะห์คะแนนผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนหลังใช้สมุดบันทึกการอ่านระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตามการประเมินของนักเรียน ผู้ปกครอง และครู จำแนกรายด้าน

3.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนหลังการใช้สมุดบันทึกการอ่าน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตามการประเมินของนักเรียน ผู้ปกครอง และครู

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนหลังการใช้สมุดบันทึกการอ่าน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตามการประเมินของนักเรียน ผู้ปกครอง และครู

คะแนนหลังการใช้สมุดบันทึกการอ่าน	N	\bar{X}	S.D.	t	P
กลุ่มทดลอง	39	78.44	2.900	12.988**	.000
กลุ่มควบคุม	39	70.05	2.806		

** $p < .05$

จากตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนหลังใช้สมุดบันทึกการอ่าน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตามการประเมินของนักเรียน ผู้ปกครอง และครู พบว่า ผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนหลังใช้สมุดบันทึกการอ่าน กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดสูงกว่ากลุ่มควบคุมตามการประเมินของนักเรียน ผู้ปกครอง และครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ผลการวิเคราะห์คะแนนผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนหลังใช้สมุดบันทึกการอ่านระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตามการประเมินของนักเรียน ผู้ปกครอง และครู จำแนกรายด้าน

ตารางที่ 4.7 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนหลังใช้สมุดบันทึกการอ่านของกลุ่มทดลองตามการประเมินของนักเรียน ผู้ปกครอง และครู จำแนกรายด้าน

ผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดจำแนกรายด้าน	N	\bar{X}	S.D.
ความสนใจด้านการอ่าน	39	83.5897	5.13281
ความสนใจด้านการเขียน	39	59.8006	5.03962
ความสนใจด้านการค้นคว้าข้อมูล	39	83.7892	4.73960
ความสนใจด้านการเข้าใช้บริการห้องสมุด	39	85.4701	5.48721
การเห็นคุณค่าและคุณประโยชน์ของห้องสมุด	39	83.0556	3.22371

จากตารางที่ 4.7 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนหลังใช้สมุดบันทึกการอ่านของกลุ่มทดลองตามการประเมินของนักเรียน ผู้ปกครอง และครู จำแนกรายด้าน พบว่า นักเรียนมีค่าเฉลี่ยผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดหลังใช้สมุดบันทึกการอ่านตามการประเมินของนักเรียน ผู้ปกครอง และครู ในด้านความสนใจด้านการเข้าใช้บริการห้องสมุดรองลงมา คือ ด้านความสนใจด้านการค้นคว้าข้อมูลมากที่สุด ความสนใจด้านการอ่าน การเห็นคุณค่าและคุณประโยชน์ของห้องสมุด ตามลำดับ และความสนใจด้านการเขียน น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดจากการสังเกตโดยครูผู้สอน

การนำเสนอข้อมูลในตอนนี้แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม 2) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

4.1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 4.8 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดก่อนการใช้สมุดบันทึกการอ่านระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

คะแนนพฤติกรรม	n	\bar{X}	S.D.	t	P
กลุ่มทดลอง	39	83.75	4.71211	.620	.537
กลุ่มควบคุม	39	83.08	4.87379		

จากตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดก่อนการใช้สมุดบันทึกการอ่านระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วย t-test พบว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.9 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดหลังการใช้สมุดบันทึกการอ่าน ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

คะแนนพฤติกรรม	n	\bar{X}	S.D.	t	P
กลุ่มทดลอง	39	87.53	4.98754	4.140**	.000
กลุ่มควบคุม	39	82.63	5.46215		

** p < .05

จากตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดหลังการใช้สมุดบันทึกการอ่าน ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วย t-test พบว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดสูงกว่ากันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์เนื้อหา ความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะ

บันทึกการสังเกต กลุ่มทดลอง โดยครูผู้สอน

ด้านการเรียนการสอน

1. นักเรียนได้เรียนสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมงอาจจะพอสมควรในเรื่องของการอธิบายและมอบหมายงาน 1 เรื่อง เพราะนักเรียนมีการบ้านวิชาอื่นๆ มาก แต่หากได้เรียนสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง ผู้วิจัยจะมีเวลาพูดคุยและอธิบายถึงการใช้อห้องสมุดมากขึ้น เช่น การปฏิบัติตนในห้องสมุด, การถอนหนังสือ, การใช้วัสดุอุปกรณ์ในห้องสมุด, การยืม-คืนหนังสือ, หลักและวิธีการค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ, การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ฯลฯ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงแก้ปัญหาโดยใช้วิธีการสลับการแนะนำการใช้อห้องสมุด การมอบหมายงานและการตรวจงาน เป็นอย่างละสัปดาห์

2. จำนวนนักเรียนประมาณกลุ่มละ 40 คน ทำให้ครูผู้สอนดูแลนักเรียนไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร เนื่องจากบางครั้งจะต้องสอนนักเรียนใช้คอมพิวเตอร์ ซึ่งเครื่องมีจำนวนไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน จึงต้องผลัดกันไปค้นคว้า และหนังสือก็ไม่เพียงพอสำหรับการค้นคว้าพร้อมกันทั้ง 40 คน

3. ผู้วิจัยแนะนำวิธีการใช้สมุดบันทึกการอ่าน และแจ้งนักเรียนให้ปฏิบัติตามคำแนะนำเมื่อถึงสัปดาห์ส่งงาน (สัปดาห์ถัดไป) นักเรียนคนใดไม่ทำงานมาส่ง จะไม่ได้ทำงานชิ้นใหม่ต้องทำงานชิ้นเดิมจนสมบูรณ์ก่อน ดังนั้น เมื่อเรียนไปสัก 2-3 ครั้ง นักเรียนในห้องเดียวกัน จะทำแบบฝึกหัดไม่เหมือนกัน วิธีนี้ จะช่วยให้นักเรียนที่มักทำงานค้างมีความรับผิดชอบมากขึ้น
4. นักเรียนจะเรียนรู้หมวดหมู่หนังสือในห้องสมุดโดยไม่ต้องท่องจำ แต่จะอาศัยความชำนาญคุ้นเคย (ไม่เรียงหมวดหมู่)
5. นักเรียนส่วนใหญ่จะมีความตั้งใจเรียนและนำอุปกรณ์การเรียนมาครบ ส่วนคนที่ลืมนักลืมเป็นประจำ
6. นักเรียนทั้งหญิงและชายที่มีลักษณะโดดเด่นด้านการทำงาน จะมีผลงานที่น่าประทับใจมาก เพราะนักเรียนสามารถค้นคว้าและวาดภาพประกอบได้อย่างสวยงาม จนผู้ปกครองเขียนชื่นชมมาในผลงานนักเรียน
7. นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ระมัดระวังเรื่องการใช้เสียงดังในห้องสมุด ต้องคอยตักเตือน
8. การเรียนในห้องสมุดเป็นห้องที่ติดเครื่องปรับอากาศ หากนักเรียนเสียงดังจะทำให้ดังไปทั้งห้อง
9. หากอาจารย์ประจำวิชาก่อนวิชาการใช้ห้องสมุดปล่อยนักเรียนช้า นักเรียนจะได้ทำกิจกรรมน้อยกว่าเพื่อนๆ ห้องอื่น
10. เนื้อหาของการเรียนการสอนแต่ละครั้งจะเรียนจบในชั่วโมงเรียน ครั้งละ 1 เรื่อง หากนักเรียนทำไม่เสร็จในชั่วโมงจะต้องนำกลับไปทำเป็นการบ้านและอาจารย์จะแนะนำให้อ่านหนังสือเพิ่มเติมด้วยทุกครั้ง
11. นักเรียนไม่ให้ความสำคัญกับการเก็บเก้าอี้หลังจากใช้เสร็จแล้ว ต้องคอยตักเตือนตลอด
12. นักเรียนยังไม่ให้ความสำคัญกับการดูหมวดหมู่หนังสือที่ตัวเล่มและการเก็บหนังสือขึ้นชั้นอย่างเรียบร้อยมากเท่าที่ควร
13. ผู้วิจัยไม่รับส่งงานนอกเวลาเรียน เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านเวลา ซึ่งผู้วิจัยจะตรวจงานให้นักเรียนเพียงในชั่วโมงเท่านั้น จึงทำให้เสียเวลาไปพอสมควร
14. วิชาการใช้ห้องสมุดเป็นวิชาที่แนะนำให้นักเรียนรู้จักสิ่งต่างๆ ในห้องสมุดและเรียนรู้ทักษะการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรสารสนเทศมากขึ้น
15. การเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด ไม่มีคะแนนสอบ จึงเป็นส่วนที่ดี ที่จะทำให้นักเรียนรักการอ่านและสนใจการค้นคว้าอย่างไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคะแนน ฉะนั้น นักเรียนที่ให้ความสนใจการอ่านและการค้นคว้าย่อมเกิดขึ้นด้วยตัวนักเรียนเองอย่างแท้จริง

ด้านการใช้สมุดบันทึกการอ่าน

1. นักเรียนให้ความสนใจเมื่อได้รับแจกหนังสือเรียน บางคนต้องเปิดดูตั้งแต่เล่มก่อนว่า แต่ละเรื่องมีอะไรน่าสนใจบ้าง
2. นักเรียนมักไม่ชอบอ่านคำสั่ง จะทำทันทีและจะกลับมาถามผู้วิจัยว่าทำอย่างไร
3. นักเรียนหลายคนยังต้องฝึกทักษะการสรุปใจความสำคัญและการย่อเรื่องที่อ่านเพิ่มเติม
4. นักเรียนให้ความสนใจในการค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต
5. มีนักเรียนบางคนทำงานไม่เสร็จตามกำหนดเวลา โดยให้เหตุผลว่า "ไม่มีเวลา"
6. มีนักเรียนบางคนไม่ได้ให้ผู้ปกครองเซ็นรับทราบมา โดยให้เหตุผลว่า "ผู้ปกครองไม่ยอมเซ็นให้"
7. มีนักเรียนบางคนไม่ได้ให้ผู้ปกครองเซ็นรับทราบมา แต่กลัวผู้วิจัยตำหนิ จึงเซ็นแทนผู้ปกครอง กรณีนี้ผู้วิจัยได้ตักเตือนทุกครั้ง

ด้านลักษณะของสมุดบันทึกการอ่าน

1. หนังสือเรียนเล่มใหญ่และหนาเกินไป ควรปรับปรุงให้เป็นเล่มเล็กและบางกว่านี้
2. กระดาษควรเป็นกระดาษที่หนาขึ้น เพื่อป้องกันการขาดเมื่อลบด้วยดินสอหลาย ๆ ครั้ง และมีสีสันมากขึ้น
3. เนื้อหาบางแบบฝึกหัดอาจยังไม่ค่อยต่อเนื่องและบางแบบฝึกหัดแน่นเกินไปเท่าที่ควร
4. การใช้คำสั่งในแต่ละแบบฝึกหัดยังไม่ค่อยชัดเจนเท่าที่ควร
5. ควรเพิ่มเติมหน้าว่างให้นักเรียนได้เขียนบันทึกตามความสนใจสัก 2-3 หน้า
6. สมุดบันทึกการอ่านมีส่วนช่วยให้นักเรียนคืนหนังสือตรงเวลา เนื่องจากทำเล่มจะมีส่วนที่ให้นักเรียนบันทึกการคืนหนังสือโดยมีเจ้าหน้าที่ห้องสมุดช่วยตรวจสอบทุกครั้ง

ด้านการใช้ห้องสมุด

1. นักเรียนที่ได้ใช้สมุดบันทึกการอ่านนำสมุดเล่มนี้มาห้องสมุดช่วงพักกลางวัน เพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือยืมหนังสือเป็นประจำ ส่วนใหญ่ที่พบมักจะเป็นนักเรียนกลุ่มเดิมๆ
2. นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการบันทึกสถิติเข้าใช้ห้องสมุด
3. นักเรียน ป.3 ส่วนใหญ่จะคอยตักเตือนกันไม่ให้เสียงดัง หากมาใช้บริการห้องสมุดนอกเวลาเรียน
4. นักเรียนเริ่มเข้ามาอ่านวารสารสำหรับเด็กและหนังสือพิมพ์มากขึ้นกว่าเดิม

ความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะโดยผู้ปกครอง กลุ่มทดลอง ด้านการเรียนการสอน

1. ควรมีการใช้ห้องสมุดตลอดปี และมีทุกระดับ เพราะวิชานี้มีความสำคัญ ช่วยปลูกฝังให้นักเรียนรักการอ่านได้ดีมาก
2. ควรให้มีการเรียนสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง มีความเห็นว่าสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมงน้อยเกินไป
3. วิชาการใช้ห้องสมุดเป็นวิชาที่น่าสนใจ
4. นักเรียนตื่นเต้นที่ได้ผจญภัยตะลุยไปในภารกิจต่างๆ กลับมาเล่าให้ฟังเสมอว่าได้เรียนอะไรบ้าง
5. นักเรียนชอบเรียนวิชานี้
6. นักเรียนอยากให้มีการใช้ห้องสมุดอีกในปีถัดไป
7. ถึงแม้จะไม่มีคะแนน แต่ก็เป็นวิชาที่มีความสำคัญมาก ส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่าน ไม่เหมือนโรงเรียนอื่นที่ไม่มีวิชานี้
8. นักเรียนมักมีงานค้าง อยากให้ทำให้เสร็จเรียบร้อยในชั่วโมง ไม่อยากให้มีการบ้าน
9. นักเรียนได้ค้นคว้าอินเทอร์เน็ตด้วย
10. นักเรียนไม่ค่อยชอบส่งงาน ต้องคอยติดตามตลอด
11. นักเรียนมีการบ้านวิชาต่างๆ มาก ทำให้บางครั้งงานวิชาห้องสมุดยังไม่เรียบร้อย

ด้านการใช้สมุดบันทึกการอ่าน

1. นักเรียนรู้จักหมวดหมู่หนังสือและรักการค้นคว้าเพิ่มมากขึ้น
2. นักเรียนรู้จักอ่านหนังสือที่หลากหลายมากขึ้น บางครั้งรู้จักวารสารใหม่ๆ และแนะนำให้ผู้ปกครองอ่านด้วย
3. นักเรียนชอบอ่านหนังสือมากขึ้นและรู้จักเก็บหนังสือเข้าที่
4. นักเรียนมีจินตนาการมากขึ้น
5. นักเรียนเห็นคุณค่าของหนังสือมากขึ้น และมักตั้งข้อสงสัยกับสิ่งรอบตัวมากขึ้น
6. นักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่าน การเขียน และการค้นคว้ามากขึ้น
7. นักเรียนกลายเป็นบรรณารักษ์ประจำบ้าน จัดเก็บหนังสือเรียบร้อย ชอบสะสมหนังสือ
8. นักเรียนจดจำหมวดหมู่ได้ ทราบว่าต้องหาหนังสือเรื่องนี้จากหมวดอะไร และเคยมาสอนการค้นหนังสือให้กับผู้ปกครอง
9. นักเรียนอ่านหนังสือเก่งขึ้น เห็นอะไรก็มักหยิบมาอ่านโดยที่ผู้ปกครองไม่ต้องบอก ส่วนใหญ่เป็นนิทานหรือเรื่องสั้น
10. นักเรียนมีความพยายามในการเขียน แต่ยังคงสนใจความสำคัญได้ไม่มากนัก

11. นักเรียนชอบแนวทฤษฎียัติเริ่มต้น ต้องการให้เพิ่มเรื่องการจับใจความมากขึ้น เพราะยังย่อเรื่องไม่ได้
12. วันที่ได้หนังสือเรียนวันแรก นักเรียนจะนำมาให้ผู้ปกครองดูและตื่นเต้นมากกว่าช่วงหลัง
13. นักเรียนรีบเขียน ทำให้ลายมือไม่ค่อยสวย

ด้านลักษณะของสมุดบันทึกการอ่าน

1. หนังสือเรียนเล่มใหญ่เกินไป ควรปรับปรุงให้เป็นเล่มเล็กกว่านี้
2. ควรปรับรูปแบบของสมุดบันทึกการอ่านให้มีสีสันทั้งเล่ม
3. ปกหนังสือควรเป็นกระดาษที่แข็งแรงขึ้น เพื่อป้องกันการขาด
4. เนื้อหาแบบฝึกหัดแน่นเกินไป
5. หนังสือเรียนน่าสนใจ เหมาะสมกับวัยนักเรียน
6. นักเรียนชอบเนื่องจากมีรูปภาพมาก
7. ชื่นชมในการสร้างสรรค์หนังสือเรียน

ด้านการใช้ห้องสมุด

1. ระยะเวลาที่ห้องสมุดให้ยืมหนังสือน้อยเกินไป ควรเพิ่มวันยืมหนังสือ และจำนวนเล่มให้มากขึ้น
2. นักเรียนยืมหนังสือกลับมาอ่านที่บ้านบ่อยครั้งขึ้น ส่วนใหญ่เป็นหนังสือภาพ
3. ก่อนหน้านี้นักเรียนไม่เคยยืมหนังสือกลับมาอ่านที่บ้าน แต่ปีนี้หลังจากได้เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด นักเรียนยืมหนังสือกลับมาอ่านบ่อยขึ้น ส่วนใหญ่จะชอบอ่านหนังสือภาพ
4. นักเรียนมีกิจกรรมหลังเลิกเรียนมาก จึงไม่ค่อยได้ไปห้องสมุด

ความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะโดยนักเรียน กลุ่มทดลอง

ด้านการเรียนการสอน

1. อยากให้มีวิชาการใช้ห้องสมุดอีกในปีถัดไป
2. อยากให้มีทฤษฎีต่อเรื่อยๆ ทุกปี
3. ชอบวิชาการใช้ห้องสมุด เรียนแล้วสนุก
4. ต้องการทำภารกิจทฤษฎีงานชิ้นต่อไปโดยไม่ต้องรอภารกิจชิ้นเดิมเสร็จสมบูรณ์
5. ทำงานไม่เสร็จ
6. ไม่อยากทำการบ้านจำนวนมากๆ

ด้านการใช้สมุดบันทึกการอ่าน

1. ทำให้อ่านหนังสือง่ายขึ้น ชอบเข้าห้องสมุด

ด้านลักษณะของสมุดบันทึกการอ่าน

1. อยากให้สมุดบันทึกเล่มหน้าเป็นเรื่อง อวกาศ, ไดโนเสาร์, ร้านขนมหวาน, เครื่องบิน, กีฬา, แม่มด, เจ้าหญิง, ตุ๊กตา, บ้านผีสิง, ชอบแบบลึกลับ, ผจญภัยย้อนเวลา, เทียวทะเล, สวนดอกไม้, ของเล่น, สวนสนุก, เที่ยวรอบโลก, เกาะมหาสมบัติ, ค้นหาสมบัติลับ, ของวิเศษ, การทดลองวิทยาศาสตร์, มีสติ๊กเกอร์สวย ๆ
2. สมุดบันทึกการอ่านสนุก ได้ผจญภัย
3. ควรเป็นภาพสีทั้งเล่ม
4. ชอบสมุดบันทึกการอ่าน
5. รูปภาพสวย
6. สร้างสรรค์สมุดบันทึกการอ่านได้ดี
7. อยากให้มีสมุดบันทึกการอ่านให้เลือกมาก ๆ
8. ชอบวาดรูประบายสี
9. ไม่ชอบระบายสี

ด้านการใช้ห้องสมุด

1. ชอบเข้าห้องสมุดมากขึ้น

บันทึกการสังเกต กลุ่มควบคุม โดยครูผู้สอน

ด้านการเรียนการสอน

1. นักเรียนได้เรียนสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง อาจจะพอสมควรในเรื่องของการอธิบายและมอบหมายงาน 1 เรื่อง เพราะนักเรียนมีการบ้านวิชาอื่นๆ มาก แต่หากได้เรียนสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง ผู้วิจัยจะมีเวลาพูดคุยและอธิบายถึงการเข้าห้องสมุดมากขึ้น เช่น การปฏิบัติตนในห้องสมุด, การถนอมหนังสือ, การใช้วัสดุอุปกรณ์ในห้องสมุด, การยืม-คืนหนังสือ, หลักและวิธีการค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ, การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ฯลฯ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงแก้ปัญหาโดยใช้วิธีการลดภาระแนะนำการใช้ห้องสมุด การมอบหมายงานและการตรวจงาน เป็นอย่างละสัปดาห์
2. จำนวนนักเรียนประมาณกลุ่มละ 40 คน ทำให้ครูผู้สอนดูแลนักเรียนไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร เนื่องจากบางครั้งจะต้องสอนนักเรียนใช้คอมพิวเตอร์ ซึ่งเครื่องมีจำนวนไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน จึงต้องผลัดกันไปค้นคว้า และหนังสือก็ไม่เพียงพอสำหรับการค้นคว้าพร้อมกันทั้ง 40 คน

3. ผู้วิจัยแนะนำให้รู้จักหมวดหมู่หนังสือ ในห้องสมุด (ไม่เรียงหมวดหมู่) โดยใช้บันทึก การอ่านแบบปกติ คือ การอ่านหนังสือและสรุปย่อเรื่องจากหนังสือที่อ่าน ชั่วโมงละ 1 หมวด เมื่อถึง สัปดาห์ส่งงาน (สัปดาห์ถัดไป) นักเรียนคนใดไม่ทำงานมาส่ง จะไม่ได้อ่านหนังสือหมวดใหม่ จึงต้อง ทำงานชิ้นเดิมจนสมบูรณ์ก่อน ดังนั้น เมื่อเรียนไปสัก 2-3 ครั้ง นักเรียนในห้องเดียวกัน จะอ่าน หนังสือคนละหมวดกัน วิธีนี้ จะช่วยให้นักเรียนที่มักทำงานค้างมีความรับผิดชอบมากขึ้น
4. การค้นคว้าเป็นแบบอิสระ ไม่จำกัดเรื่อง จำกัดเฉพาะหมวดหมู่เท่านั้น
5. นักเรียนส่วนใหญ่จะมีความตั้งใจเรียนและนำอุปกรณ์การเรียนมาครบ ส่วนคนที่ลืมนัก ลืมเป็นประจำ
6. นักเรียนส่วนใหญ่มักไม่ระมัดระวังเรื่องการใช้เสียงดังในห้องสมุด ต้องคอยตักเตือน
7. การเรียนในห้องสมุดเป็นห้องที่ติดเครื่องปรับอากาศ หากนักเรียนเสียงดังจะทำให้ดัง ไปทั้งห้อง
8. หากอาจารย์ประจำวิชาก่อนวิชาการใช้ห้องสมุดปล่อยนักเรียนช้า นักเรียนจะได้ทำ กิจกรรมน้อยกว่าเพื่อนๆ ห้องอื่น
9. เนื้อหาของการเรียนการสอนแต่ละครั้งจะเรียนจบในชั่วโมงเรียน ครั้งละ 1 เรื่อง หาก นักเรียนทำไม่เสร็จในชั่วโมงจะต้องนำกลับไปทำเป็นการบ้านและอาจารย์จะแนะนำให้อ่านหนังสือ เพิ่มเติมด้วยทุกครั้ง
10. นักเรียนไม่ให้ความสำคัญกับการเก็บเก้าอี้หลังจากใช้เสร็จแล้ว ต้องคอยตักเตือนตลอด
11. นักเรียนยังไม่ให้ความสำคัญกับการดูหมวดหมู่หนังสือที่ตัวเล่มและการเก็บหนังสือขึ้น ชั้นอย่างเรียบร้อยมากเท่าที่ควร
12. ผู้วิจัยไม่รับส่งงานนอกเวลาเรียน เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านเวลา ซึ่งผู้วิจัยจะตรวจงานให้ นักเรียนเพียงในชั่วโมงเท่านั้น จึงทำให้เสียเวลาไปพอสมควร
13. วิชาการใช้ห้องสมุดเป็นวิชาที่แนะนำให้นักเรียนรู้จักสิ่งต่างๆ ในห้องสมุดและเรียนรู้ ทักษะการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรสารสนเทศมากขึ้น
14. การเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด ไม่มีคะแนนสอบ จึงเป็นส่วนที่ดี ที่จะทำให้นักเรียนรักการอ่านและสนใจการค้นคว้าอย่างไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคะแนน ฉะนั้น นักเรียนที่ให้ความ สนใจการอ่านและการค้นคว้าย่อมเกิดขึ้นด้วยตัวนักเรียนเองอย่างแท้จริง

ด้านการใช้สมุดบันทึกการอ่าน (หลังเสร็จสิ้นกระบวนการทดลอง กลุ่มควบคุมจะได้รับ สมุดบันทึกการอ่านด้วย)

1. นักเรียนให้ความสนใจเมื่อได้รับแจกหนังสือเรียน บางคนต้องเปิดดูทั้งหมดก่อนว่า แต่ละเรื่องมีอะไรน่าสนใจบ้าง
2. นักเรียนมักไม่ชอบอ่านคำสั่ง จะทำทันทีและจะกลับมาถามผู้วิจัยว่าทำอย่างไร

3. นักเรียนหลายคนยังต้องฝึกทักษะการสรุปใจความสำคัญและการย่อเรื่องที่อ่านเพิ่มเติม
4. นักเรียนให้ความสนใจในการค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต
5. มีนักเรียนบางคนทำงานไม่เสร็จตามกำหนดเวลา โดยให้เหตุผลว่า “ไม่มีเวลา”
6. มีนักเรียนบางคนไม่ได้ให้ผู้ปกครองเซ็นรับทราบมา โดยให้เหตุผลว่า “ผู้ปกครองไม่ยอมเซ็นให้”
7. มีนักเรียนบางคนไม่ได้ให้ผู้ปกครองเซ็นรับทราบมา แต่กลัวผู้วิจัยตำหนิ จึงเซ็นแทนผู้ปกครอง กรณีนี้ผู้วิจัยได้ตักเตือนทุกครั้ง
8. ผู้ปกครองบางคนเสนอแนะว่านักเรียนทำงานไม่ทัน เนื่องจากโรงเรียนมีวันหยุดหลายวัน และใกล้สอบภาคปลาย

ด้านลักษณะของสมุดบันทึกการอ่าน (หลังเสร็จสิ้นกระบวนการทดลอง กลุ่มควบคุมจะได้รับสมุดบันทึกการอ่านด้วย)

1. หนังสือเรียนเล่มใหญ่และหนาเกินไป ควรปรับปรุงให้เป็นเล่มเล็กและบางกว่านี้
2. กระดาษควรเป็นกระดาษที่หนาขึ้น เพื่อป้องกันการขาดเมื่อลบด้วยดินสอหลายๆ ครั้ง และมีสีสันมากขึ้น
3. เนื้อหาบางแบบฝึกหัดอาจยังไม่ค่อยต่อเนื่องและบางแบบฝึกหัดแน่นเกินไปเท่าที่ควร
4. การใช้คำสั่งในแต่ละแบบฝึกหัดยังไม่ค่อยชัดเจนเท่าที่ควร
5. ควรเพิ่มเติมหน้าว่างให้นักเรียนได้เขียนบันทึกตามความสนใจสัก 2-3 หน้า
6. สมุดบันทึกการอ่านมีส่วนช่วยให้นักเรียนคืนหนังสือตรงเวลา เนื่องจากทำยเล่มจะมีส่วนที่ให้นักเรียนบันทึกการคืนหนังสือโดยมีเจ้าหน้าที่ห้องสมุดตรวจสอบทุกครั้ง

ด้านการใช้ห้องสมุด

1. นักเรียนจะมายืมหนังสือในหมวดที่ตนเองต้องบันทึก ไปทำงานที่บ้าน
2. นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการบันทึกสถิติเข้าใช้ห้องสมุด
3. นักเรียน ป.3 ส่วนใหญ่จะคอยตักเตือนกันไม่ให้เสียงดัง หากมาใช้บริการห้องสมุดนอกเวลาเรียน
4. นักเรียนเริ่มเข้ามาอ่านวารสารสำหรับเด็กและหนังสือพิมพ์มากขึ้นกว่าเดิม

ความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะโดยผู้ปกครอง กลุ่มควบคุม

ด้านการเรียนการสอน

1. นักเรียนมีความตั้งใจในการทำงานเรียบร้อยดี
2. นักเรียนทำงานไม่เสร็จ
3. นักเรียนยังทำงานไม่เรียบร้อย อยากทำให้เสร็จเร็วๆ แต่ไม่ได้สนใจเนื้อหามากนัก

ด้านการใช้สมุดบันทึกการอ่าน (หลังเสร็จสิ้นกระบวนการทดลอง กลุ่มควบคุมจะได้รับสมุดบันทึกการอ่านด้วย)

1. นักเรียนชอบค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ตมาก
2. นักเรียนกลับมาสอนหมวดหมู่หนังสือให้กับผู้ปกครอง ทำให้ได้เรียนรู้ร่วมกับนักเรียน
3. นักเรียนมักจะให้ผู้ปกครองอ่านหนังสือให้ฟัง และเล่าเรื่องสนุกๆ
4. นักเรียนมาจัดหนังสือที่บ้านให้เหมือนห้องสมุด ดีมากๆ
5. นักเรียนรักการอ่านมากขึ้นแต่ยังทำงานไม่ทัน
6. นักเรียนอ่านหนังสือเก่งขึ้น แต่ยังจับใจความไม่ค่อยได้
7. นักเรียนยังไม่ค่อยชอบเขียนนัก
8. นักเรียนยังค้นคว้าหนังสือไม่เก่ง หาอะไรไม่ค่อยพบ ต้องคอยถามผู้ใหญ่
9. นักเรียนได้รับหนังสือเรียนซ้ำ จึงมาเร่งทำระยะหลังๆ

ด้านลักษณะของสมุดบันทึกการอ่าน (หลังเสร็จสิ้นกระบวนการทดลอง กลุ่มควบคุมจะได้รับสมุดบันทึกการอ่านด้วย)

1. เป็นสมุดบันทึกการอ่านที่ไม่เหมือนบันทึกการอ่าน นักเรียนให้ความสนใจดี
2. หนังสือเรียนน่าสนใจดี ออกแบบได้ดีมาก เหมาะสม
3. หนังสือเรียนน่าสนใจ ควรเป็นภาพสี กระดาษบางเกินไป
4. ขอเป็นกำลังใจให้ สำหรับการออกแบบแบบเรียน
5. อยากให้มีสมุดบันทึกการอ่านแบบนี้มาก ๆ

ด้านการใช้ห้องสมุด

1. นักเรียนชอบเข้าห้องสมุดมากขึ้น
2. อยากให้มีการจัดกิจกรรมห้องสมุดมากขึ้น เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่าน
3. นักเรียนมักไปห้องสมุดกับเพื่อนๆ ตอนพักกลางวัน แต่ช่วงหลังมีกิจกรรมจึงไม่ค่อยได้เข้า

ห้องสมุด

4. นักเรียนยังใช้ห้องสมุดไม่ค่อยบ่อย เพราะห้องสมุดปิดเร็ว อยากให้ห้องสมุดเปิดบริการถึง 17.00 น.
5. นักเรียนบอกคืนหนังสือแล้ว แต่ทางห้องสมุดบอกว่าจะไม่ได้คืน ทำให้นักเรียนไม่สามารถยืมหนังสือได้อีก
6. ห้องสมุดควรมีระบบการทวงหนังสือให้ชัดเจนกว่านี้ เพราะนักเรียนบอกว่าจะไม่คืนหนังสือก็ได้ไม่มีผลอะไร

ความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะโดยนักเรียน กลุ่มควบคุม ด้านการเรียนการสอน

1. อยากเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดอีกในปีถัดไป
2. สนุกกับการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด
3. ทำงานไม่เสร็จ

ด้านการใช้สมุดบันทึกการอ่าน (หลังเสร็จสิ้นกระบวนการทดลองกลุ่มควบคุมจะได้รับสมุดบันทึกการอ่านด้วย)

1. ชอบเล่นเกม สนุกกับการใช้สมุดบันทึกการอ่าน
2. ยังหาหนังสือไม่ค่อยพบ

ด้านลักษณะของสมุดบันทึกการอ่าน (หลังเสร็จสิ้นกระบวนการทดลองกลุ่มควบคุมจะได้รับสมุดบันทึกการอ่านด้วย)

1. อยากให้สมุดบันทึกเล่มหน้าเป็นเรื่อง อาหารและขนม, หนังสือน่ารัก, สัตว์ดีก่อดำบรรพ์, เครื่องบิน, รถถัง, ต่อบัญชี, การ์ตูน, เต็นท์, สวนสัตว์, งานศิลปะ, มายากล, ดั่ง, เทียวทั่วโลก, หนังสือพิเศษ, เรือดำน้ำ, โจรสลัด, อยากให้มีวาดรูปมากๆ , มีนิทานมากๆ, มีเกมสนุกๆ
2. สมุดขาดง่าย
3. อยากให้สมุดบันทึกการอ่านเป็นภาพสีสันสวยงาม

ด้านการใช้ห้องสมุด

1. ชอบอ่านหนังสือที่ห้องสมุด
2. ควรเพิ่มจำนวนเล่มในการยืมหนังสือให้มากขึ้น
3. ยังไม่ได้คืนหนังสือ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องผลของการใช้สมุดบันทึกการอ่านที่มีต่อผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดตามการประเมินของนักเรียน ผู้ปกครอง และครู ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อสำรวจและเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างนักเรียนที่ใช้และไม่ใช้สมุดบันทึกการอ่าน โดยใช้การประเมินตนเองของนักเรียน การประเมินนักเรียนของผู้ปกครอง และครู รวม 5 ด้าน ได้แก่

- 1.1 ความสนใจในการอ่าน
- 1.2 ความสนใจในการเขียน
- 1.3 ความสนใจในการค้นคว้า
- 1.4 ความสนใจในการเข้าใช้บริการห้องสมุด
- 1.5 การเห็นคุณค่าและคุณประโยชน์ของห้องสมุด

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างนักเรียนที่ใช้และไม่ใช้สมุดบันทึกการอ่าน

3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างนักเรียนที่ใช้และไม่ใช้สมุดบันทึกการอ่าน

4. เพื่อศึกษาความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะของนักเรียนและผู้ปกครองในการใช้สมุดบันทึกการอ่าน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

1. ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้มี 3 กลุ่ม คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ที่ศึกษาในระดับชั้นดังกล่าวในปีการศึกษา 2553 จำนวน 266 คน 7 ห้องเรียน ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ที่ศึกษาในระดับชั้นดังกล่าวในปีการศึกษา 2553 จำนวน 266 คน และครูผู้สอน ประเมินผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดในระหว่างการทดลองซึ่งดำเนินการโดยผู้วิจัย

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้มี 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ 1 คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ที่ศึกษาในระดับชั้นดังกล่าวในปีการศึกษา 2553 จำนวน

78 คน 2 ห้องเรียน ได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) มา 2 ห้องเรียน จากประชากรทั้งหมด 7 ห้องเรียน จากนั้นทำการสุ่มหน่วยตัวอย่างให้ได้รับเงื่อนไขการทดลอง (Random Assignment) โดยให้ 1 ห้องเรียนเป็นกลุ่มทดลอง และอีก 1 ห้องเรียนเป็นกลุ่มควบคุม แต่ละกลุ่มมีนักเรียนกลุ่มละ 39 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ 2 คือ ผู้ปกครองของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 78 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ 3 คือ ครูผู้สอนและประเมินผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดในระหว่างการทดลองซึ่งดำเนินการโดยผู้วิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

1. สมุดบันทึกการอ่าน มีลักษณะการดำเนินเรื่องราวของการผจญภัยในรูปแบบต่างๆ ที่นักเรียนสนใจ เข้าใจได้ง่าย เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการสังเกต จินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ ฝึกอ่าน ฝึกเขียนความย่อความ การวิเคราะห์ รวมถึงได้ฝึกการใช้ห้องสมุดขั้นพื้นฐานคือ การเรียนรู้หมวดหมู่หนังสือในห้องสมุดโดยไม่ต้องท่องจำ และแนะนำแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม รูปแบบของสมุดบันทึกการอ่านจะเป็นการดำเนินเรื่องแบบต่อเนื่องตั้งแต่ต้นจนจบ

คำอธิบายภายในเล่มประกอบไปด้วย

1.1 คำแนะนำการใช้สมุดบันทึกการอ่านที่แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ สำหรับนักเรียน ผู้ปกครอง และอาจารย์ผู้นำสมุดบันทึกการอ่านไปใช้ด้วย

1.2 ภาพสัญลักษณ์ที่ใช้ในสมุดบันทึกการอ่าน เพื่อให้ผู้เรียนทราบว่าจะสามารถค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้จากแหล่งใดได้บ้าง

1.3 วัตถุประสงค์ของแต่ละภารกิจ

เนื้อหาในเล่มเป็นการดำเนินเรื่องราวของการผจญภัยในรูปแบบต่างๆ ที่นักเรียนสนใจ เข้าใจได้ง่าย และช่วยพัฒนากระบวนการทางการเรียนรู้ของนักเรียน รวมทั้งหมด 12 ภารกิจ ระหว่างการทำกิจกรรมแต่ละภารกิจ ผู้ปกครองจะช่วยตรวจสอบและเซ็นชื่อกำกับ ตอนท้ายของเล่ม จะให้นักเรียนสะสมการอ่านหนังสือ วารสารและหนังสือพิมพ์, การส่งเสริมให้นักเรียนยืมหนังสือของห้องสมุดกลับไปอ่าน, การรณรงค์ให้นักเรียนส่งคืนหนังสือตามวันที่กำหนด และการประเมินผลของนักเรียนและผู้ปกครอง

2. แบบสอบถามผู้ปกครอง แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง เป็นแบบเลือกตอบตามมาตราส่วนประมาณค่าของ Likert 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ และแบบเลือกตอบมากกว่า 1 ตัวเลือก จำนวน 1 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบประเมินนักเรียน เป็นแบบเลือกตอบตามมาตราส่วนประมาณค่าของ Likert 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสมุดบันทึกการอ่าน เป็นแบบเลือกตอบตามมาตราส่วนประมาณค่าของ Likert 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ และแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อรวบรวมความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะ

3. แบบประเมิน แบ่งเป็น แบบประเมินตนเองของนักเรียน แบบประเมินนักเรียนของผู้ปกครอง และ แบบประเมินนักเรียนโดยครู เป็นแบบเลือกตอบตามมาตราส่วนประมาณค่าของ Likert 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ

4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดำเนินการวัดผลเมื่อเสร็จสิ้นการทดลองใช้สมุดบันทึกการอ่าน ผลคะแนนจากการทดสอบนำมาคิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ

5. แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนที่สังเกตโดยครูผู้สอน

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิเคราะห์ผลข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ในแต่ละข้อดังนี้

1. เพื่อสำรวจและเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างนักเรียนที่ใช้และไม่ใช้สมุดบันทึกการอ่าน โดยใช้การประเมินตนเองของนักเรียน การประเมินนักเรียนของผู้ปกครอง และครู รวม 5 ด้าน ได้แก่

- 1.1 ความสนใจในการอ่าน
- 1.2 ความสนใจในการเขียน
- 1.3 ความสนใจในการค้นคว้า
- 1.4 ความสนใจในการเข้าใช้บริการห้องสมุด
- 1.5 การเห็นคุณค่าและคุณประโยชน์ของห้องสมุด

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนหลังใช้สมุดบันทึกการอ่าน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตามการประเมินของนักเรียน ผู้ปกครอง และครู พบว่า ผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนหลังใช้สมุดบันทึกการอ่าน กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมากกว่ากลุ่มควบคุมตามการประเมินของนักเรียน ผู้ปกครอง และครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยในข้อที่ 1 ที่กล่าวว่านักเรียนที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุดโดยใช้สมุดบันทึกการอ่านจะมีค่าเฉลี่ยความสนใจในการอ่าน, ความสนใจในการเขียน, ความสนใจในการค้นคว้า, ความสนใจในการเข้าใช้บริการห้องสมุด และการเห็นคุณค่าและคุณประโยชน์ของห้องสมุด มากกว่านักเรียนที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด โดยไม่ได้ใช้สมุดบันทึกการอ่าน

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างนักเรียนที่ใช้และไม่ใช้สมุดบันทึกการอ่าน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการใช้สมุดบันทึกการอ่าน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือก่อนการใช้สมุดบันทึกการอ่าน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใกล้เคียงกัน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้สมุดบันทึกการอ่าน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยในข้อที่ 2 ที่กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนที่ใช้สมุดบันทึกการอ่านจะมีค่าเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้ใช้สมุดบันทึกการอ่าน

3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างนักเรียนที่ใช้และไม่ใช้สมุดบันทึกการอ่าน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดก่อน การใช้สมุดบันทึกการอ่านระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือก่อนการใช้สมุดบันทึกการอ่าน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดใกล้เคียงกัน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดหลัง การใช้สมุดบันทึกการอ่าน ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยในข้อที่ 3 ที่กล่าวว่าพฤติกรรมการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนที่ใช้สมุดบันทึกการอ่านจะมีค่าเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้ใช้สมุดบันทึกการอ่าน

4. เพื่อศึกษาความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะของนักเรียนและผู้ปกครองในการใช้สมุดบันทึกการอ่าน

ความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะของนักเรียนและผู้ปกครอง กลุ่มทดลอง

1. นักเรียนรู้จักหมวดหมู่หนังสือและรักการค้นคว้าเพิ่มมากขึ้น
2. นักเรียนรู้จักอ่านหนังสือที่หลากหลายมากขึ้น บางครั้งรู้จักวารสารใหม่ๆ และแนะนำให้

ผู้ปกครองอ่านด้วย

3. นักเรียนชอบอ่านหนังสือมากขึ้นและรู้จักเก็บหนังสือเข้าที่
4. นักเรียนมีจินตนาการมากขึ้น
5. นักเรียนเห็นคุณค่าของหนังสือมากขึ้น และมักตั้งข้อสงสัยกับสิ่งรอบตัวมากขึ้น
6. นักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่าน การเขียน และการค้นคว้ามากขึ้น
7. นักเรียนกลายเป็นบรรณารักษ์ประจำบ้าน จัดเก็บหนังสือเรียบร้อย ชอบสะสมหนังสือ
8. นักเรียนจดจำหมวดหมู่ได้ ทราบว่าต้องหาหนังสือเรื่องนี้จากหมวดอะไร และเคยมาสอนการค้นหนังสือให้กับผู้ปกครอง
9. นักเรียนอ่านหนังสือเก่งขึ้น เห็นอะไรก็มักหยิบมาอ่านโดยที่ผู้ปกครองไม่ต้องบอก ส่วนใหญ่เป็นนิทานหรือเรื่องสั้น
10. วันที่ได้หนังสือเรียนวันแรก นักเรียนจะนำมาให้ผู้ปกครองดูและตื่นเต้นมากกว่าช่วงหลัง
11. นักเรียนอ่านหนังสือเก่งขึ้น และชอบเข้าห้องสมุด
12. นักเรียนชอบแนวผจญภัยตื่นเต้น ต้องการให้เพิ่มเรื่องการจับใจความมากขึ้น เพราะยังย่อเรื่องไม่ได้
13. นักเรียนมีความพยายามในการเขียน แต่ยังไม่สรุปใจความสำคัญได้ไม่ถี่นัก
14. นักเรียนรีบเขียน ทำให้ลายมือไม่ค่อยสวย

ความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะของนักเรียนและผู้ปกครอง กลุ่มควบคุม (หลังเสร็จสิ้นกระบวนการทดลอง กลุ่มควบคุมจะได้รับสมุดบันทึกการอ่านด้วย)

1. นักเรียนชอบค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ตมาก
2. นักเรียนกลับมาสอนหมวดหมู่หนังสือให้กับผู้ปกครอง ทำให้ได้เรียนรู้ร่วมกับนักเรียน
3. นักเรียนมักจะให้ผู้ปกครองอ่านหนังสือให้ฟัง และเล่าเรื่องสนุกๆ
4. นักเรียนมาจัดหนังสือที่บ้านให้เหมือนห้องสมุด ดีมากๆ
5. นักเรียนรักการอ่านมากขึ้นแต่ยังทำงานไม่ทัน
6. นักเรียนอ่านหนังสือเก่งขึ้น แต่ยังไม่จับใจความไม่ค่อยได้
7. นักเรียนยังไม่ค่อยชอบเขียนนัก
8. นักเรียนยังค้นคว้าหนังสือไม่เก่ง หาอะไรไม่ค่อยพบ ต้องคอยถามผู้ใหญ่
9. นักเรียนได้รับหนังสือเรียนช้า จึงมาเร่งทำระยะหลังๆ
10. นักเรียนชอบเล่นเกม สนุกกับการใช้สมุดบันทึกการอ่าน
11. นักเรียนยังหาหนังสือไม่ค่อยพบ

จากความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะของนักเรียนและผู้ปกครองในการใช้สมุดบันทึกการอ่านทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน คือ นักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดสูงขึ้น หลังจากเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดโดยใช้สมุดบันทึกการอ่าน พบปัญหาใกล้เคียงกัน คือ นักเรียนทำงานเสร็จไม่ทันเวลา และรีบเร่งในการทำภารกิจเดิมเพื่อให้ผ่านไปอย่างรวดเร็ว และไม่มีข้อเสนอแนะ คือ อยากให้เพิ่มในส่วนของการจับใจความ ย่อความให้มากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

ประเด็นที่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย นักเรียนที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุดโดยใช้สมุดบันทึกการอ่านมีค่าเฉลี่ยความสนใจในการอ่าน, ความสนใจในการเขียน, ความสนใจในการค้นคว้า, ความสนใจในการเข้าใช้บริการห้องสมุด และการเห็นคุณค่าและคุณประโยชน์ของห้องสมุดมากกว่านักเรียนที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุดโดยไม่ได้ใช้สมุดบันทึกการอ่าน ตามการประเมินของนักเรียน ผู้ปกครอง และครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลจากการวิเคราะห์ดังกล่าวสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดุจเดือน จิรานนท์ (2547 : บทคัดย่อ) ความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์สูงกว่าความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีปกติที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01

ค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนที่ใช้สมุดบันทึกการอ่านมีค่าเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้ใช้สมุดบันทึกการอ่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลำยอง แดงกุลวานิช (2540: บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเสริม หลักภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยครูเป็นผู้สอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนที่ใช้สมุดบันทึกการอ่านมีค่าเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้ใช้สมุดบันทึกการอ่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 และสอดคล้องกับแนวคิดปัจจุบันที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนของ รุ่งทิวา จักรกร (อ้างถึงใน ภัทรสิริณี เสวตไอยาราม, 2549: 12) ในส่วนลักษณะของที่จะเรียนรู้ ได้แก่ บทเรียน และสื่อประกอบการเรียน ซึ่งในที่นี้ สื่อประกอบการเรียน หมายความว่า สมุดบันทึกการอ่านที่ใช้ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

ข้อจำกัดในการวิจัย เนื่องจากวิชาการใช้ห้องสมุดมีระยะเวลาในการเรียนการสอนและเก็บรวบรวมข้อมูลเพียง 2 เดือน และผู้วิจัยต้องการให้นักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมได้ใช้สมุดบันทึกการอ่านเหมือนกันทั้งสองกลุ่ม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อไป

1. ควรจัดให้มีการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด โดยใช้สมุดบันทึกการอ่านทุกคนตลอดปีการศึกษา เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ การค้นคว้าในระดับสูงต่อไป เนื่องจาก ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ไม่มีเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

2. ควรจัดทำสมุดบันทึกการอ่านในลักษณะนี้ ให้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 สำหรับใช้เป็นบันทึกการเรียนรู้ตลอดปี ถึงแม้ว่านักเรียนอาจจะไม่ได้ใช้เรียนในวิชาการใช้ห้องสมุด แต่ในวิชาอื่นๆ สามารถใช้ประกอบการค้นคว้าได้ ซึ่งครูผู้สอนจะต้องร่วมมือกับครูวิชาต่างๆ เพื่อหาจุดร่วมกันของสมุดบันทึกการอ่าน

3. ห้องสมุดสามารถใช้สมุดบันทึกการอ่านนี้ เก็บเป็นสถิติของการรักการอ่านและการค้นคว้าทั้งโรงเรียนอย่างเป็นทางการ

4. ควรเพิ่มการย่อเรื่อง และการสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านให้มากขึ้น

5. วิชาการใช้ห้องสมุดควรร่วมมือกับครูวิชาต่างๆ เพื่อสอนการค้นคว้าในระดับสูงให้นักเรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. หลังจากได้ปรับปรุงสมุดบันทึกการอ่านแล้ว ควรทำวิจัยในลักษณะเดียวกันนี้อีกครั้ง เพื่อให้ได้ข้อมูลสนับสนุนผลการวิจัยในครั้งนี้มากขึ้น

2. ควรใช้เวลาในการทำวิจัยลักษณะนี้ตลอดปีการศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำมากยิ่งขึ้น

3. ควรมีการวัดความสามารถของนักเรียนอีกครั้ง เมื่อนักเรียนศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

4. ควรมีการเก็บสถิติการเข้าใช้ห้องสมุดของนักเรียนอย่างเป็นทางการ เพื่อนำมาสนับสนุนงานวิจัยในครั้งต่อไป

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรมวิชาการ. (2535). **หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521**. ฉบับปรับปรุง 2533.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา. _____. (2543). **คู่มือการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

กรมสามัญศึกษา. (2542). **แนวทางการพัฒนาห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก**.

กรุงเทพมหานคร: กรมฯ.

กิตติรัตน์ ชัยรัตน์. (2547). **ประสบการณ์ในการเข้าค่ายวิทยาศาสตร์และลักษณะจิตใจของ**

นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่เกี่ .วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. การวิจัย

พฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์. (2552). "ทักษะการอ่าน" พื้นฐานสำคัญขอ
แม่และ
เด็ก. 32,446(เมษายน 2552) : 108-109.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2543). **ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่** .

กรุงเทพมหานคร: คุรุสภาลาดพร้าว.

จันทิมา รัชนิวงค์. (2546). **การศึกษาการบริหารจัดการห้องสมุดโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ในการ**

สนับสนุนการเรียนการสอน. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหาร การศึกษา บัณฑิต

วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

จารุณี ้วยเจริญ. (2545). **ผลการเรียนโดยใช้บันทึกการเรียนรู้ที่มีต่อผล**

วิทยาศาสตร์ ความคงทนของผลการเรียนรู้และความพึงพอใจต่อการเขียนบันทึก การเรียนรู้

ของนักเรียนชั้นมัธยม .วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาการศึกษา

วิทยาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จิตภา มิเพช. (2552). **ห้องสมุดโรงเรียนยุคใหม่.วารสารการศึกษาไทย**. 6,54 (มีนาคม) :22-24.

เฉลียว พันธุ์สีดา. (2539). **คู่มือการบริหารงานห้องสมุดโรงเรียน**. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ่อน แกรมมี.

ชวาล แพร์ตกุล. (2517). **การวัดผลสัมฤทธิ์ทางก** . เอกสารการประชุม: 2 ณ สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: ศาสนา.

_____. (2518). **เทคนิคการวัดผล**. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช. 88 ชิตสุภาวงศ์ มณีโชติ.

(2541). การใ้รู้: การจัดการเรียนการสอนทางการพยาบาล. **วารสารวิทยาลัย พยาบาลบรมราช**

ชนนี ราชนบุรี. 10 (มกราคม-มิถุนายน) : 36-40.

เชิดชู กาฬวงศ์. (2545). **ปัญหาคุณภาพห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา. วารสารวิชาการ**. 5,8

(สิงหาคม 2545) : 55.

ณรงค์ ป้อมบุบผา. (2526). **วิธีสอนวิชา การศึกษาค้นคว้า** (วิธีสอนการใช้ห้องสมุด).

พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

ดุจเดือน จิรานนท์. (2547). **ผลของการใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์** **ทางการ**

อ่านของเด็กอนุบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต. สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิพวรรณ สุวรรณประเสริฐ. (2541). **ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกา:**

มัธยมต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ธาดา วชิรปรีชาพงษ์. (2525). **หลักบรรณารักษศาสตร์** . กรุงเทพมหานคร:

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.

_____. (2548). **การเขียนรายงานและการใช้ห้องสมุด.** กรุงเทพมหานคร: บิสนิเนสเวิลด์.

นันทา วิฑูฒิสดี . (2533). **พฤติกรรมการสอนการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า.**

กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะศึกษามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครู
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

น้ำทิพย์ วิภาวิน. (2547). **การใช้ห้องสมุดยุคใหม่.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัย ศรี
ปทุม.

บรรดล สุขปิติ. (2542). **การสร้างแบบบท** . นครปฐม: คณะครุศาสตร์ สถาบัน

ราชภัฏนครปฐม.

เบญจมาศ เพ็ชรพิรุณ. (2541:บทคัดย่อ). **ความต้องการของผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชน ใน**

จังหวัดชุมพร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต การศึกษาผู้ใหญ่. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พจมาน พงษ์ไพบูลย์ และคณะ . (2549). **แนวทางการจัดการห้องสมุดโรงเรียนให้มีชีวิต.**

กรุงเทพมหานคร: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษา

ขั้นสูง กระทรวงศึกษาธิการ.

พรพจน์ เพ็ชรทวีพรเดช. (2547). **ปัจจัยด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เกี่**

ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.บัณฑิต

วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 89

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2530). **การสร้างและพัฒนา** . กรุงเทพมหานคร: สำนัก

ทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

พิชิต ฤทธิจ . (2544). **หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา.** พระนครศรีอยุธยา:คณะครุศาสตร์

สถาบันราชภัฏพระนคร.

ไพศาล หวังพานิช. (2536). **การวัดผลการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

ภพ เลหาไพบุณย์. (2542). **แนวการสอนวิทยาศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

ภัทรสิริณั เสวตไอยาราม. (2549). **องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม**

ของนักเรียน 3 โรงเรียนพุลเจริญวิทยาคม อําเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ.

ปริญญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต จิตวิทยาการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ภัทรา นิคมานนท์. (2534). **การประเมินผลและการสร้างแบบทดสอบ**. โครงการตำราวิชาการเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา วิทยาลัยครูจันทเกษม.

ปริญญาพร นิตยะประภา. (2534). **ห้องสมุดโรงเรียน**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2554). **วันสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี**

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 4 กุมภาพันธ์ 2554 ณ สุวินิเพล็กซ์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินท

วิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร. หนังสือที่ระลึกวันส พระเทพรัตนราชสุดาฯ สยาม

บรมราชกุมารี ครั้งที่ 24, 4 กุมภาพันธ์ 2554. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัย.,.

ระพินทร์ คร้ามมี. (2544). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแล** **อย่าง**

มีเหตุผลเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมั **1 ที่เรียนวิชา สังคมศึกษาโดยการสอน**

ตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มกับการสอนแบบแก้ปัญหา.ปริญญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต การ

มัธยมศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

คุณรัญจวน อินทรกาแหง และนวนลจันทร์ รัตนากร. (2531). **ห้องสมุดโรงเรียน**. พิมพ์ครั้งที่ 5.

กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย รามคาแหง.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพมหานคร:

นานมีบุ๊คส์.90

ลมุล รัตตากร. (2530). **การใช้ห้องสมุด**. พิมพ์ครั้งที่ 7แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพมหานคร: สมาคม

ห้องสมุดแห่งประเทศไทย.

_____. (2539). **การใช้ห้องสมุด**. พิมพ์ครั้งที่ 8 แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาสน์.

ละเอียด แจ่มจันทร์. (2541). **การจัดการศึกษาพยาบาล** 21. **วารสารวิทยาลัย พยาบาล**

บรมราชชนนี ราชบุรี. 10 (มกราคม-มิถุนายน) : 41-46.

เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. (2548). **การส่งเสริมนิสัยรักหนังสือในเด็กอายุ ต่ำกว่า 1 ปี**.

กรุงเทพมหานคร: วี.ที.ซี. คอมมิวนิ .

ลายอง แดงกุลวานิช. (2540). **ผลของการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ชั**

ทางการเรียนเสริมหลักภาษาไทยช

1 ระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพใน

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วัลลภ สวัสดิวัลลภ และคนอื่น. (2544). **สารนิเทศเพื่อการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4. นครปฐม: ไพรแกมมวิชาวรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครปฐม.

วาสนา ไตรรัตน์. (2534). **การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานของชมรมบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนในสังกัดสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วารี ธีระจิตต. (2534). **การพัฒนาการสอนสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนัก. (2552). **เอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551: แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผล การเรียนรู้**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

วิเชียร เกตุสิงห์. (2517). **แบบทดสอบความถนัดทางการเรียน**. กรุงเทพมหานคร: บรรณ

สารรัตน์ จัน. (2542). **การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน**

ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับกา **วย กลวิธีการตั้งคำถามตนเองแ**

. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต การสอน

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ. ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมจิต พรหมเทพ. (2542). **ห้องสมุดโรงเรียน**. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

สถาบันราชภัฏเชียงใหม่.91

สมพร มั่นตะสูตร แห่งพิพัฒน์. (2540). **การเขียนเพื่อการสื่อ**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

สมลักษณ์ ภาพันธ์. (2547). "หนังสือสำหรับเด็ก" สื่อเพื่อบุรณาการเรียนรู้ที่ครุมองข้าม.

วารสารวิชาการ. 7,1 (มกราคม-มีนาคม) : 9-13.

สมหวัง คุรุรัตน์. (2539). **การฝึกอบรม : หลักการและแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

สุกัญญา ศรีสายสืบ. (2534). **การเลือกหนังสือและการใช้ห้องสมุดเพื่อส่งเสริม** **การ** **สอน**. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ.

สุจริต เพ็ชรชอบ และ สายใจ อินทร์ทรัพย์. (2538). **วิธีการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา**.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรัชชัย ขวัญเมือง. (2522). **วิธีการสอนและการวัดผลวิชาคณิต**

เอกสารนิตเทศการศึกษ. กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศ กรมการฝึกหัดครู.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2552). **การอ่านหนังสือของประชากร**. [ออนไลน์].

แหล่งที่มา:http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/themes/theme_2-3-1.html. [2553, กันยายน 26].

เสาวนีย์ กานต์เดชารักษ์. (2539). **การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบเน้นวิจัยทางการศึกษาพยาบาล**. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต. ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อนงค์ รุ่งแจ้ง และคนี่ . (2551). **การอ่านและการเขียนเชิงวิชาการ**. [ออนไลน์].

แหล่งที่มา:<http://home.kku.ac.th/thai416102/SubjectWeb/note-taking.htm>. [2553, กันยายน 26].

อัญชลี แจ่มเจริญ. 2526. การอ่าน. **จันทร์เกษม**. 174(กันยายน) : 82.

ภาษาอังกฤษ

Armbruster, B.B. et al.,(1987).The value of taking notes during lectures Thomas H.

Anderson, Bonnie B. Armbruster. Champaign, Ill.Cambridge, Mass. University of Illinois at Urbana-Champaign :Bolt Beranek and Newman Inc.

Arnaudet, M.L. and Barrett, M.E. (1990). Paragraph Development: a Guide for Students of English.2nded. New Jersey: Prentice Hall.

Bloom B. S. (1956). Taxonomy of Educational Objectives, Handbook I: The Cognitive Domain.New York: David McKay.

Budd, J. M. (2001). Information Seeking in Theory and Practice: Rethinking Public Service 92 in Libraries. **Reference & User Service Quarterly**. 40, 3 (2001): 256-263.

Blake, R.W. (1983). Children Writing through the Composing Process: What Kids and Teachers Can Do Together.Washington, D.C.:Distributed by ERIC Clearinghouse.

Chen, C. C.and Herson, P.(1982).Information Seeking : Assessing and AnticipatingUser Needs.New York: Neal-Schuman.

Cheung, W. M. (2009). Progressin International Reading Literacy Study 2006 (PIRLS) : Pedagogical Correlates of Fourth-Grade Students in Hong Kong. 32(3) : 293-308.

Digiovanna, L. M. (1997). The Importance of Recreational Reading, and It's Impact onChildren's Motivation, Attitude toward Reading, as well as Reading achievement.Grand Valley: Grand Valley State University Press.

Gomez, L.M., & Gomez, K. (2007). Reading for Learning:Literacy Support for21stCentury Work. **Phi Delta Kappan**.89(3):224-228.

Husen, Torsten, and Postlethwaite, T. N. (1985). **The International Encyclopedia of Education**. London: Pergamon.

Nolan, J. P. (1989) **A comparison of two methods of instruction in library research skills for elementary school students**. [online]. Retrieved: <http://sunzi.lib.hku.hk/ER/detail/hkul/3628684>. [2554, August10].

Payne, E. and Whittaker, L. (2000). **Developing essential study skills**. Harlow : Prentice Hall.

Prytherch, R.J.(2005). **Harrod's Librarians' Glossary and Reference book**. 10thed. Aldershot ; Burlington: Ashgate.

Strang, R. (1967). **The Improvement of reading**. New York : McGraw-Hill.

White, C.J.(1996). Note-taking Strategies and Traces of Cognition in Language Learning. **RELC Journal**. 27, 1 : 89-102.